

Kunnskapsbasert verdiskaping

Et trippelhelix-prosjekt

Tor Brenne
Snorre Ness

Kunnskapsbasert verdiskaping

Et trippelhelix-prosjekt

**Tor Brenne
Snorre Ness**

Høgskolen i Nord-Trøndelag

Arbeidsnotat nr 227

Avdeling for helsefag

ISBN 978-82-7456-571-5

ISSN 1501-6285

Steinkjer 2009

Forord

Denne rapporten er skrevet for å presentere utviklingsprosjektet Kunnskapsbasert Verdiskaping (KV): Prosjektet har for oss som rapportskrivere en forankring i et sterkt engasjement i å utvikle det nærsamfunnet vi er en del av og som vi i ulike roller har virket i gjennom flere tiår. Samarbeidet mellom rapportforfatterne om å arbeide med regionale utviklingsoppgaver med basis i høgskolens virksomhet i Namsos startet i 1998. Nåværende prosjektleder i KV-prosjektet Snorre Ness var på det tidspunktet ordfører i Namsos kommune og høgskolelektor Tor Brenne kom fra stillingen som helse- og sosialsjef i Namsos kommune og var nytilsatt avdelingsdirektør ved HiNT helsefag Namsos.

Ideer og refleksjoner ble utvekslet mellom politisk og administrativ ledelse i Namsos kommune og ledelsen ved HiNT, avdeling helsefag Namsos om hvordan Namdalsregionen kunne bidra til at HiNTs virksomhet i Namsos kunne sikres og videreutvikles. Eksistensgrunnlaget var ikke truet på kort sikt etter at HiNT var flyttet inn i tidsmessige lokaler på Østre byområde i Namsos, men på lang sikt var det nødvendig å videreutvikle formalkompetansegrunnlaget ved skolen, øke FoU-aktiviteten og utvide studieporteføljen.

Den andre grunnen for refleksjonen var mer basert på en undring. Vi kunne se at høgskolemiljø representerte lokale vekstsentre rundt omkring i landet. Effekten for næringsutvikling rundt Gløshaugen i Trondheim var kjent, men i mindre skala kunne en også se ”Gløshaugeneffekt” rundt andre og mindre universitets og høgskolemiljø. Undringen var om høgskolemiljøet i Namsos kunne ha noe av denne vekstkraft for regional utvikling i Namdalen. Om det lå et vekstpotensiale der, skulle det finnes og utnyttes.

I dette bildet ble utviklingsprosjektet Kunnskapsbasert Verdiskaping skapt. Nå 10 år etterpå er det viktig å dokumentere prosjektets aktivitet og resultater. Denne dokumentasjonen er ikke bare ment å ha en retrospektivt perspektiv, men i like stor grad være et grunnlagsdokument for framtidig strategiutvikling for regional utvikling i et kompetansefattig og næringsfattig distrikt.

Målgruppen for rapporten er eierne av prosjektet HiNT, Namsos kommune, Nord-Trøndelag fylkekommune og Helse Nord-Trøndelag. Rapporten kan også være interessant for studenter som arbeider med spørsmål om regional utvikling, fagfeller og andre.

Høgskolelektor Tor Brenne står faglig ansvarlig for rapporten og har utviklet design, metode og arbeidet fra teorigrunnlag for rapporten. Prosjektleder for KV-prosjektet Snorre Ness har hatt hovedansvar for faktagrunnlaget i kapittel 4.2, 4.3, 6 og 7. Analysene er gjort i felleskap, men hovedsakelig ført i pennen av Høgskolelektor Tor Brenne.

Det er mange som på ulike måter har deltatt i KV-prosjektet under veis. Dette gjelder med å utvikle idégrunnlaget og underprosjekter, å fremme argumentasjoner for KV-prosjektet i ansvarlige og bevilgende organer eller i nettverket. Å trekke fram noen spesielt er derfor noe urettferdig overfor de mange som har vært engasjert og involvert. Allikevel velger vi å rette en takk til Alfred Skogmo for sitt engasjement for prosjektet og dets idé som lokalpolitiker og i styringsgruppen.

Sammendrag

Prosjektet Kunnskapsbasert verdiskaping (KV) er et nettverksprosjekt i Namdalen som har sitt utgangspunkt i Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for helsefag Namsos. Etter et forprosjekt i 2001, ble hovedprosjektet satt i gang i 2002. Denne rapporten oppsummerer KV, hva det har vært, hvordan det er jobbet i prosjektet og hvilke tiltak og prosjekter som KV har deltatt i. Analysen av prosjektet tar utgangspunkt i en gjennomgang av teori for regional utvikling og tilgjengelig FoU om distriktsutvikling og høgskolens rolle i denne. KV forankres også i HiNTs oppgave som samfunnsaktør slik det er nedfelt i universitets- og høgskoleloven. Det redegjøres også for relevant planverk fra Namsos kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune.

KV er forankret i en styringsgruppe der prosjekteierne Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT,) Namsos kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Helse Nord-Trøndelag HF er representert. KV har hatt en hovedmålsetting om å bidra til økt kunnskapsbasert verdiskaping i Namdalen innenfor fokusområdene helse og omsorg, bioteknologi og farmasøytisk virksomhet og næringsvirksomhet og forvaltning knyttet til naturgitte fortrinn (Fjell, elv, fjord og hav). Fokuset og langsiktige målsettinger for prosjektet har vært:

- Større kunnskapsproduksjon gjennom økning og målretting av FoU-virksomheten.
- Lage et regionalt innovasjonsmiljø som gir nyskaping og arbeidsplasser.
- Trekke forskningskompetanse til regionen.
- Skape et slagkraftig kompetansemiljø.
- Utvikle fokusområdet fiskehelse og bærekraftig lakseforvaltning.
- Arbeide mot etablering av en kunnskapspark på Østre i Namsos.
- Bidra til næringsutvikling.

KV har arbeidet i et trippelhelix-perspektiv og forsøkt å fremme privat og offentlig innovasjon og entreprenørskap i et samspill mellom næringsliv og offentlig tjenesteyting på den ene side, høgskole- og FoU-miljøer på den annen side og offentlige myndigheter på den tredje side.

For HiNT har arbeidet med KV vært viktig dels for å sikre eksistensgrunlaget for høgskolevirksomhet i Namdalen, dels for å løse det samfunnsoppdraget som høgskolen er pålagt i loven i forhold til sitt fagområde og sitt distrikt. Forskning og offentlige utredninger viser hvor stor verdi og utviklingspotensial en lokalt basert utdanningsinstitusjon kan ha for en region. Utviklingen av kunnskapssamfunnet gir Namdalen store utfordringer. Forskning viser at Namdalen har svak næringsutvikling og taper i kampen om de nye kompetansebaserte næringene. I dette bildet blir kompetanseinstitusjoner som HiNT og sykehuset viktig. Det blir viktig å forsøke å snu den pågående "brain-drain" og utvikle Namdalens sosiale kapital.

KV har hatt en arbeidsmodell der styret har vært et verksted for analyse, idéskaping og idéutvikling. KV har vært engasjert i en rekke saker. 28 tiltak og underprosjekter presenteres i rapporten. I 80% av disse tiltak/underprosjekter har KV hatt ansvar for eller deltatt i prosjektutvikling og founding. I 1/3-del av tiltakene/underprosjektene har KV vært prosjekteier og prosjektdriver. Dokumentasjon og formidling av erfaringer og kunnskap har blitt viktig for KV og mye av arbeidet er eller er i ferd med å bli dokumentert i HiNTs rapportserie og på andre måter formidlet. I 60 % av underprosjektene/tiltakene har nettverksarbeid vært en viktig arbeidsoppgave og redskap. Næringsutvikling i en eller annen form har vært målsetting i 60% av underprosjektene/tiltakene. KV har "omsatt" for nærmere

25 mill kroner i løpet av de årene prosjektet har vært i drift. Med i dette tallet er midler til prosjekter der KV har bidratt med bistand til founding.

KV arbeider i et trippelhelix-perspektiv md å fremme offentlig og privat innovasjon. Å lykkes i slike prosesser betinger at det parallelt arbeides med

- å utvikle og tilpasse kompetansen i den akademiske institusjonen slik at den er i stand til å møte de forventninger og utfordringer som nærings- og samfunnsliv har (Arbeid i kompetanserommet),
- å legge til rette for en forståelse av de muligheter (og begrensninger) som ligger i et samarbeid i et trippelhelix-perspektiv og i felleskap utvikle problemstillinger, ideer og prosjekter (Arbeid i konsensusrommet) og
- arbeide med konkrete innovasjoner (Arbeid i innovasjonsrommet).

KV har arbeidet i alle disse rom både gjennom å påta seg en rolle som regional innovasjonsorganisasjon og drive eller bidra til utvikling av konkrete kunnskapsutviklingsprosjekter og innovasjonsprosjekter.

Rapporten synliggjør resultater og måloppnåelse i prosjektet. Det er direkte eller indirekte som følge av arbeidet i KV etablert 33 arbeidsplasser. 26 av disse er midlertidige, mens 7 stillinger betraktes som faste. De faste arbeidsplassene utgjør 5,5 årsverk pr år, mens de midlertidige utgjør til sammen 44,1 årsverk. KV har bidratt til formidling av flere FoU-opppdrag til HiNT, helsefagavdeling i Namsos. Slik sett har KV-prosjektet vært vellykket i forhold til målsettingene. KV har vært bidragsyter til næringsutvikling i Namdalen. Vi mener også at KV har bidratt til å utvikle og styrke HiNTs rolle som regional utviklingsaktør i Namdalen.

Rapporten konkluderer med at erfaringen i KV bør danne grunnlag for utvikling av et regionalt partnerskap mellom HiNT og Namdalens nærings og samfunnsliv. HiNT er i ferd med å etablere lignende partnerskap på alle campus basert på lokale prioriteringer og lokale erfaringer. KV er tildelt oppgaven med å utvikle dette partnerskapet med basis i HiNTs aktiviteten ved campus Namsos. Rapporten mener at dette partnerskapet må ha en aktiv rolle i regional utviklingsarbeid generelt og på de tre fokusområdene helse- og omsorg, farmasirelatert virksomhet og naturgitte fortrinn (fjell, elv, fjord og hav) spesielt. Partnerskapsavtalen skal forankres i rektoratet og være tverrfaglig.

Innholdsfortegnelse

1	BAKGRUNN OG MÅLSETTINGER MED RAPPORTEN	11
1.1	KUNNSKAPSBASERT VERDISKAPING – EN INTRODUKSJON	11
1.2	HISTORIEN BAK KV-PROSJEKTET	11
1.3	PROBLEMSTILLING.....	13
1.4	RAPPORTENS OPPBYGGING	14
1.5	METODE	14
2	HØGSKOLEN SOM REGIONAL UTVIKLINGSAKTØR.....	15
3	TEORETISKE PERSPEKTIVER.....	17
3.1	REGIONALE EFFEKTER AV HØGSKOLEVIRKSOMHET	17
3.2	HØGSKOLENS ROLLE I ET TRIPPELHELIX-PERSPEKTIV	20
3.3	OECD PROSJEKTET OM HØYERE UTDANNINGSINSTITUSJONERS BIDRAG TIL REGIONAL UTVIKLING.....	26
3.4	MODELL FOR STRATEGIUTFORMING OG EVALUERING.....	27
4	FORMELL FORANKRING AV SAMFUNNSOPPDRAGET.....	29
4.1	HØGSKOLENS OPPDRAG	29
4.2	NORD-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNES PLANVERK.....	32
4.3	NAMSOS KOMMUNES PLANVERK	33
5	ANALYSE AV FOKUSOMRÅDER FOR NAMDALEN.....	35
5.1	NAMDALENS UTFORDRINGER.....	35
5.2	KV-PROSJEKTETS FOKUSOMRÅDER	40
5.3	HiNT OG KV-PROSJEKTET FOKUS SOM REGIONAL UTVIKLINGSAKTØR.....	42
6	KV-PROSJEKTETS STYRINGS- OG MÅLSTRUKTUR	45
6.1	OPPSTART AV PROSJEKTET	45
6.2	UTVIKLING I PROSJEKTET	46
6.3	STYRINGSSTRUKTUR.....	50
6.4	ARBEIDSMODELL	50
7	PRESENTASJON AV UNDERPROSJEKTER, STATUS OG RESULTATER.....	55
7.1	SAMHANDLING OG REGIONAL UTVIKLING.....	55
7.1.1	<i>Namdalsshagen.....</i>	<i>55</i>
7.1.2	<i>Regionalt såkornfond</i>	<i>56</i>
7.1.3	<i>Næringstreff.....</i>	<i>56</i>
7.1.4	<i>Trainee-ordning for Namdalen</i>	<i>57</i>
7.1.5	<i>Kompetanseringen Namdal.....</i>	<i>59</i>
7.1.6	<i>Forskningskompetanse.....</i>	<i>60</i>
7.1.7	<i>Forskningsfond for Namdalen.....</i>	<i>60</i>
7.1.8	<i>Kunnskap som infrastruktur</i>	<i>61</i>
7.2	HELSE- OG OMSORGSRELATERT VIRKSOMHET	62
7.2.1	<i>Paramedics.....</i>	<i>62</i>
7.2.2	<i>Alarmsentral.....</i>	<i>62</i>
7.2.3	<i>Trygghetsavdeling</i>	<i>62</i>
7.2.4	<i>PRØV-prosjektet</i>	<i>63</i>
7.2.5	<i>Lettere når jeg er aktiv.....</i>	<i>64</i>
7.2.6	<i>Norsk underholdningsmedisinsk institutt AS.....</i>	<i>65</i>
7.3	FARMASIRELATERT VIRKSOMHET	66
7.3.1	<i>Reseptbasert legemiddelregister</i>	<i>66</i>
7.3.2	<i>GENNT AS</i>	<i>67</i>
7.3.3	<i>PCR-prosjekt.....</i>	<i>67</i>
7.3.4	<i>Produksjonslaboratorium for legemidler</i>	<i>68</i>
7.3.5	<i>Rosenrot Norge AS.....</i>	<i>70</i>
7.3.6	<i>Omega 3 - ProBIO AS.....</i>	<i>70</i>

7.4	NATURGITTE FORTRINN KNYTTET TIL NATURFORVALTNING, ELV, FJORD OG HAV	70
7.4.1	<i>nHS-havbruk</i>	70
7.4.2	<i>Interregprosjekt – Omsetning av skjell</i>	71
7.4.3	<i>Stipendiatstilling, fiskehelse – compliance</i>	71
7.4.4	<i>Stipendiatstilling, fiskehelse – Ny vaksinetest</i>	72
7.4.5	<i>Kunnskapscenter for Laks og Vannmiljø (KLV)</i>	72
7.4.6	<i>Arena-program</i>	74
7.5	ANDRE ARBEIDSSOMRÅDER.....	75
8	ØKONOMI I PROSJEKTET	77
9	ANALYSE	81
9.1	ENKEL FUNKSJONSANALYSE	81
9.2	KV – ET TRIPPELHELIX-PROSJEKT	82
9.2.1	<i>Arbeid i kunnskapsrommet</i>	83
9.2.2	<i>Arbeid i konsensusrommet</i>	84
9.2.3	<i>Arbeid i innovasjonsrommet</i>	85
9.2.4	<i>Refleksjoner om HiNT som en entreprenøriell høyskole</i>	85
9.3	KV – MÅLOPPNÅELSE	86
9.3.1	<i>Opprettelse av arbeidsplasser</i>	86
9.3.2	<i>FoU-oppdrag</i>	87
9.3.3	<i>Bidrag til næringsutvikling</i>	88
9.4	KV - BIDRAG TIL Å STYRKE HiNTS ROLLE SOM REGIONAL UTVIKLINGSAKTØR	89
9.4.1	<i>Styrke og komplettere høyskolene og de regionale FoU-miljøene</i>	89
9.4.2	<i>Utvide kunnskapsformidlingen og den eksterne kontaktflaten</i>	90
9.4.3	<i>Heve kompetansesatsingen og FoU-engasjementet i nærings- og arbeidslivet</i>	91
9.4.4	<i>Desentralisere virkemiddelapparatet og endre de institusjonelle spillereglene</i>	91
9.4.5	<i>Oppsummering av analyse av KV - bidrag</i>	92
10	KV SOM INSTRUMENT FOR REGIONAL UTVIKLING	93
10.1	VURDERING AV FOKUSOMRÅDER.....	95
10.1.1	<i>Høyskolen rolle i regional utvikling</i>	95
10.1.2	<i>Helse-/omsorgsrelatert virksomhet</i>	95
10.1.3	<i>Namdalen - Pharmacy valley</i>	97
10.1.4	<i>Naturgitte fortrinn</i>	97
10.2	ANDRE FORHOLD	98
10.2.1	<i>Rock City Namsos</i>	98
10.2.2	<i>Samhandling med 3. sektor</i>	98
10.3	KV OG REGIONALT PARTNERSKAP - ARBEIDSMETODER	98
10.4	VEIEN TIL EN KUNNSKAPSSENTER ØSTRE.....	99

Figur- og tabelloversikt

Figur 1:	Trippelhelix - hovedaktører og prosesser	22
Figur 2:	Kart næringslivsindeksen for kommunene i Trøndelag.	37
Figur 3:	Figur 1: Kompetanseutviklingen ved HiNT/HN 1997 - 2009.....	40
Figur 4:	KV-prosjektet – målstruktur 2006 -2007	47
Figur 5:	KV-prosjektets arbeidsmodell.....	51
Figur 6:	Enkelt- og dobbeltekretslæring (Busch et al. -2007).	53
Figur 7:	Namdalskollen (Foto NA)	56
Figur 8:	Organisering av trainee-prosjektet	59
Figur 9:	Prosjektorganisering "Lettere når jeg er aktiv"	64
Figur 10:	Omsetning i KV-prosjektet 2001 - 2010	78
Tabell 1:	Strategier for høgskolen som regional utviklingsaktør	28
Tabell 2:	Faser i økonomisk utvikling gjennom 200 år i REGUTs studieområder	39
Tabell 3:	Budsjett trainee-ordning for Namdalen.....	58
Tabell 4:	Samleregnskap for KV-prosjektet 2001 - 2007 og budsjett 2008 - 2010.....	77
Tabell 5:	Finansiering av KV-prosjektet med underprosjekter.	78
Tabell 6:	Enkel frekvensanalyse av KV-prosjektets funksjon i underprosjekter/tiltak	82
Tabell 7:	Oversikt over fordeling av etablerte stillinger.....	87

Kunnskapsbasert verdiskaping

Et trippelhelix-prosjekt

1 Bakgrunn og målsettinger med rapporten

1.1 Kunnskapsbasert verdiskaping – en introduksjon

Målsetningen med denne rapporten er å presentere nettverksprosjektet ”Kunnskapsbasert verdiskaping” (KV). Prosjektet startet i 2002. Utgangspunktet for å arbeide med kunnskapsbasert verdiskaping er Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) og deres aktivitet på campus Namsos.

Prosjektet er et partnerskap mellom HiNT, helsefag Namsos (HN), Namsos kommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Helse Nord-Trøndelag HF. Prosjektet har Namdalen som regional ramme og drives i dag med en heltidsansatt prosjektleder som f.t. er Snorre Ness. Prosjektet har en styringsgruppe som består av:

Høgskolelektor Tor Brenne, HiNT (leder)
Dekan Aina Hildrum Lio, HiNT
Rådmann i Namsos kommune Hege Sørli
Kommunepolitiker i Namsos kommune Alfred Skogmo
Informasjonssjef Trond Skillingsstad, Helse Nord-Trøndelag HF
Spesialrådgiver Jørn Ekrem, Nord-Trøndelag fylkeskommune

Tidligere dekan ved HiNT/HN Grethe Bøgh Næss og tidligere rådmann i Namsos kommune Erik Gjerdal har tidligere vært medlemmer i referansegruppen som representanter for sine organisasjoner.

Prosjektet har pr i dag følgende målsetninger:

Hovedmål

Arbeidet med "Kunnskapsbasert Verdiskaping" skal bidra til økt kunnskapsbasert verdiskaping i regionen.

Strategisk mål

Kunnskapsbasert Verdiskaping (KV) er aktiviteter som skal bidra til økt samhandling mellom høgskole, offentlige virksomheter og eksisterende næringsliv, og bidra til realisering av kompetanseintensiv nyskaping i Namdalen.

Satsingsområder er:

- Helse og omsorg
- Bioteknologi og farmasøytisk virksomhet
- Næringsvirksomhet og forvaltning knyttet til naturgitte fortrinn, fjell, elv, fjord og hav.

1.2 Historien bak KV-prosjektet

Høgskolen har en 70-årig tradisjon med å utdanne sykepleiere i Namsos, først som Namdal sykepleierskole, senere som Namdal sykepleierhøgskole, så som HiNT, avdeling helsefag

Namsos. Skolen har i dag tre studietilbud på bachelornivå (sykepleie, vernepleie og reseptarutdanning), mastergradstilbud innen tverrfaglig helsearbeid med fagfordypning i psykisk helsearbeid samt en rekke videre- og etterutdanningstilbud. Skolen har ca 80 ansatte hvorav 60 vitenskapelig ansatte og 650 studenter. Virksomheten utgjør i seg selv en betydelig aktivitet for Namsos kommune og for Namdalen. Høgskolevirksomheten i Namsos har utviklet seg kraftig de siste 15 år. Først med etablering av vernepleieutdanning, så med reseptarutdanning, før det hele nå i 2007 ble kronet med godkjenning av opprettelse av en mastergradsutdanning. Aktiviteten mer en fordoblet ved campus Namsos i løpet av de siste 15 årene. Denne utviklingen har vakt oppmerksomhet og anerkjennelse i utdannings-Norge generelt og blant helse- og sosialarbeiderutdanningene spesielt. Denne positive utviklingen har ikke kommet av seg selv. Det er ingen tvil om at denne utviklingen kun har vært mulig med et nært samspill mellom lokale politiske aktører og høgskolen.

HiNT/HN hadde lang erfaring med å samhandle med Namdalen bl.a. gjennom det såkalte kontaktutvalget. Alle regionråd var representert i dette utvalget, og det var møter minimum to ganger pr år. Kontaktutvalget var aktivt fram til år 2000. Ordfører i Namsos (som på den tiden var Snorre Ness) var leder i dette utvalget. Kontaktutvalget var et viktig og aktivt organ og hadde bl.a. en avgjørende rolle i forhold til etablering av vernepleierutdanningen i Namsos. Det ble med basis i samarbeidet i kontaktutvalget arbeidet politisk med saken i fra mange aktører i Namdalen.

Strategien med å utvikle sykepleierskolen Namsos til noe mer enn en sykepleierskole ble meislet ut av fagmiljøet på skolen med tidligere dekan Hilde Andressen i spissen. Det var uten tvil en riktig strategisk vurdering. Mange har siden bidratt til å virkeliggjøre strategien.

All høgskolevirksomhet i Nord-Trøndelag ble fra 1994 samlet i en høgskole, Høgskolen i Nord-Trøndelag. Høgskolevirksomheten i Namsos var utover 90-tallet under press. Det var mange som mente at all helsefagvirksomhet skulle samles på Levanger. Helsefag, Levanger, var på den tiden betydelig større i omfang enn helsefag, Namsos. Lite tidsmessige lokaler i Geilin 1 ble også brukt som argument for å legge ned virksomheten i Namsos. Namsos kommune tok i den forbindelse et avgjørende ansvar for å sikre fortsatt drift av høgskolens virksomhet i Namsos gjennom at det heleide kommunale selskapet Namsos Industribyggeselskap (NIB) kjøpte opp bygningene etter Hojem trykkeri og inngikk avtale med HiNT om langsiktig leiekontrakt. Dette anlegget er siden utvidet hele 5 ganger og framstår i dag som campus Namsos. Det planlegges for tiden med en utvidelse nr. 6 som indikerer at veksten ikke er slutt.

Også faglig var virksomheten under press utover 90-tallet. Med ny høgskole- og universitetslov kom kravet om minimum lektorkompetanse (hovedfag/mastergrad) for undervisningspersonalet. Med kvalitetsreformen¹ i 2001 kom kravet om minimum 20 % førstekompetanse². Denne formalkompetansen hadde ikke fagmiljøet i Namsos på det tidspunktet. Knyttet til dette formalkompetansekravet kom også kravet om at fagmiljøet skal drive forsknings- og utviklingsarbeid og såkalt forskningsbasert undervisning. Dette krevde dels at formalkompetansenivået ble hevet og at det også ble rekruttert forskningskompetanse/doktorgradskompetanse og professorkompetansen til miljøet. To forhold ble ansett som avgjørende i forhold til dette. Avdelingen var avhengig av å bli attraktiv for fagfolk med rett kompetanse (både for ekstern rekruttering og for at ansatte var

¹ Stortingsmelding nr. 27 (2000-2001)

² Med førstekompetanse menes førstelektor (opptrykkstilling for høgskolelektor) og førsteamanuensis (doktorgrad eller tilsvarende).

villig til å øke sin formalkompetanse) og at miljøet utviklet seg med antallet ansatte og studenter for å bli et bærekraftig fagmiljø. Tidligere rektor Knut Ingar Westeren sa i forbindelse med rektorvalget i 2000 at det var nødvendig at avdelingen i Namsos vokste både i volum og faglig (kompetansemessig og FoU) for å kunne overleve som fagmiljø. Det var dermed snakk om hvordan skolen og Namdalen skulle arbeide for å sikre og utvikle eksistensgrunnlaget for høgskolevirksomheten.

Som nevnt over hadde HiNT lang og god tradisjon med å samhandle med sine omgivelser. I dette bildet ble det fra 1998 gjort uformelle drøftinger mellom skolen v/avdelingsdirektør senere dekan Tor Brenne og kommunen v/daværende ordfører og nåværende prosjektleder Snorre Ness. Denne uformelle kontakten tok utgangspunkt i hvordan en gjennom et tettere samarbeid kunne sikre eksistensgrunnlaget for høgskolevirksomheten i Namsos. Det ble videre arbeidet med å se på om det var mulig å få til et bidrag til regional utvikling gjennom å øke samhandlingen med samfunnet rundt. Spørsmålet var forenklet formulert slik: *”Vi ser hvilken rolle NTNU har for næringsutvikling rundt Gløshaugen. Kan det finnes en mulighet for at HiNT kan ha en lignende effekt for Namsos og Namdalen? Selv om vi skalere ned i forhold til størrelse og faglig innfallsvinkel bør det potensial som er der, hentes ut.”* Disse uformelle samtalene som gjerne må kalles ”work shops” var de første ideene om HiNT/HN i et regionalt utviklingsperspektiv i Namdalen. Tankene rundt et nettverksprosjekt ble skapt og fremmet for politisk behandling både i kommunen og i HiNT/HNs avdelingsstyre. I de politiske diskusjoner i Namsos ble kommunens deltakelse godt befestet og prioritert som et strategisk satsingsområde. I den forbindelse er det riktig å trekke fram Alfred Skogmo som formannskapsmedlem og en aktiv pådriver i utviklingen av prosjektet. Det ble satt i gang et forprosjekt i 2001 og hovedprosjektet var i gang i 2002. Det er vedtak om drift foreløpig ut 2009. I utgangspunktet var HiNT/HN og Namsos kommune partnere i prosjektet. Etter hvert ble også Nord-Trøndelag fylkeskommune (fra 2004) og Helse Nord-Trøndelag (fra 2006) med som partnere.

Ny lov om universitet og høgskoler poengterer at høgskolen har et ansvar for å delta i samfunnsutviklingen i sin region og på sitt fagområde. Den formelle forankringen for å arbeide med regional utvikling presenteres i kap. 4.

HiNT hadde inntil sommeren 2007 en geografisk organisering. KV-prosjektet var forankret i HiNT, avd. helsefag Namsos, sin strategi for å sikre eksistensgrunnlaget og utvikle den geografiske avdelingen samt å løse HiNTs samfunnsoppdrag i regionen. Selv om hovedfokuset for avdelingen var helsefag, hadde avdelingen også et geografisk mandat som ga legitimitet til å arbeide med et videre perspektiv. Fra sommeren 2007 er HiNT faglig organisert. Aktiviteten i Namsos er knyttet til den nye helsefagavdelingen som også har aktivitet i Levanger. Denne organisatoriske endringen aktualiserer også en ny gjennomgang av hvordan HiNT skal løse sitt samfunnsoppdrag lokalt ute på det enkelte campus. Omorganiseringen aktualiserer også en gjennomgang av KV-prosjektets forankring og rolle.

1.3 Problemstilling

Denne rapporten skal:

- Presentere bakgrunn for og utvikling i KV-prosjektet.
- Dokumentere innholdet i KV-prosjektet som et nettverksprosjekt og dets underprosjekter som utviklingsprosjekter i et regionalt perspektiv.
- Analysere måloppnåelse i prosjektet.
- Analysere prosjektet i et trippelhelix-perspektiv.

1.4 Rapportens oppbygging

Rapporten starter med å presentere høgskolen som regional utviklingsaktør (kap. 2) og en teoretisk ramme for kunnskapsbasert regional utviklingsarbeid (kap. 3) samt det formelle grunnlaget for dette arbeidet i et høgskoleperspektiv (kap. 4). I kap. 5 gjøres en gjennomgang av Namdalens utfordringer i et kompetanse- og distriktsutviklingsperspektiv. Dette gjøres med basis i et litteratursøk på temaet. Denne gjennomgangen holdes opp mot opprinnelige analysen av fokusområder som er basis for prioriteringene i KV-prosjektet. Vi vil så i kap. 6 presentere forankringen for prosjektet slik det opprinnelig ble formulert, presentere prosjektets målsetninger og de analyser som lå til grunn for disse. Vi gjør så i kap. 7 en gjennomgang av tiltak og underprosjekt. I kap. 8 gjøres en presentasjon av økonomien i prosjektet med alle underprosjekter. De foregående kapitler vil danne grunnlaget for en analyse av prosjektet i kap. 9. Her vil teorigrunnlaget bli brukt som analytisk ramme. Dette vil i sin tur danne grunnlaget for en evaluering for nettverksprosjektet. I kap. 10 vil det gis en vurdering av her og nå situasjonen og behovet for justering av retning i arbeidet. Rapporten vil også med basis i erfaringer i KV-prosjektet, presentere en modell for hvordan HiNT kan organisere arbeidet med å være regional utviklingsaktør i Namdalen, erfaringer og forslag som også kan ha overføringsverdi til hele Nord-Trøndelag. Dette presenteres i avslutningskapitlet, kap. 10. Vurderingene i avslutningskapitlet står for rapportskriverens regning og vil være gjenstand for diskusjon både i styret i prosjektet og i styringsorganer hos prosjekteierne.

1.5 Metode

Rapporten bruker flere metodiske innfallsvinkler. Det er foretatt et litteratursøk for å få fram hva forskning og utvikling kan si om regional utvikling generelt og Namdalens utfordringer spesielt. Mye av grunnlaget for denne analysen er hentet fra Brenne og Knappes (2008) utredning "Kunnskap er infrastruktur" HiNT-rapport nr. 52. Videre er REGUT-utredningen³ brukt som hovedkilde for denne analysedelen.

Presentasjonen av historien, KV-prosjektet som et nettverksprosjekt, KVs underprosjekter er basert på og bearbeidet fra dokumenter som er produsert i og i forbindelse med prosjektet. Dette er en dokumentanalyse. I tillegg kommer den erfaringsbaserte kunnskap som rapportskriverne som er utviklet i tidligere roller og som vi har med oss inn i prosjektet, samt den kunnskap som vi har ervervet oss gjennom arbeidet med prosjektet. Presentasjonen av prosjektet og underprosjektene er denne rapportens datagrunnlag og danner utgangspunkt for analysekapitlene i rapporten.

Det er en utfordring å finne en god avgrensning i teoritilfanget for en rapport som dette. Det er nødvendig å presentere den teorien som ligger til grunn for analysen uten at teoridelen tar for stor plass og blir for tung. Samtidig er det et svært stort materiale om de ulike underprosjektene som skal presenteres i kap. 7. Dette gir en utfordring i forhold til presentasjonen og omfang. Vi har lagt stor vekt på denne presentasjonen og at den analyse som skjer i etterkant skal bli forståelig og gi så god validitet som mulig. Forhåpentligvis vil rapporten gi en utfyllende presentasjon av KV-prosjektet og yte underprosjektene rettferdighet.

³ REGUT var et forskningsprogram finansiert av forskningsrådet. Programmet var aktivt i 1998 – 2003 og resulterte bl.a. i 4 bøker om regional utvikling Onsager og Selstad (red) (2004), Berg et al. (red) (2004), Amdam og Bukve (red) (2004) og Arbo og Gammelsæter (red) /2004).

2 Høgskolen som regional utviklingsaktør

Det har vært et sterkt fokus på å øke samhandlingen mellom høgskolene, næringslivet og de offentlige myndighetene de senere årene. Hovedintensjonen med dette har vært å skape grobunn for økt verdiskaping og styrket regional utvikling. For høgskolene skaper dette praksisnærhet for undervisningen og forskningen. Dette er en internasjonal trend som er solid nedfelt i for eksempel EUs målsetninger og som OECD har arbeidet mye med. Trenden har utviklet seg over flere tiår. Arbo og Benneworth (2007) beskriver denne utviklingen slik i et OECD Education Working Paper:

The contribution of higher education institutions to regional development is a theme that has attracted growing attention in recent years. Knowledge institutions are increasingly expected not only to conduct education and research, but also to play an active role in the economic, social and cultural development of their regions. The extent to which higher education institutions are able to play this role depends on a number of circumstances: the characteristics of the institutions, the regions in which they are located and the policy frameworks are all significant.

Namdalen er ikke å betrakte som en region slik EU definerer det. Allikevel vil en samfunnsutvikling i Namdalen ha de samme utfordringer og muligheter som beskrives her. Det faktum at det finnes en høyere utdanningsinstitusjon i Namdalen gir et utgangspunkt for å se på hvilken regional utvikling som kan skapes med utgangspunkt i et akademisk miljø. I Trondheim snakkes om en "Gløshaugeneffekt" for å forklare den næringsutvikling som skjer rundt og som konsekvens av at det er samlet mye kompetanse og forskning på NTNUs anlegg på Gløshaugen⁴. Kan det finnes en "Gløshaugeneffekt" også med utgangspunkt i et lite og desentralisert høgskoletilbud og hvordan skal denne effekten utløses og forsterkes?

Problemstillingen er ytterligere aktualisert med NOU 2008:3 "Sett under ett," bedre kjent som Stjernø-rapporten. Der fremheves høyere utdanningsregionale utviklingsrolle, men samtidig stilles det spørsmålsteget ved om vi har en for desentralisert høgskolestruktur for å kunne få fullgod effekt av det utviklingspotensial som ligger i høyere utdanning. Å forsterke høgskolens samfunnsrolle samt å synliggjøre og forske på denne regionale effekten vil være et viktig bidrag til debatten om eksistensgrunnlaget for en desentralisert høgskolestruktur.

I en OECD-rapport⁵ pekes det på mangler ved universitets- og høgskolesektorens rolle for regional utvikling i Trøndelag. Samspeilet mellom utdanning, næringsliv, offentlig virksomhet og politisk nivå må bli bedre. Rapporten hevder videre at næringslivets evne til å nyttiggjøre seg forsknings- og utviklingsaktivitet (FoU) også har et klart forbedringspotensial. Vårt utgangspunkt er også at det kreves en synliggjøring av høgskolens potensial som utviklingsaktør og samarbeidspartner for næringsliv og offentlig virksomhet.

Brenne og Knappe (2008) har i en HiNT-rapport nr. 52, "Kunnskap er infrastruktur," beskrevet og drøftet høgskolens regionale utviklingsrolle i et distriktspolitisk perspektiv. Rapporten gir et grunnlag for høgskolen for å utvikle sine strategiske målsetninger for å fylle høgskolens rolle som regional utviklingsaktør. Presentasjonen av forskning og formelle rammer for feltet er hovedsakelig hentet fra denne rapporten.

⁴ Stellander (2006)

⁵ OECD (2006)

Den distriktsbaserte høgskolestrukturen har på mange måter vært et folkeopplysnings- og distriktsutviklingsprosjekt i Norge⁶. Drivkrefter i dette har vært:

- Lik rett til utdanning
- Tilgang på kvalifiserte fagfolk i hele landet
- Bygging av velferdsstaten

Det er ingen tvil om at høgskolens virksomhet i Namsos har hatt stor betydning for Namdalen i alle disse tre perspektiv. Avstanden til høgskoletilbud er avgjørende for mulighetene for å ta høyere utdanning. Mange er stedbunden pga. av familietilknytning, andre pga. av jobb. I dag er ikke utdanning noe som kun er knyttet til ungdomstiden. Livslang læring er blitt et begrep. Lokal kunnskapsaktør øker muligheten for videre- og etterutdanning og dermed karrieremuligheter for den enkelte.

Høgskolen har gitt Namdalen en jevn tilgang på sykepleiere, vernepleiere og nå også reseptarer. Det har vært god tilgang på spesialutdannet helse- og sosialpersonell innen psykisk helsearbeid, målrettet miljøarbeid og aldring og eldreomsorg noe som i sin tur har hatt stor betydning for den faglige utviklingen i regionens helse- og sosialinstitusjoner. Det har gjort at Namdalen ikke har utkantens kjennetegn mht. å rekruttere disse utdanningsgruppene. En utvikling som Aftenposten allerede i 2000 gjorde et nummer av (se faksimile fra Aftenpostens Morgen 03.01.00). Tilgang på helse- og sosialpersonell og et godt fagmiljø som også innbefatter en akademisk institusjon med forsknings- og utviklingsoppgaver er viktige element i dette.

I St. meld. nr. 39 (1998-1999) ”Forskning ved et veiskille” fastslås det at forskningen ved de statlige høgskolene skal være handlingsrettet og orientert mot regionale behov. Det poengteres at institusjonene skal fremme kompetanseutvikling i regionen og være med på styrke innovasjonsvirksomheten i de nærliggende bedriftene og i regionens offentlige virksomhet. Det sies også at det er behov for å skape lærende regioner gjennom nært samarbeid mellom høgskole, regionalt forskningsinstitutt og lokale bedrifter, forskningsparker og næringshager.

Aftenposten

Har nok sykepleiere
Aftenposten Morgen 03.01.2000
Løvø GUDMUND
Seksjon: NYHETER Side: 3
Klasse: Helse
Emne: Sykepleiere|Høgskoler

GUDMUND LØVØ Trondheim Sykepleiermangelen er avskaffet i Namdalen. En driftig høyskole har bidratt til å gjøre regionen selvforsynt med pleiepersonell.

- Vi har en meget god lokal rekruttering til studiene. Jeg tror vi har et godt rykte, fastslår dekan Grethe Bøgh Næss på avdeling for helsefag ved Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT). Resultatet er at kommunene i Namdalen kan nyte godt av ferdig utdannede fagfolk fra sitt eget distrikt.

Skrikende mangel på sykepleiere i de ytre delene av Namdalen tidlig på 1990-tallet, gjorde at skolen i Namsos faktisk opprettet en egen sykepleierklasse i tettstedet Kolvæid i 1992. I høst gikk et tilsvarende kull med ferdige sykepleiere ut fra et klasserom i Grong i Indre Namdal.

- Desentraliseringen av utdannelsen har hatt stor betydning for kommunene i Namdalen, sier Bøgh Næss til Aftenposten. Det er Høgskoleavisa i Trøndelag som i sitt siste nummer presenterer det vellykkede studietilbudet, som har full støtte i lokalmiljøene. Men ordningen koster, det er ikke bare lett å flytte lærere og deler av undervisningen vekk fra Namsos. Staten har imidlertid fulgt opp i perioder, og bevilget i fjor blant annet en ekstra slump med penger til Grong-prosjektet.

©Aftenposten

⁶ Sæter (2000) og NOU 2008:3

3 Teoretiske perspektiver

Vi vil i dette kapitlet presentere ulike teoretiske perspektiver på regional utvikling med utgangspunkt i en høgskolevirksomhet. Ulike utredninger, forskning og teori vil bli presentert. Først vil vi se på regionale effekter av høgskolevirksomhet bl.a. for å belyse hvilket potensial som ligger i dette som i sin tur forklarer hvorfor det satses så enormt på å utvikle akademiske institusjoner rundt omkring i Norge. Vi vil så presentere Etzkowitz og Leyesdorffs trippelhelix-teori å gi et teoretisk perspektiv på arbeidet. Vi vil så presentere OECDs funn fra sin undersøkelse om høyere utdannings rolle i utvikling av Trøndelagsregionen før vi avslutter med en modell for strategiutforming for en høgskole på feltet utledet fra Peter Arbo arbeider.

3.1 Regionale effekter av høgskolevirksomhet

En rekke regionalforskere konkluderer med at sammenhengen mellom regional vekst og utdanningsnivå i regionen er entydig⁷. Det er gjort en god del forskning og utredninger sier om verdien av et høgskolemiljø for en region. Vi skal trekke fram noe av det her. Selv om høgskole- og universitetsmiljøene i Norge er svært forskjellige i størrelse og fagsammensetning, mener vi dette er relevant også for Namsos og Namdalen.

Parallelt med økt forståelse for sammenhengen mellom regional vekst og utdanningsnivå i en region, ble markedstilpasningen av høgskolesektoren i som følge av kvalitetsreformen som bl.a. innebar større institusjonell frihet, en kraftig stimulans til å utvikle de regionale høgskolene. Vekst både i størrelse og i faglig tyngde ble nedfelt i strategiske planer i høgskolene og i regionale utviklingsplaner i fylker og kommuner⁸. Vi opplevde at alle høgskoler med respekt for seg selv hadde mål om å bli universitet. Vi har allerede fått 2 nye universitet i Stavanger og i Agder og Høgskolen i Bodø står fremst i en kø der også høgskolene i Gjøvik, Lillehammer og Hamar (Innlandsuniversitetet), Høgskolene i Vestfold, Buskerud, Telemark og Tromsø har uttalte ambisjoner om enn noe ulike strategier. I tillegg har flere høgskoler uttalte ambisjoner om å bli vitenskapelige høgskoler.

De aller fleste av disse ambisjonene er forankret i regionale politiske vedtak. Det er også stilt store midler til disposisjon til denne utviklingen. Som eksempel kan nevnes at det er stilt 60 mill kroner til disposisjon for utviklingen av et universitetet i Bodø⁹.

Arbo (2001) påviser 3 pådrivere for denne utviklingen i sektoren:

- Academic drift: Faglige ansatte (prestisje, mer interessante arbeidsoppgaver)
- Management drift: Ledelsen (Større institusjon, attraksjonskraft, posisjonering)
- Regional drift: Regionale interessenter (kunnskapsbasert vekst, talentfull ungdom, profilering)

Sæther et. al. (2000) skiller mellom seks hovedtyper av effekter eller ringvirkninger av høgskolevirksomhet. Stjernø-utvalget (NOU 2008:3) behandler også temaet og legger til ytterligere to effekter.

⁷ Se bl.a. Arbo og Gammelsæter (red) – 2004, Glosvik - 2005 og 2006, Onsager og Selstad (red) – 2004, Westlund 2004 og Hægeland og Møen - 2000

⁸ Denne utviklingen er beskrevet bl.a. i Brenne og Johansson (2003).

⁹ Gustavsens og Gausdal (red), (2005)

1. Etterspørseffekter
Høgskolene fører til økte inntekter i de regioner der de er lokalisert og dette gir en etterspørselseffekt i regionen. Institusjonene etterspør selv varer og tjenester og noe av dette fanges opp i et lokalt marked. I tillegg vil møter, konferanser og arrangement i tilknytning til institusjonene føre til økt etterspørsel lokalt. Alt dette er viktig for regionens ”handelsbalanse” og skatteinntekter.
2. Tilbudseffekter
Høgskolene utdanner kandidater og sikrer tilgang på høgkvalifisert personell i de aktuelle regionene. Den akademiske institusjonen antas også å ha stimulerende effekt på det generelle utdanningsnivået i regionen. Dette vil i sin tur påvirke regionens samlede kapasitet til å løse nye utfordringer og tilegne seg ny teknologi. Dette vil bedre omstillings- og innovasjonsevnen i regionen både i offentlig og privat sektor.
3. Forskningsbaserte innovasjonseffekter/knoppskytingseffekter
Høgere utdanning gir opphav til nye bedriftsetableringer eller utvidelser av eksisterende virksomheter basert på den kunnskapen som er utviklet i utdanningsinstitusjonene. Forskning på lokalt definerte problemstillinger for utvikling av nye eller forbedrede produkter, prosesser og systemer øker innovasjonsevnen. Slike prosesser er gjerne utviklet i en i en trippelhelix-samhandling. Kunnskap om markedstrender, rettslige og politiske systemer, språk og kultur, naturgrunnlag, helseeffekter osv. vil redusere usikkerhet og gi beslutninger bedre fundament.
4. Magneteffekter
Høgskolemiljøer fungerer som samlingssteder for ungdom og personell med høgere utdanning. Mange vil knytte bånd til lærestedet og vil etablere seg der. Høgskolen tiltrekker seg høgutdannet personell og vil legge grunnlag for knoppskyting av privat kompetansebasert virksomhet. Når det er brukt offentlige midler til oppbygging av kunnskapsmessig infrastruktur på et sted, vil det være gode politiske argument for å legge ny tilgrensende virksomhet til stedet. Høgskolevirksomhet ser ut til å avle mer utdannings- og forskningsaktivitet til stedet. Et eksempel på dette er lokalisering av kompetansesentra eller kunnskapssentra som nå sist med etablering av kompetansesenteret for distriktsutvikling som er lokalisert til Steinkjer eller senter for omsorgsforskning i Namsos.
5. Nettverksbyggende effekter
Høgskolene skaper møteplasser og bringer mennesker sammen i kunnskapsnettverk (lokale, nasjonale og internasjonale) som fører til kunnskapsutvikling og kunnskapsspredning. Konferanser og seminarer kan være slike nettverksarenaer. Styringsgrupper og referansegrupper i samhandlingsprosjekter med næringslivet er andre eksempler.
6. Kulturelle effekter
Høgskolene har stor symbolverdi for regionen. Den signaliserer at regionen er moderne og har framtidvisjoner. Høgskolemiljøene vil formidle nye ideer og strømninger utenfra bl.a. gjennom å delta aktivt i samfunnsdebatten. De vil derigjennom formidle tankemåter, verdier og holdninger som setter preg på samfunnsnivå og beslutninger i et vidt spekter. Akademiske institusjoner kan bidra til å skape økt regional selvbevissthet. Tro på egne krefter er en vesentlig forutsetning for å kunne skape økonomisk fremgangsrike regioner.

7. Politiske artikulasjonseffekter

Regionen får gjennom en høyere utdanningsinstitusjon en tydeligere stemme. Det kastes på ulike måter lys over forhold som angår det lokalmiljøet de opererer i og på den måten synliggjør egen region. De kan videre bli brukt som talerør for regionen eller på ulike måter arbeide fram politisk og næringsmessige argumentasjon i lokalmiljøet. De bidrar også til å bygge regional identitet.

8. Imageeffekt

Det legges stor vekt på kompetanse og innovasjonskraft i alle sammenhenger.

Betydningen av å ha en utdanningsinstitusjon i sin region tillegges stor symbolverdi for å framstå moderne, framtidsrettet og levedyktig.

NIBR laget i 2000 en forskningsrapport der de kartla høgskolens regionale betydning¹⁰. Denne konkluderte bl.a. med:

- Høgskolene har hatt til dels betydelig positiv effekt på økonomisk aktivitet i sin region. Det er store lokale variasjoner.
- Høgskolene gir betydelig bidrag til regionens samlede formalkompetanse.
- Høgskolene gir direkte og indirekte bidrag til sysselsetningsvekst innen kompetanseintensive næringer.
- Høgskolene bidrar til økt desentralisert konsentrasjon av sysselsettingen mellom fylker og landsdeler og på den måten blir regionene mer robuste.
- Høgskolene har klar positiv betydning for rekrutteringen til høyere utdanning. Det har også en positiv effekt for å få kvinner fra distriktene til å ta høyere utdanning.

Med basis i bl.a. disse funnene konkluderes det med at høgskolene har vært et godt distriktpolitisk virkemiddel i tråd med de forventinger som politikerne hadde til utbyggingen av høgskolestrukturen på 70-tallet.

Høgskolene har bidratt til å stabilisere et bosetningsmønster preget av regional konsentrasjon. Dette har vært et viktig politisk ønske og mål for nasjonal politikk. Materialet i NIBR-undersøkelsen gir ikke grunnlag for å trekke entydige konklusjoner vedr. Innovasjonseffekt selv om det gis en rekke gode eksempler på at det nettopp har hatt slik effekt. Dette kan skyldes at de regionale høgskolene primært utdanner til offentlig sektor med hovedvekt på helse- og sosialsektor og utdanningssektor.

Også andre undersøkelser bekrefter og utfyller dette bildet. Hægeland og Møen (2000) påviser at det er nær sammenheng mellom befolkningens utdanningsnivå og økonomisk produktivitet og innovasjonsevne. Det vektlegges effekten av akkumulasjon av human kapital og viktigheten den har for teknologisk utvikling som i sin tur er avgjørende for økonomisk utvikling. Westlund (2004) gjør en grundig gjennomgang av forskningslitteratur på området hovedsakelig forankret i en svensk virkelighet, og finner mange undersøkelser som viser sammenheng mellom regional utvikling og utvikling av de regionale høgskolene. Denne effekten er først og fremst av indirekte karakter, og det er lite støtte i forskningen for at høgskolene har hatt stor direkte effekt på nyetableringer og knoppskyting i følge Westlund. Han mener at høgskolens 3. oppgave, ”samverkansoppgiften,” krever aktive tiltak både på sentralt-, lokalt- og institusjonsnivå for å bli like viktig som undervisning og FoU. Det krever beviste strategier fra høgskolens ledelse samt grunnleggende forandringer i høgskolenes

¹⁰ Sæther et al. (2000)

insitamentsstruktur og sosiale kapital, en endring som ikke kan skje uten at høgskolens personale er aktive deltagere og støtter endringsarbeidet. At høgskolene har en vei å gå før praksisnært FoU-arbeid har fått den plass og omfang som ønsket, bekreftes av Larsen og Kyvik (2006) i deres statusundersøkelse om FOU i statlige høgskoler.

Som denne oversikten viser er det svært stor politisk vilje i de fleste regioner, fylker og vertskommuner for å satse på høgskolemiljøet sitt. Dette er også tilfelle i Nord-Trøndelag og ute i lokalmiljøene. Vi etterlyser kanskje litt de lange linjer i politikktutformingene også på lokalplanet. I forhold til HiNT er det kanskje den faglige prioriteringen og tilpasningen til lokale fortinn og muligheter som kunne vært bedre. Vi vil komme tilbake til dette. Namdalen kan ikke bli god på alt, men det er ikke tilstrekkelig å være namdalske mestere på det som vi driver på med. Vi må ha et regionalt perspektiv, et nasjonalt perspektiv og om mulig også et internasjonalt perspektiv. Dette krever en stram prioritering av fokusområder.

Flere forskere har anbefalinger til regioner og høgskoler som kan fremme høgskolens regionale utviklingsrolle. Vi skal i det følgende presentere noen slike innfallsvinkler.

3.2 Høgskolens rolle i et trippelhelix-perspektiv

Vi har i KV-prosjektet valgt å bruke Etzkowitz og Leyesdorffs trippelhelix-modell som teoretisk ramme for arbeidet. Teorien presenteres kort under.

Etzkowitz og Leyesdorff utviklet i 1997 en teori om hvordan academia kan samhandle med næringsliv og offentlige institusjoner. De kalte teorien for trippelhelix-modellen¹¹. Denne modellen er presentert, drøftet og satt inn i en svensk kontekst av Etzkowitz i en bok fra 2005. Trippelhelix-teorien peker på samspillet mellom høgskole, næringsliv og myndighetene og at dette er nøkkelen til forbedret innovasjon i et kunnskapsintensivt samfunn. Teorien er ikke så utbredt i Norge som for eksempel i Sverige, men begrepet brukes av Stjernø-utvalget. De skriver:

Innovasjonsperspektivet har etter hvert inkludert både forskning og utdanning og privat og offentlig sektor. Tidligere grenser er blitt visket ut når det gjelder styring og finansiering. For å fremme kunnskapsutvikling og innovasjon legges det i dag stor vekt på trekantsamarbeidet mellom utdannings- og forskningsinstitusjoner, arbeids- og næringsliv og offentlige myndigheter («Triple Helix»). Resultatet er blitt en markant utvidelse av de høyere utdanningsinstitusjonenes samfunnsoppdrag. Ifølge lov om universiteter og høyskoler av 2005 skal de ikke bare ivareta utdanning, forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og formidling. Alle institusjonene skal også bidra til innovasjon og verdiskaping og styrke sitt samarbeid med lokalt og regionalt samfunns- og arbeidsliv. (NOU 2008:3, s.155)

Metaforen trippelhelix-modellen brukes i dag om hvordan innovasjoner blir til. Det har eksistert oppfatninger om at innovasjonsprosesser går i rette linjer fra grunnforskning via anvendt forskning til utvikling av nye metoder, tjenester og produkter og at den nye kunnskapen gradvis overføres til næringslivet. Dette er en typisk lineær forståelse og modell, mens trippelhelix beskriver innovasjoner i et *dynamisk nettverk* mellom forskningsinstitusjoner og bedrifter. Ny kunnskap utvikles i et samspill mellom næringsliv og

¹¹ Trippelhelix omtales i enkelte sammenhenger som trippelspiral-teori. Begrepet stammer fra antikkens Mesopotamia, der de bygde vanningsystemer som fornyet jordbruket ved hjelp av en vannskruer i form av en trippelspiral, eller en trippelhelix. Dette kunstige vanningsystemet transporterte vann fra et lavere til et høyere nivå og slik fikk blant annet Babylons hengende hager dekket sitt vannbehov.

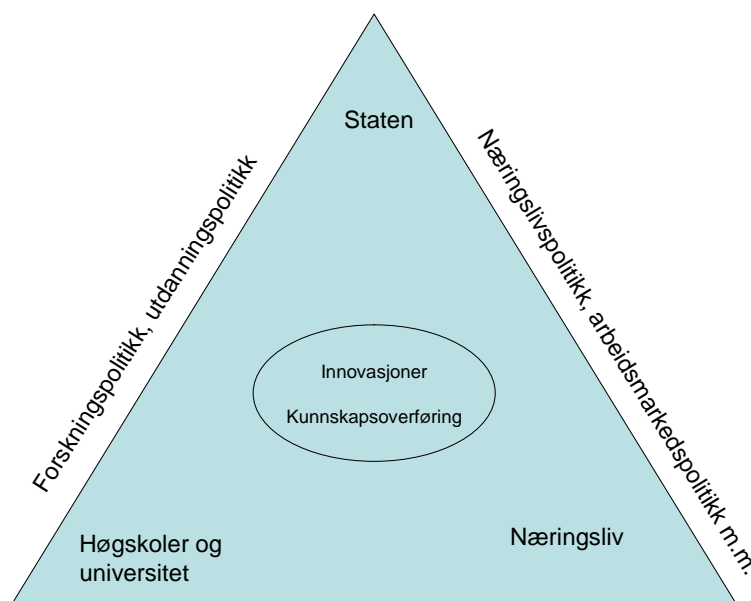
kompetanseinstitusjoner med staten som en *aktiv* tilrettelegger og medfinansieringskilde. Utfordringene ligger i å legge til rette for en best mulig samhandling mellom aktørene. Her skiller trippelhelix-teorien seg fra teorien om de lærende regioner, nettopp ved å vektlegge det offentlige bidraget som både er sentral- og regionalpolitikk sammen med det offentlige tiltaksapparatet. Sammen danner disse aktørene og institusjonene et relasjonelt trekantkantsamarbeid (Etzkowitz - 2005).

Trippelhelix-modellen hevder at læring og nyskaping skjer i en toveis-kommunikasjon mellom bedrifter og kunnskapsorganisasjoner. Dette betinger at samarbeidsaktørene kjenner hverandre godt og har gjensidig tillit til hverandre. I tillegg bør det være avklart hvilke muligheter og begrensninger aktørene har og felles samarbeidsstrategier bør være utviklet i fellesskap. En ser relativt raskt fordelene med geografisk nærhet aktørene i mellom. Det letter utviklingen av en god trippelhelix-samhandling og ses dermed som en forutsetning for å kunne lykkes i et slikt samarbeid. Etzkowitz fremholder at høgsolen har en utvidet rolle i et trippelhelix-perspektiv. Å stimulere til opprettelse av nye foretak og kompetanseoppbygging i et nærmiljø er en av disse. Høgsolen bør og vil kunne være en naturlig inkubator for ny virksomhet basert på studenter eller ansattes kompetanse. En geografisk opphopning av foretak og virksomhet innenfor en eller nær beslektede næringer og fag ser ut til å øke mulighetene for mer bærekraftige miljøer som igjen kan produsere ny kunnskap og spre denne. I Namdalen snakkes det for eksempel om en næringsklynge innen anvendt fiskehelse (Marin Strategiplan for Trøndelag - 2006), men dette kan like gjerne relateres til offentlig sektor og fagområder knyttet til for eksempel et sykehus. I privat sektor er Arena-programmet i regi av Innovasjon Norge et eksempel på et virkemiddel som er tuftet på denne tenkningen. Høgsolen vil kunne ha et ansvar for å skape slike nettverk eller klynger. Den nasjonale politikken med nasjonale innovasjonsprogrammer, såkornfond, inkubatorer og kunnskapsparker kan også forstås i et trippelhelix-perspektiv.

Denne måten å tenke innovasjon og utvikling på kan finnes igjen i fylkeskommunens strategier og Innovasjon Norges strategier for regional utvikling. Næringsrettet HøgskoleSatsing (nHS) og Virkemidler for regional innovasjon (VRI) er programmer som Norges Forskningsråd har utviklet de senere årene. Vi kan tydelig finne igjen denne tenkingen også i disse programmene.

Trippelhelix-modellen kan skjematisk presenteres slik:

Trippelhelix – hovedaktører og prosesser

Figur 1: Trippelhelix - hovedaktører og prosesser

Modellen presenteres som en kontinuerlig og gjensidig prosess. Som tidligere nevnt anså man kunnskapsoverføring fra forskning til næringsliv som en lineær enveis prosess. I Trippelhelix-modellen fremstilles kunnskapsoverføringen som et *trilateralt samspill*. Dette innebærer samtidighet i utviklingsprosessene, en toveis kommunikasjon med problemformuleringer, løsningsvurderinger og evalueringer. Målet er at dette skal gi synergi i form av nye spennende løsningsforslag utover det åpenbare.

MIT¹² frastilles som en foregangsinstusjon i denne sammenheng og teorien bygger i stor grad på erfaringer MIT har gjort seg i sitt samspill med omgivelsene siden 1930-tallet. I Norge er det en direkte link til dette arbeidet med etableringen av MIT Fab.Lab i Lyngen i Troms. Etableringen av et tilsvarende Fab.Lab på Høylandet i Nord-Trøndelag er en lokal utvikling av dette samarbeidet. Fab.Lab'ene er slik vi ser det gode eksempler på trippelhelix-prosjekter.

I følge Trippelhelix-teorien skal alle parter aktivt samhandle i innovasjonsprosessene. Dette innebærer blant annet at høgskolene definerer seg som *entreprenørielle* høgskoler fremfor forskingsuniversiteter¹³. Dette innebærer at det må utvikles relasjoner mellom høgskole og næringsliv. Etzkowitz (2005) omtaler dette som etablering av informasjons- og teknologioverføringssystemer mellom høgskole og næringsliv. KV-prosjektet som et nettverksprosjekt definerer seg selv som et slikt informasjons- og teknologioverføringssystem. Etzkowitz presenterer fem normer for den entreprenørielle høgskole:

- Kapitalisering
Ny kunnskap skapes og overføres for å komme til praktisk benyttelse. Dette er kunnskap som danner et grunnlag for økonomisk og sosial utvikling. Dette forsterker

¹² Massachusetts Institute of Technology

¹³ I Norge har bl.a. Spilling (1998) behandlet temaet

høgskolens rolle i samfunnet.

- Gjensidig avhengighet
Den entreprenørielle høgskole samspiller intimt med offentlige myndigheter og næringsliv.
- Uavhengighet
Den entreprenørielle høgskole er en relativt uavhengig institusjon og mindre avhengig av andre institusjoner.
- Hybridorganisasjoner
For å løse spenningen som oppstår mellom avhengighet og uavhengighet, dannes ofte hybridorganisasjoner som kan tilgodese flere parter behov.
- Gjenspeiling
Den indre oppbygging gjenspeiler det nye fokuset.

Etzkowitz (2005) betoner teknologiens overføringsverdi og har privat sektor som forskningsfelt. Med et utvidet teknologibegrep som også omfatter teknikker, metoder, prosedyrer samt kunnskap om transformasjonsprosesser¹⁴ vil overføringsverdien til andre sektorer være åpenbar. En vil eksempelvis kunne bruke det samme teorigrunnlaget også overfor aktører innenfor offentlig sektor. Det kan derfor være hensiktsmessig med en slik innfallsvinkel i forhold til profesjonsutdanninger der praksiskontakten er svært høy bl.a. fordi mye av undervisningen foregår i praksisfeltet. For sykepleierutdanning er hele 50 % av utdanningen lagt til praksisfeltet. Det ligger særlig til rette for en trippelhelix-tenking der problemformuleringen skjer i samhandling med praksisfeltet, løsningsforslagene vurderes i fellesskap og der en gjør en felles evaluering. Aksjonsforskning som metode vil kunne være svært egnet for kunnskapsutvikling i praksisfeltet. Det er flere gode eksempler i profesjonshøgskolene der aksjonsforskning har vært en god metode for å sikre gode utviklingsprosesser bl.a. i sykepleiedokumentasjonsprosjektet som drives av HNT og HiNT i fellesskap med høgskolelektor Eva Fiskum som prosjektleder¹⁵. Da vil kunnskap om hvordan utviklingsprosesser drives være høgskolenes spesialkunnskap. Dette er kunnskap som har økende etterspørsel i praksisfeltet.

Statens rolle blir, i forhold til lærende regioner, endret i et trippelhelix-perspektiv. Vi kan omtale dette som innovasjonspolitik, hvor det stilles risikokapital til disposisjon. Det utvikles et lov- og regelverk som belønner foretak som samarbeider med FoU-institusjoner (f.eks. skatteFUNN), det etableres institusjoner som fremmer innovasjon, hybridorganisasjoner, forskningsstiftelser etableres og målrettede FoU-program iverksettes. En trippelhelix-politikk vil i seg selv virke desentraliserende i og med at høgskolene blir selvstendige aktører med eget faglig utgangspunkt i en geografisk kontekst. Det henvises i Etzkowitz (2005) til forskning som viser at en får industriell utvikling rundt sterke akademiske institusjoner. I USA er det vanlig at kommersielle aktører etablerer seg på eller ved høyere utdanningsinstitusjoners campuser og etablerer forskningsgrupper sammen med det faglige miljøet ved institusjonen. Dette som en direkte konsekvens av et trippelhelix-samarbeid.

¹⁴ Jfr. bl.a. Busch og Vanebo (2000)

¹⁵ Fiskum (2006)

Hva skal i følge Etzkowitz (2005) til for å skape kunnskapsbasert verdiskaping:

I. Menneskelige faktorer:

1. En kritisk masse forskere og ingeniører (fagpersoner i bedrifter) som har kontakt med hverandre i et nettverk. Nettverk som kobler sammen høgskoler, bedrifter og statlige laboratorier i en region.
2. Forekomsten av forskergrupper innom et område som er kommersielt gangbar.
3. En pool av forskere og ingeniører som er interessert i å starte egne foretak.

II. Materielle faktorer:

4. Tilgang på startkapital fra private og offentlige kilder
5. Billige og tilrettelagte lokaler for nye bedrifter i uutnyttede lokaler i høgskolen eller i bedrifter.
6. Utstyr, alt fra datamaskiner med lat fra multimedieprogram til prototyper for bioteknikkanlegg

III. Organisatoriske faktorer

7. Mulighet for forskere og ingeniører å lære seg bedriftskunnskap og få tilgang på personer med slik kunnskap.
8. Utforming av høgskolen slik at den
 - a. Oppmuntrer studenter og lærer til å ha kontakt med næringslivet
 - b. Gir akademisk belønning i form for avansement og lønn for slikt arbeid
 - c. Setter opp retningslinjer for denne type aktivitet.
9. Institutt, sentra og inkubatoranlegg for anvendt forskning som hjelper bedrifter med utviklingsprogram og formidler kontakt mellom akademiske forskere, ingeniører og bedrift.
10. Et botilbud der det er tilgang på kultur, natur og rekreasjon, som kan lokke til seg og beholde personell som har kompetanse som gjør at de lett kan flytte.

Å utvikle et regionalt innovasjonsmiljø beskrives som en flerstegs prosess:

1. Kunnskapsrommet.

En konsentrasjon av beslektet forskning og utvikling i et visst geografisk område. Dette skapes ikke uten at det tas organisatoriske og strategiske grep. Denne grunnforutsetningen vil oftest trenge stimulans og finansiering fra staten (eller også fylkeskommunen og kommunene i Norge).

2. Konsensusrommet

Ideer og strategier skapes i en trippelhelix gjennom mange gjensidige relasjoner mellom institusjonelle sfærer (akademiske, offentlige og private). Konsensusrommet defineres som en møteplass som fører sammen personer fra ulike miljøer med ulike perspektiv, for å få fram nye strategier og ideer som kan skape kilde til økonomisk og

sosial utvikling.

3. Innovasjonsrommet

En ny organisatorisk mekanisme som har som mål å virkeliggjøre det som konsensusrommet formulerer. Dette innebærer også tilgang på risikokapital. Kunnskapspark, forskningspark, centre of expertise, inkubatorordninger osv kan legges inn i dette begrepet.

I forskningsmeldingen, Stortingsmelding nr. 20 (2004-2005), *Vilje til forskning* legges det også vekt på samspill mellom forskning og næringsliv (s. 102):

"Innovasjon skjer i samspill mellom mennesker, organisasjoner og bedrifter. Enkeltbedrifter kan vanskelig ha oversikt over, inneha eller håndtere all relevant kunnskap, og er derfor avhengig av samspill med andre bedrifter og kunnskapsmiljøer. ... Det å styrke de regionale nærings- og kompetansemiljøene og deres forgreninger ut over regionen vil være god innovasjonspolitik og bygge opp under målet om økt verdiskapning i hele landet. Siden innovasjonsvirksomheten involverer mange selvstendige, men funksjonelt avhengige aktører, må samspillet partene imellom baseres på frivillighet og gjensidig nytte. Aktørene må gjennom dialog og forhandlinger finne frem til felles satsninger og prioriteringer."

Å få i gang slike prosesser og handlingsrom betinger at det finnes en regional innovasjonsorganisasjon (RIO). KV-prosjektet er et eksempel på en slik RIO. Rollen kan utvikles ytterligere bl.a. gjennom formaliserte og langsiktige partnerskapsavtaler.

I Sverige har det vært arbeidet og forsket systematisk over en lang periode om høgskolenes samfunnsoppgave i et trippelhelix-perspektiv. Brulin (1998) hevder at skal skolens samhandling med omgivelsene øke på en mer interaktiv måte, må antallet naturlige møteplasser mellom høgskole og eksterne virksomheter økes. Han sier: *"Dialogen og spindelvävslignande nätverken med aktörer i omgivningen är avgörande för at gjennomføre den tredje uppgiften."* (ibid.)

Etzkowitz (2005) skriver videre:

"I Sverige, liksom i USA, är koncentrationen av statliga forskningsanslag till ett litet antal ledande universitet inte längre något som övriga regioner accepterar, eftersom man i vida kretsar nu insett vilken roll den akademiska forskningen spelar för tillkomsten av nye företag och arbetstillfällen. ... Systemet med forskningsråd som fördelar anslagen till befintliga forskningsinstitutioner har kompetterats med andra beslutningsnivåer, där regionala kriterier är en grund för fördelningen. Forskningspolitiken har integrerats med regionalpolitiken, antingen direkt som i Sverige, eller indirekt, som i USA."

Vi har sett en lignende utvikling i Norge. Dermed er statens rolle i trippelhelix-samhandlingen delvis delegert og ivarettatt av regionale myndigheter (jfr. VRI-programmet). Dette forsterker trender med høgskolene som viktige elementer i regional utvikling slik som Arbo (2001) beskriver. Det er grunn til å ha med seg i denne sammenhengen at *"Ting tar tid"*. Initiativet til Silicon Valley ble tatt i slutten av 1800-tallet. Måltrett arbeid over tid gir resultat.

Etzkowitz (2005) kommer med noen policyanbefalinger for høgskolene:

- Skape en entreprenøriell høgskole
- Spre entreprenørutdanning i høgskolen
- Skape nettverk for inkubatorer og inkubatorforetak
- Oppmuntre regionale aktører å samarbeide
- Skape et bredt tilbud på risikokapital
- Utvikle flere kunnskapsbaser

Trippelhelix-modellen kan gi et godt teorigrunnlag for å analysere KV-prosjektets rolle som regional utviklingsaktør fram til nå og også utvikle gode strategier for å utvikle rollen framover.

3.3 OECD prosjektet om høyere utdanningsinstitusjoners bidrag til regional utvikling

Trøndelagsregionen deltok i OECDs prosjekt om høgskoler og universiteters rolle i regional utvikling¹⁶. Prosjektet omfattet 14 regioner i 12 land. OECDs utredningsgruppe tok utgangspunkt i at vi er i en global kunnskapsøkonomi og konstaterte i rapportene at dette i relativt liten grad har preget regional planlegging og strategier. De gjør en grundig analyse av situasjonen i Midt-Norge. NTNU gis selvfølgelig mye rom både i analysen og i gruppens anbefalinger. Men OECD-gruppen gjorde også viktige vurderinger som har betydning for høgskolens rolle i et distriktpolitisk perspektiv. De baserte sine analyser på Richard Lester (MIT) 4 ulike strategier for kunnskapsbasert vekst:

1. Knoppskyting og etablering av ny kunnskapsbasert virksomhet.
2. Tiltrekke seg ny industri til regionen.
3. Diversifisering av eksisterende industri – omstilling til ny virksomhet.
4. Kompetanseutvikling i eksisterende næringsliv.

Det er spesielt i den siste strategien at OECD ser at høgskolene kan spille en rolle. De påpeker også at det er svært få industrielle motorer i Midt-Norge. 84 % av trøndersk næringsliv er SMB'er¹⁷. Bare 88 bedrifter i hele Midt-Norge har flere enn 100 ansatte. Resten er SMB. Det regionale FoU-markedet gir derfor svært begrensede oppdragsmuligheter for høgskolene. Ser en på Namdalen spesielt finnes knapt noen stor privat bedrift som etterspør FoU lokalt. Dette gir ekstra store utfordringer.

Vi har tidligere i rapporten vist til Etzkowitz og hans 3 faser (kompetanserom, konsensusrom og innovasjonsrom) for å utvikle en høgskole til en entreprenøriell høgskole. Basis i en slik utvikling er at det skapes et kompetanserom. OECD har gjort en analyse av høyere utdanningsinstitusjoners bidrag til regional utvikling. De konkluderer bl.a. med at høgskolene med sine regionale nettverk i større grad bør få ansvar for å administrere regionale prosjekter i sitt nedslagsfelt. Det forutsettes at NTNU involveres når deres kompetanse er etterspurt. De påpeker at Trøndelag har størst potensial for vekst på grunnlag av ny kunnskapsbasert virksomhet og kompetanseutvikling i eksisterende næringsliv. Høgskolens rolle i dette arbeidet understrekes, men det vektlegges sterkt at høgskolenes kapasitet og kompetanse må styrkes. Utredningsgruppen mener at høgskolene må videreføre innsatsen for å styrke sin forskningskompetanse og eksterne kapasitet. Høgskolene bør satse på anvendt forskning og

¹⁶ OECD (2006)

OECD Project (2006)

¹⁷ Små og mellomstore bedrifter

konsulentoppdrag for private og offentlige samarbeidspartnere, samtidig som høgskolen ikke utkonkurrerer private tilbydere. De foreslår konkret at høgskolene setter i gang et oppgraderingsprogram for løsningsorientert forskning og utdanning.

Vi oppfatter dette som et innlegg for å skape det kompetanserommet som er nødvendig i et fagområde som i sin tur gjør etablering av konsensusrommet mulig. Fokus-områder må være på områder hvor vi har mulighet til å skape ny kompetansebasert virksomhet og forsterke allerede eksisterende kompetansebasert virksomhet. OECD-rapporten likestiller viktigheten med å forholde seg til offentlig og privat sektor. Dette som en naturlig følge av den utdannings- og fagprofil som høgskolen har. Det viser også viktigheten med å arbeide frem fokusområder i et distrikt som Namdalen. Vi kan ikke bli god på alt, men vi MÅ bli god på noe.

3.4 Modell for strategiutforming og evaluering.

L. amanuensis Peter Arbo ved UiTø har arbeidet lenge med spørsmål omkring regional utvikling og universiteters og høgskolers rolle i dette. Arbo var også medlem i Stjernø-utvalget. Han gir anbefalinger om hvordan høgskolens rolle som regional utviklingsaktør skal styrkes¹⁸. Han gir 4 hovedspor som det må arbeides langs parallelt.

1. Styrke og komplettere høgskolene og de regionale FoU-miljøene.
2. Utvide kunnskapsformidlingen og den eksterne kontaktflaten
3. Heve kompetansesatsingen og FoU-engasjementet i nærings- og arbeidslivet
4. Desentralisere virkemiddel-apparatet og endre de institusjonelle spillereglene

Med basis i disse og Arbos anbefalinger har vi utviklet en modell for strategiutforming og evaluering. Modellen kan brukes i politikktutviklingen både på regionalt nivå og på lokalt nivå og høgskolens strategiske utvikling både sentralt og lokalt. Den kan også brukes som modell for evaluering og som utgangspunkt for målformuleringer og operasjonaliseringer i KV-prosjektet.

Hovedspor	Tiltak	Operasjonalisering
1. Styrke og komplettere høgskolene og de regionale FoU-miljøene	a. Synliggjøre institusjonenes og fagmiljøenes betydning	i. Fremheve potensialer ii. Få oppmerksomhet mot regionale kompetansebehov og forskningsområder som er dårlig dekket iii. Fokus på oppgaver som med fordel kan løses lokalt og som det finnes kompetanse til å løse eller det er mulighet for å utvikle kompetanse til å løse. iv. Vise betydningen av egen høgskolevirksomhet
	b. Markere forskjellighet	i. Parallele basisutdanninger, men med fokusområder ii. Egne nisjer
	c. Legge vekt på kvalitet	i. Publikasjoner ii. Anerkjente kursopplegg iii. Kreative læringsmiljø iv. Unngå revirtenkning v. Gode faglige nettverk
	d. Utnytte synergien	i. Samarbeid ii. Spesialisering iii. Bruke kompetanse i næringslivet inn i skolen iv. Legge til rette for studentoppgaver
	e. Skape attraktive bosteder (nærmiljø)	

¹⁸ Arbo (2001)

2. Utvide kunnskapsformidlingen og den eksterne kontaktflaten	a. Profesjonalisere informasjons- og kontaktarbeidet	i. Formidle/informere om egen virksomhet ii. Internett iii. Lage arrangement som kan skape møtesteder i regionen.
	b. Bruke utdanningene som formidlingskanal og samarbeidsarena	i. Studentoppgaver ii. Utredningsoppgaver iii. Etter- og videreutdanningsvirksomhet iv. Problem- og prosjektbasert læring for studentene v. Fleksible utdanningstilbud
	c. Finne nye måter å engasjere interessenter på i forskningsprosjekter	a. Studentene som faglig ressurs b. Samhandle med praksisfeltet i FoU-prosjekt c. Aksjonsforskning
	d. Forbedre oppdragsorganiseringen	i. Rask respons på innspill fra omverdenen. ii. Systemer for å utnytte de faglige resursene som finnes i en høgskole (Strategi for å motvirke at høgskoler blir organiserte anarkier)
	e. Revurdere forholdet høgskole/forskningsinstitutt.	
3. Heve kompetansesatsingen og FoU-engasjementet i nærings- og arbeidslivet	a. Stimulere kompetanse-rekrutteringen til små og mellomstore bedrifter	
	b. Organisere samarbeidsnett og –ringer	i. Koordinere, sekretariatsfunksjonen, idéskaper, katalysator
	c. Flere næringsrettede FoU-program	i. Regionalt forankrede programmer ii. Skattefunn
	d. Økt bruk av FoU-miljøene for å utvikle offentlig tjenesteyting	
	e. Tilrettelegging for knoppskyting og kommersialisering	i. Forskningsparker, kunnskapsparker, inkubator, såkornfond ii. Utnytte potensialet i profesjonsutdanningene
4. Desentralisere virkemiddelapparatet og endre de institusjonelle spillereglene	a. Utvikling av regionale innovasjonsmodeller	i. Midler og ansvar delegert til regionale miljøer i motsetning til det som vi ofte ser i dag med toptunge, sentraliserte og separate systemer. ii. Gi høgskolene større autonomi

Tabell 1: Strategier for høgskolen som regional utviklingsaktør

Matrisen viser at det ikke er snakk om et enkelttiltak for å øke høgskolens regionale rolle, snarere et sett av tiltak og en grunnleggende tankegang/bevissthet omkring den regionale rollen. Denne bevissthet gjelder i politikktutforming, men også utvikles i hver enkelt ansattes holdninger til bruk av sin kompetanse i en regionalutviklingskontekst.

4 Formell forankring av samfunnsoppdraget

4.1 Høgskolens oppdrag

Vektleggingen av høgskolens rolle i den regionale utviklingsarbeidet kom inn som et sentralt moment i forbindelse med Kvalitetsreformen - St. meld. nr. 27 (2000-2001) ”Gjør din plikt – krev din rett”. Meldingen omtaler målsettingene med høyere utdanning utdanningsinstitusjonene er grunnleggende samfunnsinstitusjoner som skal tjene en rekke formål. De skal:

- *Gi hvert enkelt menneske mulighet til personlig utvikling, til å tilegne seg kunnskaper for deltakelse i samfunnsdebatt, i kulturliv og arbeidsliv, og til å virkeliggjøre sine drømmer og mål.*
- *Forvalte, videreutvikle og formidle vår felles kunnskap, kultur- og verdiarv.*
- *Styrke demokratiet og bidra til en kritisk dialog, både gjennom utdanningen av kandidater og ved å delta med sin kunnskap og innsikt i den offentlige meningsbrytning.*
- *Utdanne kandidater til næringslivet, velferdssektoren, til forskning og utdanning og til forvaltning og samfunnsliv.*
- *Bidra til samfunnsbygging og fellesskap, og motvirke fragmentering og forvitring av det sivile samfunn.*
- *Styrke kontakt og samarbeid mellom Norge og det internasjonale samfunnet.*
- *Utvikle ny grunnleggende kunnskap og nye svar på ulike samfunnsområder, som sosiale spørsmål, miljø og utvikling, innovasjon og næringsutvikling.*
- *Skape likestilling mellom kvinner og menn, både gjennom utdanningen av kandidater, forskningsvirksomhet og reell likestilling innad i institusjonene selv.*
- *Bidra til regional utvikling og en god distriktpolitikk, slik at alle deler av landet får ta del i kunnskapsamfunnet.*

Videre heter det at:

Høgskolene skal være sentrale aktører i regional innovasjon som støtter utviklingen av arbeidsliv og offentlig virksomhet. Departementet mener at dette er oppgaver som vil bli meget viktige i tiden framover. Norgesnett har bidratt til samarbeid og arbeidsdeling mellom institusjonene, slik at de har utviklet ulike fagprofiler. Videre har Forskningsrådet programmer som er spesielt knyttet til samarbeid mellom høyskoler og bedrifter, og programmer som er orientert mot profesjonsutøvelse og - utdanning innenfor blant annet undervisning og helse. Departementet legger vekt på at høyskolene skal drive forskning som er nært knyttet til disse oppgavene, og mener slike programmer både ansporer til og legger ressursmessig til rette for at høyskolene utvikler sine spesielle fagområder. Dette er en viktig forutsetning for å kunne tilby utdanning av høy kvalitet og relevans. Forskningsprofilen ved de statlige høyskolene bør utvikles i nær kontakt med samfunns- og arbeidsliv i de sektorene de utdanner kandidater til.

Stjernø-utvalget (NOU 2008:3) behandler også temaet og sier bl.a. i sin visjonsformulering om innovasjon og høgskolens rolle i denne:

Innovasjon og skaperkraft

De høyere utdanningsinstitusjonene har sterke bånd til samfunnet omkring og er en motor for innovasjon og utvikling i arbeids- og næringslivet, både i sine regioner og nasjonalt. Forsknings- og utviklingsarbeidet ved de tidlige statlige høyskolene er styrket, spisset og rettet inn mot de arbeids- og yrkesfeltene de utdanner til.

Lov om universiteter og høyskoler (2005-04-01 nr 15) regulerer høyskolenes virksomhet. I lovens § 1-3 er målsettingene med virksomheten listet opp.

§ 1-3. Institusjonenes virksomhet

Universiteter og høyskoler skal arbeide for å fremme lovens formål ved å:

- a. tilby høyere utdanning som er basert på det fremste innen forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.*
- b. utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid*
- c. forvalte tilførte ressurser effektivt og aktivt søke tilføring av eksterne ressurser*
- d. bidra til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid*
- e. bidra til innovasjon og verdiskapning basert på resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid*
- f. legge til rette for at institusjonens ansatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten*
- g. bidra til at norsk høyere utdanning og forskning følger den internasjonale forskningsfronten og utviklingen av høyere utdanningstilbud*
- h. samarbeide med andre universiteter og høyskoler og tilsvarende institusjoner i andre land, lokalt og regionalt samfunns- og arbeidsliv, offentlig forvaltning og internasjonale organisasjoner*
- i. tilby etter- og videreutdanning innenfor institusjonens virkeområde*

Høyskolen har et utvidet mandat utover undervisning som oppfattes som kjernevirksomheten (§ 1-3, pk. a). Høyskolene skal drive FoU og formidling (§ 1-3, pk. b og d). Ansvar for å bidra til innovasjon og verdiskapning er gitt et eget punkt (§ 1-3, pk. e). Høyskolene er også pålagt å ha et samarbeid bl.a. med offentlig forvaltning, lokalt og regionalt samfunns- og arbeidsliv (§1-3, pk. i). Med dette er det dannet et grunnlag for et samfunnsoppdrag for høyskolene. Sentrale begrep er:

- Regional utvikling
- Kunnskap som produktiv kraft
- Det globale kunnskapssamfunnet.

Kunnskapsdepartementet styrer universitets- og høyskolesektoren gjennom statsbudsjettet og det årlige tildelingsbrevet. Vi finner igjen statens ambisjoner og styringssignaler på området også her. I orientering om statsbudsjettet for 2009 fra Kunnskapsdepartementet står det bl.a.:

Sektormål 2:

Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.1:

De statlige høyskolene skal medvirke til profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionene.

....

Sektormål 3:

Universiteter og høyskoler skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og medvirke til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Høyskolene skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Virksomhetsmål 3.1

Høyskolene skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra FoU-virksomheten.

Virksomhetsmål 3.2

Høyskolene skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskapning.

Ambisjonene for høgskolene kommer klart fram gjennom virksomhetsmålene. Disse målsettingene vil konkretiseres via tildelingsbrevet fra departementet til HiNT. Disse målsetningene fra eieren skal iverksettes via institusjonens strategiske planer, sektorplaner, budsjettvedtak og andre styrevedtak i enkeltsaker ved de enkelte institusjonene. Disse rapporteres så tilbake til departementet for å synliggjøre måloppnåelsen. Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) har nylig vedtatt ny *Strategiske plan (2009-2012)*. I denne planen står det bl.a.:

Kompetanseutfordringene i dagens og framtidens samfunn er komplekse og griper over tradisjonelle skillelinjer mellom fag og profesjon. Samhandling mellom næringsliv, offentlig forvaltning og utdannings- og forskningsinstitusjoner ses som en nøkkel for å utvikle nærings- og samfunnsliv.

Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT) vektlegger utdanning til yrker, hvor praksisnært forsknings- og utviklingsarbeid skal underbygge utdanningene og bidra til utvikling av nærings- og samfunnsliv. HiNT skal ha en samfunnsrelevant studieportefølje innen skole, oppvekst, kultur, helse, næring og forvaltning.

HiNT er til stede i hele fylket, og skal bidra til regional utvikling og innovasjon gjennom kunnskap og internasjonale impulser. Dette stiller krav til utvikling av egen kompetanse og evne til å samhandle i nettverk lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

HiNTs styrke er nærhet og evne til samhandling, med korte kommunikasjonslinjer mellom student, utdanning og yrkesliv. HiNTs flerfaglige studieportefølje gir mulighet for nye, tverrfaglige løsninger på framtidens komplekse kompetanseutfordringer.

Med basis i bl.a. disse formuleringene er det utviklet følgende visjon:

Visjon

Høgskolen i Nord-Trøndelag skal være ett av Norges ledende miljø innen praksisnær kompetanseutvikling for framtida.

Det står videre på virksomhetsmål 3:

Virksomhetsområder 3: Formidling og samfunnskontakt

Hovedmål:

HiNT skal være en aktiv og uavhengig formidler av relevant kunnskap innen skole, oppvekst, kultur, helse, næring og forvaltning, og delta i samfunnsdebatten med forskningsbasert argumentasjon.

Delmål:

- *HiNT skal utvikle gode samhandlingsarenaer med fagfeltenes praksisområder. Arbeidet skal systematiseres ved samarbeidsavtaler.*
- *Det skal opprettes systematikk på samarbeid med nærings- og arbeidsliv om utføring av bachelor og masteroppgaver.*
- *HiNT skal formidle nye forskningsresultater til allmennheten.*
- *HiNT skal gjøre kandidatenes kompetanse kjent og verdsatt i samfunns- og arbeidsliv.*
- *HiNT skal være en aktiv og offensiv regional utviklingsaktør og stimulere til innovasjon og verdiskaping.*
- *HiNT skal utvikle samarbeid med samfunns- og næringsliv om kommersialisering av HiNTs forskningsresultater og utvikling av nye produkter og tjenester. HiNT skal utvikle og implementere retningslinjer for immaterielle rettigheter (IPR-strategi).*

Vi oppfatter at samfunnsoppdraget er en lovpålagt aktivitet som høgskolen har befestet i sin strategiske plan og må iverksettes med både sentrale og lokale tiltak. KV-prosjektets aktivitet og målsettinger må sees i denne konteksten. Vi vil i de neste underavsnittene også forankre prosjektet i Nord-Trøndelag fylkeskommunes og Namsos kommunes planverk.

4.2 Nord-Trøndelag fylkeskommunes planverk

I Samhandlingsprogram 2007 - som er utarbeidet på grunnlag av Felles fylkesplan for Trøndelagsfylkene var et av de viktigste tiltakene å etablere samarbeid mellom næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og strategisk utvikling av det regionale innovasjonsarbeidet, og videre at det skulle utarbeides konkrete tiltak på bakgrunn av Marin Strategiplan Trøndelag. Dette arbeidet har ikke kommet i gang verken i 2007 eller i 2008 når det gjelder satsinger på Fiskehelse i Namdal, men står fortsatt som arbeid som skal gjøres.

I Regionalt utviklingsprogram 2007 i Nord-Trøndelag var det tatt inn flere formuleringer og satsinger som er initiert av og i samarbeid med HiNT. For Namdal gjelder dette spesielt Trainee-ordningen for Namdal, Arena Fiskehelse Namdal, Rock City nærings/utdanning og Kunnskapsbasert Verdiskaping. Disse arbeidene videreføres i 2008, men formuleringene i Regionalt Utviklingsprogram i 2008 har ikke de samme konkrete formuleringen, men inngår i programområdene; "En kraftig satsing på verdiskaping og innovasjon", "En samordna forsknings- og utdanningspolitikk" og de politiske formuleringer i politisk plattform hvor de tre grunnleggende hjørnesteiner er; Ungdom, miljø og næringsliv.

I høringsversjonen april 2008 av Felles fylkesplan for Trøndelag 2009 - 2012 "*Kreative Trøndelag - Her alt e mulig uansett*" - er det flere utfordringsområder som vedrører kunnskap og kompetanse. I dette plandokumentet er *forskning og utvikling (FoU) - utvikle fortrinn* et av de 7 prioriterte planområdene. Under dette punktet vises det til flere samhandlingsområder hvor det er utviklet mål og strategier. Målsettingen er å styrke FoU-basert kunnskapsutvikling, verdiskaping og innovasjon i Trøndelag.

Et av strategiområdene er; Styrke utviklingen av næringsklynger i Trøndelag, hvor følgende formulering er tatt inn:

Veldefinerte og synlige næringsklynger tiltrekker seg ulike ressurser i form av kapital og kompetanse både nasjonalt og internasjonalt. Tilhørighet til en dynamisk næringsklynge med spesialiserte bedrifter og kunnskapsleverandører, kan gi ytterligere konkurransefortrinn.

I Midtre Namdal er dette sammenfallende med satsninger på Fiskehelse og arbeidet med bærekraftig utvikling i havbruksnæringen.

Flere av formuleringer i dette høringsutkastet vil være godt grunnlag for aktiviteter og tiltak som gjennomføres i KV-partnerskapet framover.

I Marin Strategiplan Trøndelag - som er vedtatt i begge Trøndelagsfylkene - er strategi 4 formulert slik: *Videreutvikle Trøndelag som internasjonalt ledende på anvendt fiskehelse.* Denne strategien er tatt inn etter innspill fra fiskehelsemiljøene i Namdal, og som et uttrykk for at dette er et satsingsområde hvor det er grunnlag for videre utvikling, ikke bare næringsmessig, men også i stor grad innefor forskning og utvikling (FoU).

4.3 Namsos kommunes planverk

Mye av grunnlaget for Kunnskapsbasert Verdiskaping ble utviklet i samhandling med den politiske ledelse i Namsos kommune. Politiske prosessen og diskusjoner har hele tiden befestet kommunens utgangspunkt og deltagelse i nærings- og samfunnsutvikling rettet mot kunnskapsintensiv virksomhet og innovasjon. Dette grunnlaget er dokumentert både generelt og spesielt i kommunale og regionale plandokumenter.

I strategidelen i Kommuneplan for Namsos kommune 2001 - 2015 er det under Utdanning og Forskning tatt inn formuleringer som "sikre og utvikle kompetansemiljøer (bioteknologi, havbruk, helse, m. fl.). Under Næringsutvikling er det formulert strategier som å samordne/utnytte ressurser og kompetanse innefor allerede etablerte næringer i regionen, og legge tilrette for lokal og regional verdiskaping innenfor de nye næringer i havbruk og offshore.

I Utviklingsplan 2006 - 2010 for 4 av kommunene i Midtre Namdal (Fosnes, Namsos, Namdalseid og Overhalla) er det tatt inn et egne bransje-/satsingsområder når det gjelder havbruk, bioteknologi og helse, og kompetanse er omhandlet som er eget hovedsatsingsområde i planen. Under Kompetanse er det formulert følgende hovedmål: Å bruke kompetanse og kompetansebygging som grunnlag for nærings- og samfunnsutvikling i Namdalen.

I Næringspolitisk plan 2004 - 2007 for Namsos - som ennå ikke er erstattet av ny plan - er Namsos kommunes rolle som tilrettelegger, initiativtaker og direkte aktør beskrevet. Under tilrettelegging og direkte aktør som utviklings- og samarbeidspartner skal Namsos kommune blant annet støtte kunnskapsbasert verdiskaping i samarbeid med HiNTs avdeling i Namsos. Dette er senere bekreftet i et vedtak i Kommunestyret i Namsos den 25.9.2008 hvor det er vedtatt at samarbeidet med HiNT skal utvikles og at Kunnskapsbasert Verdiskaping skal videreføres.

5 Analyse av fokusområder for Namdalen

5.1 Namdalens utfordringer

Høgskolevirksomheten i Namdalen har fått en utfordring med Stjernø-utvalget¹⁹ med at det stilles spørsmålsteget med høgskolestrukturen i Norge. Det tas til orde for å samle kreftene i større mer bærekraftige enheter som kan hevde seg i en globalisert akademisk verden. Det stilles konkret spørsmålsteget ved at det er to sykepleierutdanninger i HiNT. Det kan bety at det åpnes for en debatt og nedleggelse av en av utdanningene og det er ikke åpenbart at utdanningen i Namsos vil komme ut av en slik prosess som den som ble opprettholdt. En ev nedleggelse av sykepleierutdanningen i Namsos vil automatisk føre til at det stilles spørsmålsteget ved berettigelsen av å opprettholde resten av tilbudet. Det er derfor av største viktighet å forsterke den faglige virksomheten i Namdalen. Dette vil sannsynligvis ikke kunne skje gjennom nyetableringer av statlige finansierte utdanninger. Det er allerede for stor utdanningskapasitet i Norge. Det eneste unntaket er om Namsos ble tildelt et nytt fagområde gjennom en nasjonal satsing. Namdalen har en slik mulighet gjennom Rock-City satsingen. Utfordringen her er å få Kunnskapsdepartementet, som skal betale en ev nysatsing på området, til å dele Kulturdepartementets visjon om Rock-City utdanning. Veksten må derfor komme i form av økt oppdrags- og studieavgiftsfinansiert etter- og videreutdanning og økt FoU-aktivitet. Begge disse betinger en sterk samhandling med regionen.

Bondevik II-regjeringen utarbeidet i 2003 en plan for helhetlig innovasjonspolitik²⁰ "Fra ide til verdi". Der fremheves betydningen av at utdannings- og forskningsinstitusjonene samhandler med regionalt næringsliv og regionale utviklingsaktører om å utvikle og spre relevant kunnskap. Her finner vi også følgende grunnleggende betraktning som viser sammenhengen mellom god distriktsutviklingspolitikk og en aktiv kunnskapspolitik:

Det eksisterer betydelige regionale forskjeller når det gjelder næringslivets satsing på utvikling, vekst og innovasjon. Ulik næringsstruktur og ulik avstand til viktige markeder og relevante kunnskapsmiljøer kan også gi forskjellige forutsetninger for innovasjon. En ytterligere dreining fra kapital- og arbeidsintensive næringer til mer kunnskapsintensive næringer kan dessuten føre til et lavere aktivitetsnivå i distriktene." (Nærings og handelsdepartementet - 2003)

Amdam og Tangen (2006) konkluderer sin artikkel om kunnskapsbehov i småsamfunn med at det må iverksettes et kunnskapsløft for småsamfunn. De begrunner dette med at småsamfunnene henger etter i omstillingen fra vareproduksjon til tjenesteproduksjon sammenlignet med urbane samfunn. Små lokalsamfunn blir utkonkurrert av bysamfunnene. Amdam og Tangen argumenterer sterkt for et tettere samarbeid mellom de regionale høgskolene i distriktene, småsamfunnene selv og storsamfunnet i et systematisk kunnskapsløft for småsamfunnene. De definerer småsamfunn som såpass avsidesliggende at det ikke er mulig å pendle til et større senter.

Amdam og Tangen henviser til en studie av Juvkam fra 2002 der han definerer 65 kommuner til å tilhøre denne kategorien i Norge fordelt på 10 av 24 kommuner i Nord-Trøndelag, 11 av 34 kommuner på Vestlandet, 5 av 17 kommuner på Sør-Vestlandet, 2 av 32 på Østlandet og 37 av 56 kommuner i Nord-Norge. Å definere småsamfunn med spesielle behov som

¹⁹ NOU 2008:3

²⁰ Nærings- og handelsdepartementet (2003)

kommuner som ikke får drahjelp (eller slik Amdam og Tangen beskriver det; å være i pendleavstand) fra et større senter, støttes av konklusjonene i REGUT-prosjektet der Onsaker og Selstad (2004) konkluderer med at regioner som ikke har drahjelp fra en storby har langt lavere vekstrate enn andre. De peker på at Namdalen, Nord-Troms og Finnmark kommer dårligst ut. Nord-Vestlandet klarer seg bedre til tross for lang avstand til storby. Denne utviklingen kan også utledes fra demografiske utviklingstrekk og i statistikker om næringsutvikling, jfr. faksimile fra Adresseavisens oppslag om nærings-NM av 08.12.06.

Adresseavisen

Byene best i nærings-NM

Adresseavisen 08.12.2006
2006-12-08T
Del: Adr-Tabloid Side: 32

Trondheim og omegn holder tredjeplassen, men avstanden opp til Stavanger og Oslo på gull- og sølvplass har økt siden forrige NM i næringsutvikling. Indre Namdal er jumbo.

For ett år siden scoret Stavangerregionen 7,3 poeng i nærings-NM. Oslo fikk 7,2 og Trondheimsregionen 7,1. Årets tall er henholdsvis 7,7, 7,6 og 6,9.

Regionene Akershus Vest, Ryfylke, Bergen og Askøy, Drammensregionen og Romsdal er oppe i ryggen på Trondheim med kommunene Klæbu, Selbu, Malvik og Melhus.

Indre Namdal aller dårligst

Av alle de 83 regionene Norge for anledningen er inndelt i, kommer Indre Namdal dårligst ut. Siden i fjor er regionen - som består av Høylandet, Lierne, Grong, Namsskogan, Røyrvik og Snåsa - forbigått både av Midt-Finnmark og Nord-Troms. Regionen som er kalt Kystgruppen - Vikna, Nærøy og Leka - har rykket ned fra 73. til 79. plass. 75. plass er heller ikke mye å skryte av for Midtre Namdal, som består av Namdalseid, Overhalla, Fosnes, Namsos og Flatanger. For ett år siden var denne regionen landets 48. beste i næringsutvikling.

Vrangveien har det også gått med Fosen. Regionen som består av Mosvik, Leksvik, Rissa, Bjugn, Ørland, Åfjord, Roan og Osen har falt fra 62. til 74. plass. «Fjellregionen» med Tydal, Røros, Holtålen og seks kommuner nord i Hedmark har falt syv plasser ned til 71.

Størst nedtur har Innherred fått, fra 30. til 60. plass. Hovedkarakteren for innherredskommunene Steinkjer, Verdal, Levanger, Inderøy og Verran har falt fra 5,4 til 4,1.

Stjørdal klatrer

Orkdalsregionen har rykket ned én plass til 54., Nordmøre opp to plasser til 50., Hitra-Frøya ned to plasser til 47. og Oppdalsregionen opp fire plasser til 43. plass på lista.

I Midt-Norge er det Stjørdal med nabokommunene Meråker og Frosta som har størst fremgang fra i fjor - opp fra 37. til 20. plass. - Det er vel ingen bombe at Stjørdalsregionen klatrer på rankingen. At Trondheim skulle holde stillingen, var også ventet, kommenterer direktør Merethe Storødegård i NHO Trøndelag. At Namdalen kommer så vidt dårlig ut i årets nærings-NM, har Storødegård ingen god forklaring på. Når hun ser at alle kystkommunene nord for Trondheimsfjorden også scorer lavt, mener hun det kan være et utslag av generell sentralisering.

- Resultatene forteller oss i alle fall at vi har ting å jobbe med innen næringsutvikling. Det gjelder både i regionene som sakker akterut og de som gjør det bra. Gode plasseringer i fortsettelsen kommer ikke av seg selv, sier Merethe Storødegård.

Oslo foran Trondheim

Av regioner med høy aktivitet innen nyetablering er det bare Oslo som gjør det bedre enn Trondheimsregionen.

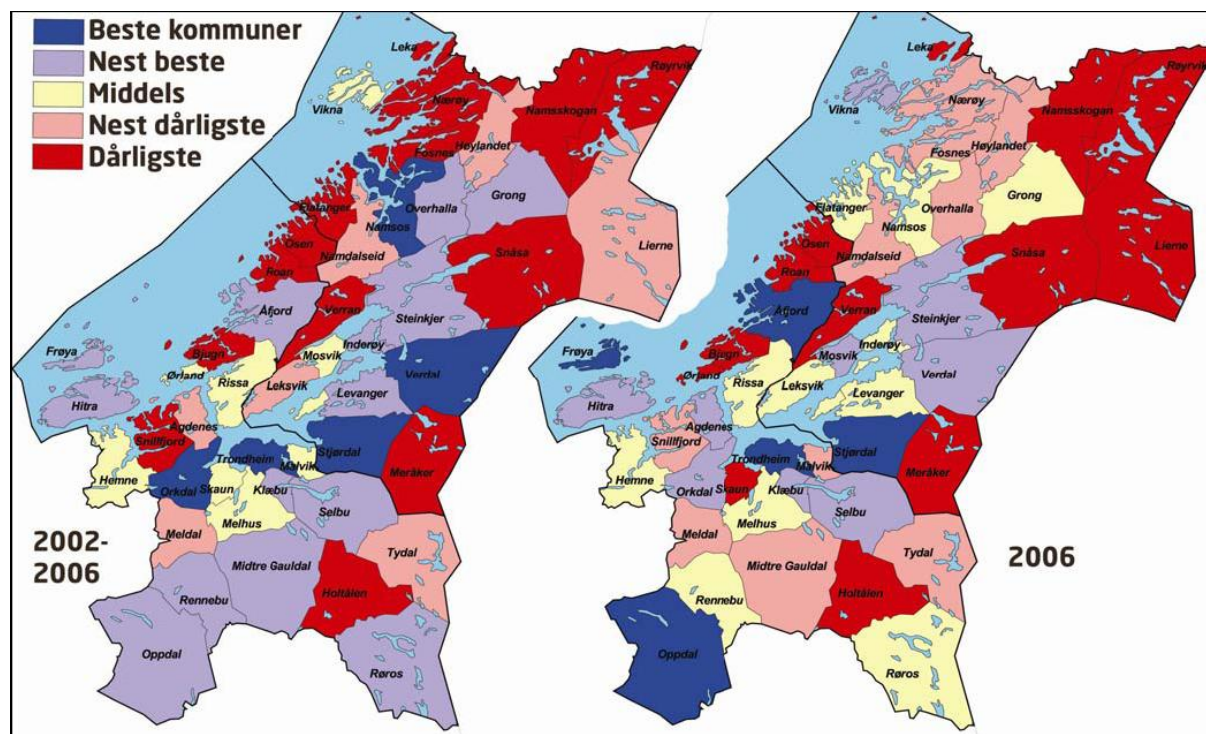
På forventet etableringsfrekvens scorer Hitra-Frøya høyt og tar 3. plass, mens Trondheim ligger på 8. og Innherred på 10. plass. Her kommer Orkdalsregionen aller dårligst ut.

På lønnsomhetstoppen finnes ingen midtnorske regioner. På topp ligger Ryfylke, fulgt av Hadeland og Stavangerregionen. ASBJØRN GRAVÅS 72 50 15 25

asbjørn.gravaas@adresseavisen.no

©Adresseavisen

Bakgrunnen for oppslaget er et forskingsprosjekt i regi av Telemarksforskning.²¹ Tallene for 2007 er nå også klare og det kan ikke registreres positiv utvikling for Namdalen. Vareide (2007) har utarbeidet en egen analyse for Nord-Trøndelag. Fra denne analysen har vi hentet følgende oversikt.

Figur 2: Kart næringslivsindeksen²² for kommunene i Trøndelag.

Som figuren viser kommer kommunene i Namdalen dårlig ut. Også Namsos som har hatt god indeks i snitt de siste 5 årene har kun middels indeks i 2006. Tabellene som ligger til grunn for figuren er gjengitt i vedlegg.

Amdam og Tangen (2006) vektlegger at regional utviklingsevne ikke bare forutsetter fysisk og økonomisk kapital, men også sosial eller institusjonell kapital. Denne samfunnskapitalen defineres²³ som:

- Kunnskap
- Relasjoner
- Mobiliseringsevne

Amdam og Tangen (2006) vektlegger at sosial kapital må i det vesentlige komme innenfra, ved at aktører som bor og virker i småsamfunnet øker sine kunnskaper, bygger relasjoner og allianser samt mobiliserer for egenutvikling. Dette synspunktet kan også finne sin støtte i REGUT-utredningen²⁴ som beskriver en "brain drain" fra rurale til urbane strøk. Rurale strøk har vanskelig for å beholde sine egne høyt utdannede personer fordi de ikke får jobber som gir dem utfordringer som tilsvarer utdanningsnivået og mangelen på bærekraftige faglige miljøer.

²¹ Rapportene kan leses på <http://www.tmforskbo.no/publikasjoner/start.asp>.

²² Rapporten kan leses på <http://www.tmforskbo.no/publikasjoner/filer/1276.pdf>. Næringsindeksen består av elementene nyetableringer, lønnsomhet, vekst og næringstetthet i en kommune.

²³ Amdam og Tangen bruker Putnam (1993 og 2000) og Healey et al (1999) sin definisjon på samfunnskapital.

²⁴ Onsager og Selstad (2004)

Amdam og Tangen (2006) beskriver i utredningen en rekke tiltak som kan være aktuelle både på statlig, regionalt og kommunalt nivå. Også forsknings- og høyskolemiljøene får sine utfordringer:

- De peker på at det bør etableres et kompetansesenter for distriktsutvikling.
- De etterlyser mer kartlegging og analysearbeid i forhold til småsamfunn og vektlegger ”positiv” forskning gjennom formidling av gode eksempler.
- De fremholder også behovet for gode aksjonsforskere og formidlere i lokalsamfunnet samt lokalt forankrede akademikers aktive deltakelse i samfunnsdebatten.

I forhold til det første bombepunktet kan det legges til at et slikt senter nå er etablert gjennom bevilgninger i statsbudsjettet for 2008 med hovedkontor i Steinkjer og med filialer i Sogndal og Sandnessjøen. Vi mener at KV-prosjektet kan utvikle en ambisjon om å være en av mange kunnskapsleverandører til dette senteret.

Det har vært et markant endring i regionpolitikken i Europa inkludert Norge. Det betegnes som et regimeskifte²⁵. Vi har hatt et eksogent fordelingsregime (vekst fordelt utenifra) som best kan eksemplifiseres med etableringen av Norsk Jernverk i Mo i Rana. Dette er erstattet med et endogent innovasjonsorientert regime (bottom up). Med den utvikling som små distriktsbaserte kommuner har hatt og som vi har redegjort for tidligere i kapitlet, kan det virke som om det virkemiddelapparatet som er iverksatt i distriktpolitikken ikke får effekt i disse områdene. Det snakkes om at det utvikles ”omsorgsregioner” der eldreomsorg er største næringsvei. Onsager og Selstad (2004) påpeker at det må utvikles en mer ”geografifølsom” som tar utgangspunkt i at regionene er forskjellige. Amdam og Tangens (2006) forslag om et systematisk kunnskapsløft for småkommunene må sees i denne konteksten.

Onsaker og Selstad (2004) har gjort en grundig analyse av regionalpolitikkenes effekt for 5 utvalgte områder. De oppsummerer REGUT undersøkelsen om regionalpolitikken bl.a. med:

Uten bedre innsikt i faktiske endringsprosessene kan vi neppe lage en bedre politikk for å fremme utvikling i næringsvake regioner. Og da er det ikke gitt at det som skjer i urbane sentra, bare kan skje der og ikke andre steder. Det fins i dag kompetente folk i distriktene, som ikke fantes der for tjue år siden. Historier om høyteknologibedrifter i utkantene kan kanskje være anekdotepregede, men de beviser likevel at det ikke er naturlover som bestemmer hvor virksomheter lokaliseres. Politikken er også viktig: Vi vet at kunnskapsressursene som skal til for å utvikle moderne næringsliv ofte kommer fra offentlig eide kunnskapsorganisasjoner. Også næringsvake regioner har rett til å kreve adgang til kunnskapsressurser som nyttiggjøres i partnerskapenes ”triple helix” – samarbeid mellom næringsliv, myndigheter og kunnskapsorganisasjoner.

De sier videre om nedgangsregioner (primært Namdalen, Nord-Troms og Finnmark):

Med det økende regionale utviklingsansvaret som tillegges mellomnivåer er det opplagt behov for mer systematisk kunnskap om regioners ulike utviklingsprosesser, forutsetninger og utfordringer for utvikling. Det gjelder også hvilke barrierer og

²⁵ Bukve og Amdam i Amdam og Bukve (red) (2004)

muligheter regionene har for å styrke egen utviklingsevne, samt erfaringer med ulike utviklingsstrategier som kan brukes til lærings og kunnskapsoverføringer mellom regioner. Kunnskap om slike forhold kan utvikles gjennom en regionalforskning som har en bredde i til næringen både i forhold til vekstnæringer og –regioner, men også nedgangsregioner og betingelser for styrket egenutvikling i slike områder.

Onsaker og Selstad har i boken en gjennomgang av utviklingstrekkene i disse regionene i et 200 års perspektiv.

	<i>Østfold</i>	<i>Nordvest-landet</i>	<i>Øster-dalene</i>	<i>Namdalen</i>	<i>Nord-Troms og Finnmark</i>
<i>Protoindustri og industri-revolusjon</i>	Jernverk Vann-sagbruk Bomulls-spinneri	Skreddere	Gruver Kullbrenning	Fiske-tilvirkning Fiskehandel	Fiske-tilvirkning Fiskehandel
<i>Damp-industri</i>	Dampsag-bruk Verksted-industri	Damprålere	Trelast-distriktet Solør og Vinger	Dampsagbruk	
<i>Prosess-industri</i>	Treforedling Verksted-industri	Aluminium/ Fe.leg		Tresliperi Gruver	Gruver
<i>Masse-produksjon</i>	Gummi-industri Matvarer	Konfeksjon			Filetindustri
<i>Post-fordisme</i>	Høgskole IT/KIFT-næringer	Skipsbygging Høgskole	Høgskole	Akvamedisin Høgskole	Høgskole

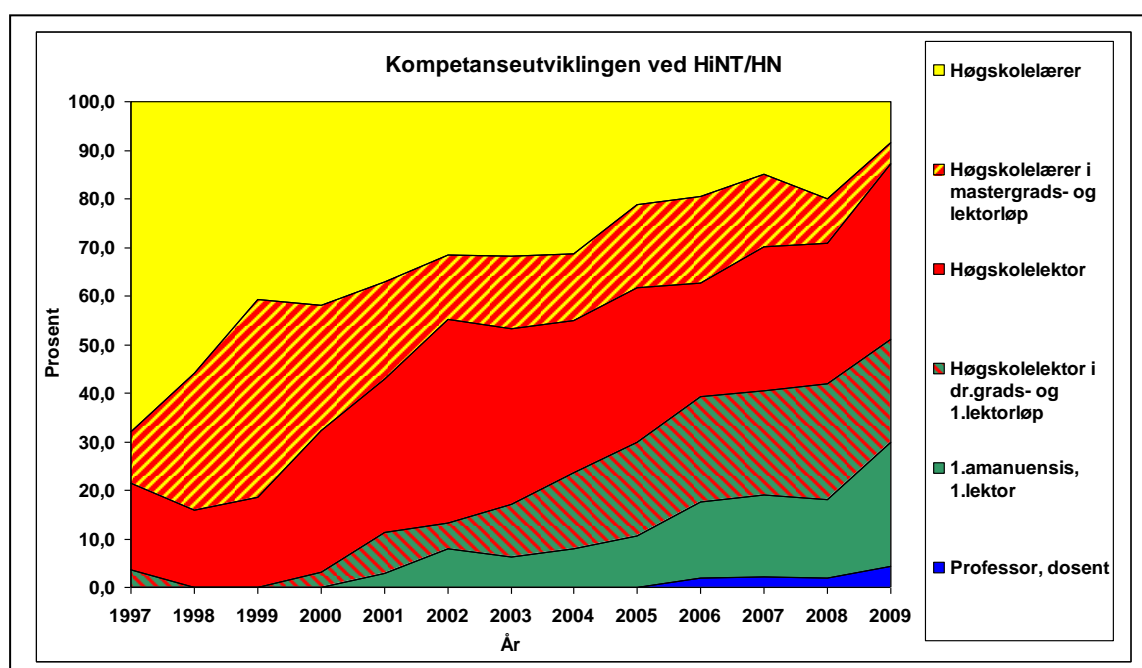
Tabell 2: Faser i økonomisk utvikling gjennom 200 år i REGUTs studieområder

Det er dystre utviklingstrekk som tegnes for Namdalen her. Utviklingstrekk som vi må arbeide systematisk og langsiktig for å unngå. Det er som tidligere nevnt ikke kun et tiltak, men et sett med tiltak basert på en grunnlagsforståelse av situasjonen som må utvikles. KV-prosjektet vil kunne bidra i dette bildet.

Om vi går tilbake til bærebjelkene i utdanningspolitikken for høyere utdanning og de signaler og diskusjoner som nå foregår bl.a. med Stjernø-utvalget, kan det se ut som at en av bærebjelkene for den desentrale høgskolestrukturen er under press. Denne prosessen kan forsterkes med den "Brain-drain" som det snakkes om i REGUT-utredningen og de i utgangspunktet ustoppelige sentraliseringseffektene som regional utvikling har. Staten snakker i beste fall med to tunger i saken. St.meld. 21 (2005-2006) "Med hjarte på rette staden. Om distrikts- og regionalpolitikken" gir et annet signal om framtid og viktighet av høgskolesystemet. Der sier regjeringen at de vil legge vekt på å videreføre et desentralisert utdanningssystem. De poengterer at både universitet, høgskoler og videregående skoler utgjør en kunnskapsinfrastruktur som er helt sentral for nærings- og samfunnsutvikling i Norge. De mener disse kunnskapsmiljøene er helt sentral innenfor en regionalt tilpasset utdannings- og innovasjonspolitik. I tillegg er disse organisasjonene viktige for arbeidsmarkedet lokalt der de er plasserte, enten det nå er en storby, i mindre byer eller i bygdebyer både fordi at de tilfører disse samfunnene viktige høgkompetansearbeidsplasser og at disse skolene leverer

kandidater til det lokale arbeidsmarkedet. Regjeringen vil legge vekt på å styrke utdannings- og forskningsmiljøene i hele landet og dette skal skje på en måte som kan bidra til å utvikle det regionale næringsmiljø. De bruker denne argumentasjon som grunnlag for å konkludere med at en stor del av utdanningskapasiteten fortsatt skal ligge utenfor storbyene. De formulerer også et mål om en bedre spredning av både privat og offentlig FoU-aktivitet bl.a. ved å videreføre og styrke forsknings- og programsatsinger som kan stimulere til regional utvikling. I dette bildet skapes VRI-programmet. Så gjenstår det å se om forskningsrådet som forvalter disse midlene vil bruke dette programmet aktivt i et distriktspolitisk perspektiv.

Med i dette bildet hører at HiNT, campus Namsos har hatt en betydelig kompetanseoppbygging. Figuren under illustrerer denne utviklingen²⁶. I dette ligger en økende konsentrasjon av "hjernekraft" som vil kunne utnyttes i en regional utviklingssammenheng.

Figur 3: Figur 1: Kompetanseutviklingen ved HiNT/HN 1997 - 2009

5.2 KV-prosjektets fokusområder

Det ble i forprosjektet til KV-prosjektet gjort en analyse av hvilke fagområder som skulle være hovedfokusområder. Utgangspunktet var den faglige virksomheten som avdelingen drev i Namsos samt de kompetanseområder som var mulig å utvikle med basis i eksisterende næringsliv og naturgitte fortrinn. Disse ble presentert slik i forprosjektrapport av 28.11.01:

1. Helse/omsorg

Regionen har 2 sentrale tunge aktører innen fagområde helse, som omfatter human medisin, helse og omsorg. HiNTs utgangspunkt er fagområde helse med utdanning av helsepersonell, syke- og vernepleiere til sykehus og kommunal omsorgsvirksomhet. I tillegg er det vedtatt å opprette et nytt 3-årig tilbud innen reseptarutdanning fra høsten 2001. Reseptarutdanning i Namsos vil være et av 2

²⁶ Figuren er basert på telling av antall personer som er knyttet til avdelingen til enhver tid. Det skilles ikke mellom hel- og deltid. Tallene for 2009 er på prognoser basert på forventet ferdigstilling av utdanningsløp.

steder i landet som tilbyr denne studieretning på høghskolenivå.

Namdalen Sykehus har i tillegg til sin ordinære virksomhet fått ansvar for å bygge opp spesialkompetanse innen alderspsykiatri samt at sykehuset har bidratt til å opprette en privat øyeklinikk samt et privat ortopedisk verksted. Det er et siktemål å bidra til at flere ideer som fremkommer i slike fagmiljø kan realiseres i regionen. Fremtidens utfordringer vil blant annet omfatte en sterkere konkurranse om studentene (for HiNTs vedkommende) samt en stadig skjerpet kamp om fagfolk. Et viktig element i denne "kampen" vil være å skape sterke, utviklende og attraktive fagmiljø. HiNT er utfordret til å kunne tilby kvalitativ forskning som en del av sitt totale fagmiljø.

Kommunens representant i styringsgruppen, Alfred Skogmo har i tillegg til det eksisterende miljø med tilhørende aktiviteter knyttet til human medisin og omsorg fremmet ideen om å vurdere hvilke muligheter som kan ligge for dette lokale kompetansemiljøet i forhold til informasjonsbasen som er opprettet etter den gjennomførte Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT). Det er fra Alfred Skogmo og Bjørn Terje Grøttheims side tatt et privat initiativ til å danne et kommersielt selskap (GENNT AS) som for tiden undersøker om det er mulig å utvikle næringsvirksomhet på denne basis. Slik sett har forprosjektet allerede bidratt til kunnskapsbasert verdiskaping i en innledende fase.

2. Farmasirelatert virksomhet

Det er allerede et miljø i Namdalen innenfor fagområde farmasi. Alpharmas produksjon av fiskevaksiner og HiNTs utdanning av reseptarer er eksempler. Utviklingen av reseptarstudiet kan tenkes også å omfatte spesialisering rettet mot fisk og fiskemedisin, med basis i regionens sterke stilling innenfor oppdrett av laks og andre marine arter. Som en del av dette miljøet må vi også ta med Veso som har Nord-Europas største våt-lab – et forskningslaboratorium rettet mot oppdrettsbransjen og sykdomsproblematikken knyttet til dette. I tillegg til virksomheten knyttet til Namsos Apotek, arbeider firmaet Europharma som grossist innen fiskevaksine. Namsos Apotek har i en lengre periode arbeidet aktivt med å utvikle nye aktiviteter i forhold til både produksjon og distribusjon av medisiner. Dette miljøet representerer i sum en betydelig fagkompetanse som også vil kunne trekke veksler på et større miljø og en felles arena.

3. Naturgitte fortrinn knyttet til naturforvaltning, elv, fjord og hav.

Et annet fagområde som peker seg ut er aktivitet knyttet til natur – naturbruk og naturforvaltning. Det såkalte Rieber-Mohn utvalget, som ble oppnevnt i kongelig resolusjon i 1997, har i sin utredning omkring villaksbestandene fremmet forslag til nye forvaltningsstrategier og tiltak. Utvalgets innstilling fremgår av NOU 1999:9. Rapporten peker på at dagens forvaltning ikke er tilfredsstillende og anbefaler at det videre arbeidet i forhold til både overvåkning, forskning, forvaltning og beskatning i større grad blir underlagt en helhetlig styring. På bakgrunn av denne innstillingen er det tatt et lokalt initiativ for å medvirke til at det kan etableres et regionalt senter i Namdalen som pådriver for FoU-relatert aktivitet i tilknytning til villaks. Namsenvassdraget er Namdalens komparative fortrinn i forhold til annen lokalisering og vil være et godt utgangspunkt for FoU-aktivitet i tråd med Rieber-Mohn utvalgets anbefalinger. Samtidig med at

regionen har et godt utgangspunkt i forhold til villaks har regionen også et betydelig pre i forhold til oppdrettsnæringen både av laks og andre marine arter.

Den utstrakte oppdrettsaktiviteten i regionen har også bidratt til at det er bygget opp tunge kompetansemiljøer innen forskning på fiskesykdommer og veterinærmedisin knyttet til oppdrett. Regionen kan også fremvise et internasjonalt anerkjent produksjonsmiljø av dyremedisiner.

Statskogs hovedkontor i Namsos har som landets største grunneier en betydelig kompetanse og aktivitet innen begrepet naturforvaltning. Denne kompetansen bør utnyttes sammen med regionens mange aktører innen turistmarkedet.

Namdalen inneholder store naturrikdommer og representerer som sådan et geografisk område som er interessant både forvaltningsmessig og i forskningssammenheng. Regionen inneholder både nye og gamle verneområder og har en unik fauna, som blant annet omfatter ett av to kjerneområder for å bygge opp en reproduserende bjørnestamme. I tillegg til verneområdene og mulig aktivitet i denne sammenheng bør regionen være interessant i forhold til kommersiell aktivitet som bygger på renhet fra fjell til hav. Fremtidens miljøovervåking vil i tillegg til tradisjonell prøvetaking/registrering også omfatte biologiske studier og forskning av ulike organismer fra ulike tidsepoker som kan bidra til å øke kunnskapen om den "riktige" fremtidige forvaltning og utnytting. Politiet i Namsos har over år bygget opp en betydelig kompetanse og erfaring i forhold til miljøovervåking i regionen. På bakgrunn av disse faktorene pågår det en vurdering av om Statens Naturoppsyn (SNO) burde etablere et avdelingskontor i Namsos for ytterligere å styrke denne aktiviteten i dette viktige område.

HiNT har ambisjoner om å satse på utvikling av utdanninger og forskning på havbruk. Denne virksomheten vil få sitt utgangspunkt i Levanger og Steinkjer dersom ikke vi i Namdalen klarer å forene krefter og fagmiljø.

De tidligere analysene var basert på en forståelse av at HiNT spesielt og Namdalen generelt hadde behov av å bli god på noe. God slik at kompetansen kunne ha verdi i en akademisk kontekst og være etterspurt utover Namdalen.

5.3 HiNT og KV-prosjektet fokus som regional utviklingsaktør

Vi ser at analysen gjort i 2001 stemmer på mange måter svært godt med de vurderinger som kommer fram i REGUT-utredningen fra 2004. Det er ikke skjedd store endringer i Namdalen siden 2001 som endrer grunnlaget for analysen. Det er med denne basis grunn til å opprettholde fokusområdene slik de ble utviklet i 2001. Det er fortsatt mulig å spisse enda mer. Denne spissingen vil over tid utvikle seg i takt med HiNTs strategiske plan og helsefagavdelingens avdelings- og sektorplaner. Det er bl.a. nødvendig å innarbeide målsetninger i helsefagavdelingens FoU plan som for tiden er under utvikling for å angi mer presis retning. Her vil tildelingen av oppgaven med å utvikle et senter for omsorgsforskning og herunder vektleggingen av hjemmet som omsorgsarena måtte tillegges vekt. Det er naturlig at KV-prosjektet ser på hvordan det kan bidra konstruktivt for å nå omsorgsforskningssenterets målsetninger.

Med svak næringsutvikling og brain-drain i Namdalen taper kampen om den kompetansen som skal danne grunnlag for innovasjon og utvikling. I sin rapport konkluderer Brenne og

Knappe (2008) at kunnskap er infrastruktur for distriktene og at det må satses målbevist og langsiktig på å utvikle den samlede kunnskapen i distrikter som Namdalen. KV-prosjektet må derfor fortsette å arbeide generelt med kunnskapsutvikling i Namdalen. I forståelsen av at det er sammenheng mellom samlet kompetanse i en region og innovasjons og utviklingspotensialet i regionen, må KV-prosjektet og HiNT arbeide aktivt med å tilføre regionen kompetanse i alle former og på alle nivåer. Generelle kunnskapsutviklingsprosjekter, som for eksempel trainee-ordning for Namdalen, vil derfor fortsatt være viktige områder å ha fokus på. KV-prosjektet kan ha en viktig rolle som initiativtaker, muliggjører, videreutvikler, drifter eller evaluerer.

6 KV-prosjektets styrings- og målstruktur

6.1 Oppstart av prosjektet.

Prosjektet ble startet opp i 2002 på basis av en forprosjektrapport fra en nedsatt arbeidsgruppe i 2001. Rapporten følger i vedlegg 2. Forprosjektrapporten viser klart at bakgrunnen for prosjektet er flerdelt. Det var for det første en eksistensiell vurdering om grunnlaget for videre høgskoledrift i Namsos primært på basis av tilgangen på og evnet til å beholde høgkompetent personell. Dette var ikke en situasjon som høgskolen var alene om lokalt i Namdalen. Også andre høgkompetansevirksomheter i det offentlige (eks. sykehuset og kommunal helsetjenester) og deler av næringslivet hadde samme utfordring. For det andre var begrunnelsen muligheten for utnytte synergieffekter av høgskolevirksomhet som basis for kunnskapsbasert virksomhet og på den måten bidra til regional utvikling. HiNT/HN. Gjennom diskusjoner og prioriteringer i formannskap og kommunestyret i Namsos bidro Namsos kommune med dette til å etablere en proaktiv strategi som ble et paradigmeskifte i forhold til tidligere rolle for høgskolevirksomheten i kommunen. Det er lett å se at det ble gjort vurderinger som vi finner igjen i Arbos modell. Hans 4 hovedstrategier er:

1. Styrke og komplettere høgskolene og de regionale FoU-miljøene.
2. Utvide kunnskapsformidlingen og den eksterne kontaktflaten
3. Heve kompetansesatsingen og FoU-engasjementet i nærings- og arbeidslivet
4. Desentralisere virkemiddelapparatet og endre de institusjonelle spillereglene

Disse er alle representert i prosjektet med konkrete tiltak og forsøk på operasjonaliseringer. Institusjonens og fagmiljøets betydning og utviklingspotensial ble synliggjort. Det ble pekt på regionale kompetansebehov og forskningsområder. Det ble gjort vurderinger av å utvikle nisjer for kunnskap som kunne ha regional og nasjonal betydning. Det ble vektlagt å utvikle den eksterne kontaktflaten gjennom etablering av nettverk og møteplasser og gjennom aktiv samhandling på tvers av fagmiljø og forvaltningsnivå. Det var også en jobb å gjøre for å endre oppfatningen av høgskolevirksomheten i Namsos fra å være ”kun” en sykepleierskole til et tverrfaglig undervisnings- og forskningsinstitusjon med betydning for regional utvikling. Målene ble konkretisert i et langsiktig mål om å etablere en kunnskapspark etter SIVA-modell i Namsos.

Det ble i forprosjektet konkludert med at prosjektet skulle ha 3 hovedfokusområder:

- Helse/omsorg
- Farmasirelatert virksomhet
- Naturgitte fortrinn knyttet til naturforvaltning, elv, fjord og hav.

Prosjektet ble vedtatt etablert gjennom vedtak i formannskapet i Namsos kommune og i avdelingsstyret ved HiNT/HN. Prosjektet fikk følgende hovedmålsetting:

Arbeide aktivt for etablering av arbeidsplasser, permanente og prosjektbaserte, som kan bidra til å styrke høgkompetansemiljøene innen helse- og omsorg, farmasirelatert virksomhet og virksomhet basert på naturforvaltning, og trekke forskning og utviklingsoppgaver til Namdalen.

Målsettingene for prosjektet i 2002 ble konkretisert slik:

- Arbeide for at reseptbasert legemiddelregister legges til HiNT/HN.

- Bidra til at Kunnskapssenter for Laks blir etablert og når sine målsettinger.
- Bidra til at FoU-samarbeidsavtalen mellom Namdal sykehus og HiNT/HN realiseres og utvikles.
- Bidra til å videreutvikling av HiNT/HN som sentral aktør i Midt-Norge kunnskapsleverandør på EVU-området.
- Bidra til å realisere fylkesplanens intensjoner om Namdalen som et bioteknologisk tyngdepunkt i Nord-Trøndelag.
- Bidra til etablering av et kommersielt laboratorium ved eller nært HiNT/HN som også skal være et faglig/teknologisk samlingspunkt for regionens fagmiljø innen både human- og veterinærmedisin.
- Støtte opp under etablering av et innovasjons-/inkubatorselskap som skal realisere/kommersialisere resultatene av et aktivt FoU-arbeid i de samarbeidende fagmiljø.

6.2 Utvikling i prosjektet

Hovedmålsettingen og målstrukturen fra 2002 er senere utviklet noe. Målstrukturen i 2006-2007 er presentert i figuren under.

**Kunnskapsbasert Verdiskaping. (KV)
Namsos kommune, Nord-Trøndelag
fylkeskommune og Høgskolen i NT,
helsefag, Namsos**

Strategier 2006 - 2007

Resultatmål:

Kunnskapsbasert Verdiskaping skal gi følgende resultater:

1. Større kunnskapsproduksjon gjennom øking og målretting av FoU-virksomheten.
2. Lage et regionalt innovasjonsmiljø som gir nyskaping og arbeidsplasser.
3. Trekke forskningskompetanse til regionen.
4. Skape et slagkraftig kompetansemiljø.
5. Berede grunnen for et prosjekt innen fiskehelse i Arenaprogrammet
6. Danne grunnlaget for etablering av Kunnskapspark østre i Namsos.
7. Bidra til næringsutvikling med basis i KV-prosjektets satsingsområder.

Prosjektets hovedmålsetting:

Prosjektet "Kunnskapsbasert Verdiskaping" skal bidra til økt kunnskapsbasert verdiskaping i regionen.

Strategisk målsetting:

Kunnskapsbasert Verdiskaping er et samarbeidsprosjekt som skal bidra til økt samhandling mellom høgskole, offentlige virksomheter og eksisterende næringsliv, og bidra til realisering av kompetanseintensiv nyskaping i Namdalen.

Satsingsområder er:

1. Helse og omsorg
2. Bioteknologi og farmasøytisk virksomhet
3. Næringsvirksomhet og forvaltning knyttet til naturgitte fortrinn, fjell, elv, fjord og hav.

Styringsgruppe:

- Tor Brenne, leder
- Aina Hildrum Lio
- Erik Gjerdal
- Alfred Skogmo
- Jørn Ekrem

Figur 4: KV-prosjektet – målstruktur 2006 -2007

For 2008 -2009 er følgende resultatmål og tiltak vedtatt:

Resultatmål

Kunnskapsbasert Verdiskaping skal gi følgende resultater:

1. Større kunnskapsproduksjon gjennom øking og målretting av FoU-virksomheten.
2. Lage et regionalt innovasjonsmiljø som gir nyskaping og arbeidsplasser.
3. Trekke forskningskompetanse til regionen.
4. Skape et slagkraftig kompetansemiljø.
5. Initiere prosjekt innen fiskehelse i VRI (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) med målsetting å etablere prosjekt i Arenaprogrammet.
6. Utvikle grunnlag for etablering av Kunnskapspark østre i Namsos.
7. Bidra til næringsutvikling med basis i KV-prosjektets satsingsområder.
8. Øke dokumentasjon om Kunnskapsbasert verdiskaping i Namdal

Tiltak

Målsettingene skal nås gjennom å arbeide med strategier innefor satsningsområdene, og som er aktuelle for å bidra til økt kunnskapsbasert verdiskaping i regionen.

1. Større kunnskapsproduksjon gjennom øking og målretting av FoU-virksomheten.

Målet skal nås gjennom å:

- Aktivere det galeniske miljø i forhold til lokalt næringsliv.
- Ha større fokus på forskningsmuligheter relatert til helsefagmiljøene i regionen og interesseorganisasjoner for personer med nedsatt funksjonsevne.

2. Lage et regionalt innovasjonsmiljø som gir nyskaping og arbeidsplasser.

Målet skal nås gjennom å:

- Videreutvikle Trainee-ordning for Namdalen.
- Samhandle med Namdalshagen og andre aktører på HiNTs satsningsområder.
- Etablere et Namdalspanel - et uformelt nettverk som analyseredskap for regionale utfordringer i Namdalen
- Selge inn KV-prosjektet som modell for regionalt partnerskap på HiNT sine campuser med vertskommunene.
- Avklare KV-prosjektets rolle i regional utvikling.

3. Trekke forskningskompetanse til regionen.

Målet skal nås ved å:

- Bidra til at HiNTs utfordringer vedrørende kompetansebehov
- Bidra til realisering av initiativet om en felles næringsregion i Namdalen.
- Legge til rette for og bygge opp et forskningsfond for Namdalen for helserelaterte forskningsoppgaver i tilknytning til sykehus- og høgskolemiljø i Namdalen.
- Etablere et forskningsprosjekt med basis i problemformuleringer fra Kompetansering Namdal

- Legge til rette for utviklingsarbeid og søke synergieffekter i samarbeid med PreBIO AS og andre laboratoriemiljøer i Namsos-regionen

4. Skape et slagkraftig kompetansemiljø.

Målet skal nås ved å:

- Bidra til å utvikle Kompetansering Namdal i tråd med nettverkets formål og målsettinger.
- Utvikle handlingskompetanse for å kunne gjennomføre konkrete og målrettede prosjekter.
- Støtte utredning av etablering av "viruslaboratorium".
- Utvikle prosjektkompetanse.
- Samhandle med Kunnskapscenter for laks og vannmiljø (KLV).
- Skape aksept for at kompetanse er infrastruktur.

5. Initiere prosjekt innen fiskehelse i VRI (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) med målsetting å etablere prosjekt i Arenaprogrammet.

Målet skal nås ved å:

- Søke VRI om støtte til å revidere forstudien for Fiskehelse Namdal.
- Gjennomføre et forprosjekt for å etablere en organisasjon, analysere barrierer og muligheter, generere ideer og prosjekter som grunnlag for et hovedprosjekt.
- Etablere et hovedprosjekt innen fiskehelse over 5 år.

6. Danne grunnlaget for etablering av Kunnskapspark østre i Namsos.

Målet skal nås ved å

- Samhandle med Namdalshagen AS, HiNT og Utviklingskontoret for Midtre Namdal.
- Invitere Namsos Industribyggeselskap AS (NIB) inn i et samarbeid

7. Bidra til næringsutvikling med basis i KV-prosjektets satsingsområder.

Målet skal nås ved å:

- Legge tilrette for etablering av laboratorier både i regionen og i samlokalisering i tilknytning til HiNTs undervisningslaboratorium.
- Bidra til etablering av produksjonslaboratorium for skreddersøm av vaksiner.
- Ta tak i ideer i som bringes inn i KV-prosjektets nettverk som er aktuelle for utredning og vurdering.
- Legge til rette for etablering av næringsaktiviteter med utgangspunkt i FoU-arbeid hvor HiNT deltar.

8. Øke dokumentasjon om Kunnskapsbasert verdiskaping (KV) i Namdal.

Målet skal nås ved å:

- Utgi utredninger og rapporter i HiNTs publikasjonsordninger.
- Bidra i samfunnsdebatten.

Arbeidsmåte for å kunne lykkes:

- Styret skal fortsatt være et "verksted" hvor ideer skapes, vurderes og utvikles for i neste omgang søkes realisert.

- Å ta tak i prosjekter som løftes fram av KV-prosjektets eiere.
- At KV-prosjektet skal ha en beredskap for å kunne ta tak i utviklingsprosjekter som er definert nyttige
- Synliggjøre suksesshistorier hvor KV-prosjektet har deltatt og vært førende for resultatoppnåelse.

Prosjektet har foreløpig finansiering ut 2009. Målsetningene i punkt 2 om å etablere et partnerskap med basis i KV-prosjektet er en viktig strategi i et lengre perspektiv. Den erfaringsbaserte kunnskapen som KV-prosjektet har utviklet blir dermed knytte til et arbeid som pågår i HINT med å etablere partnerskap mellom HiNT og vertskommunene. Vi vil komme tilbake til dette senere i rapporten.

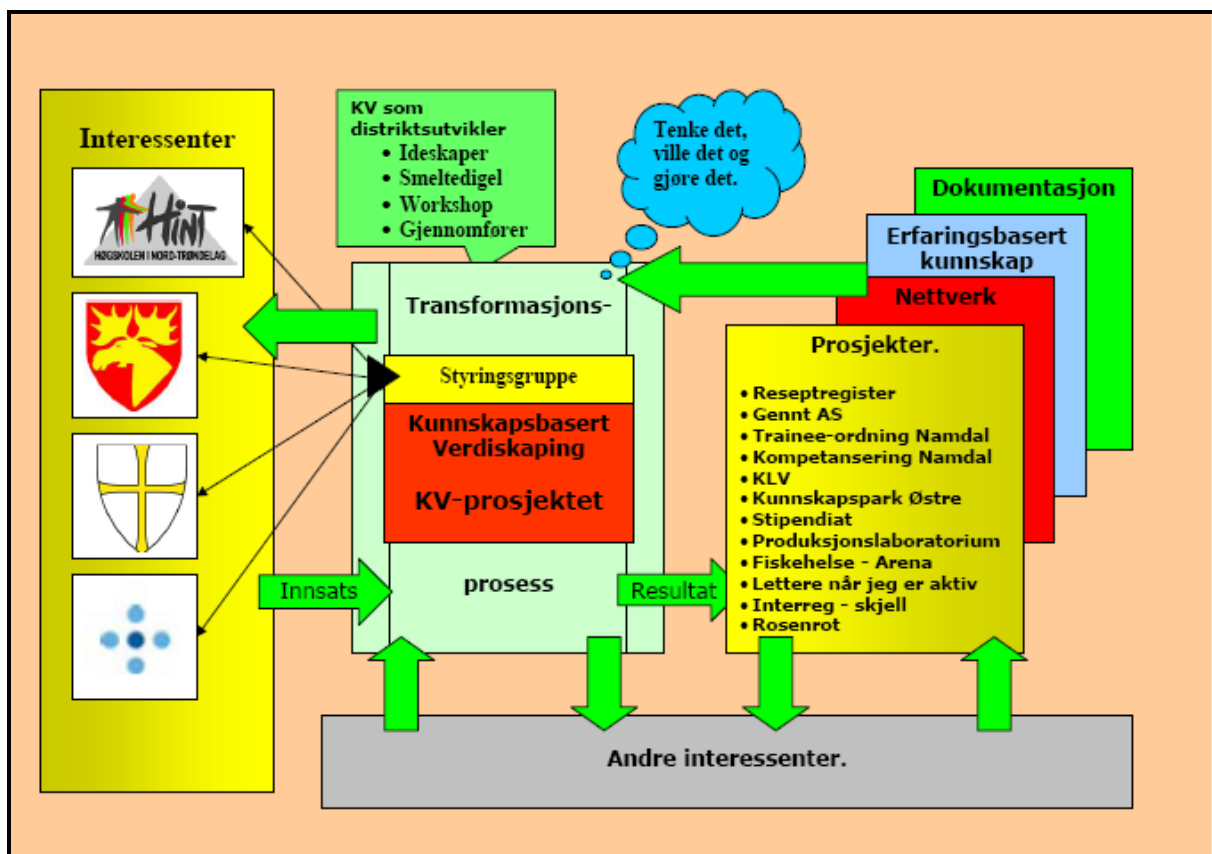
6.3 Styringsstruktur

Prosjektet ble opprinnelig etablert med en styringsgruppe med 4 medlemmer, to fra HiNT og to fra Namsos kommune. Fra Namsos kommune ble rådmann Erik Gjemdal og formannskapsmedlem Alfred Skogmo oppnevnt. Fra HiNT/HN ble dekan Grete Bøgh Næss og daværende avdelingsdirektør senere dekan Tor Brenne oppnevnt. Grethe Bøgh Næss ble fra 2003 erstattet med prodekan Aina Hildrum Lio. Tor Brenne hadde da funksjonen som dekan ved avdelingen. Det var et ønskemål fra starten å utvide styringsgruppen. Fra 2005 ble Nord-Trøndelag fylkeskommune representert ved spesialrådgiver Jørn Ekrem. Fra 2006 ble Helse Nord-Trøndelag HF representert ved informasjonssjef Trond Skillingsstad. Forprosjektledelse og prosjektledelse ble fram til 2003 løst av styringsgruppedeltakerne fra HiNT. Det ble ved to tilfeller leid inn konsulentbistand. Først i forprosjektfasen der konsulent Bjørn Terje Grøttheim ved NTN AS ble leid inn og senere i oppstartsfasen av prosjektet der høgskolelektor Eystein Ystad ble leid inn. Prosjektet fikk fra 2003 egen prosjektleder, da tidligere ordfører i Namsos kommune Snorre Ness ble ansatt på heltid.

Vi vil i det følgende presentere arbeidsmodellen i prosjektet før vi gjør rede for underprosjekter og tiltak som KV-prosjektet har vært ansvarlig og deltakende i.

6.4 Arbeidsmodell

Vi har tidligere omtalt KV-prosjektet som et utviklingsprosjekt og et nettverksprosjekt. Selve arbeidsmodellen er forsøkt presentert i figuren under (Fig 5). Figuren viser både den formelle organisasjonen og de prosesser som foregår i prosjektet.

Figur 5: KV-prosjektets arbeidsmodell

Prosjektet har 4 hovedinteressenter i tillegg til en rekke sekundær interessenter som er eller har vært i samhandling med prosjektet direkte eller gjennom å være interessenter i underprosjektene. Disse vil bli presentert i forbindelse med gjennomgang av de ulike underprosjekter i kap 7.

Vi vil i det følgende presentere en kort interessentanalyse²⁷ av hovedinteressentene:

1. HiNT.

HiNT har som en av 3 hovedoppgaver nedfelt i loven å være en samfunnsaktør i sin region og på sitt fagfelt. Det er redegjort for dette mandatet tidligere. KV-prosjektet vil generere FoU-opppdrag og fagutviklingsoppdrag for fagansatte ved campus Namsos på problemstillinger som er relevant for omgivelsene. Videre vil aktivitet i KV-prosjektet i seg selv være et objekt for FoU-aktivitet om kunnskapens rolle i et regionalt utviklingsperspektiv. Dette vil bety FoU og formidling i en akademisk sammenheng som både på kort og lengre sikt vil ha positiv økonomisk og kompetansemessige effekter for HINT. KV-prosjektet skal bidra til å sikre og utvikle HiNTs eksistensgrunnlag. HiNTs bidrag er økonomi, infrastruktur, personell og kompetanse.

²⁷ Begrepet interessentanalyse er hentet fra organisasjonsfaget og tar utgangspunkt i at organisasjoner kan betraktes som en samling interessenter. Innenfor interessentmodellen er det et sentralt aspekt at interessentene overfører sine bidrag til organisasjonen og mottar belønning i retur. Både bidrag og belønning kan like gjerne være av immateriell karakter. Det er en forutsetning for at en organisasjon skal eksistere at interessentene føler at de har en bidrags-/belønningsbalanse (*What's in it for us?*). (Busch et al., 2007)

2. Namsos kommune

Verdien av en høgskoleaktivitet for et distrikt og en vertskommune er solid dokumentert i forskning og offentlige utredninger og også presentert foran i dette dokumentet i kap. 3.1. For kommunen er det en god utviklingsstrategi å sikre og utvikle eksistensgrunnlaget for høgskolevirksomheten, samt å knytte denne utviklingen nærmere til det omland som høgskolen virker i. Outcome er nye arbeidsplasser og mer solide og utviklingsorienterte virksomheter i privat og offentlig sektor. KV-prosjektet har vært et effektivt prosjekthotell for kommunalt prioriterte utviklingsoppgaver og ofte brukt som medspiller/muliggjørere i utviklingsprosesser. Å aktivere HiNT som regional utviklingsaktør vil kunne ha betydning for nærings- og samfunnsutviklingen på kort og lang sikt. KV-prosjektet vil også generere ny kunnskap til kommunal virksomhet og da spesielt helse- og sosialtjenesten. Kommunens bidrag er økonomi og kompetanse.

3. Nord-Trøndelag fylkeskommune

Vil ha mye av de samme resultatforventningene som kommunen med sin sentrale posisjon i det regionale utviklingsarbeidet. Fylkeskommunen vil ivareta det regionale perspektivet og kan knytte aktiviteten til målsetninger, planer og tiltakspakker internasjonalt, nasjonalt, i Midt-Norge, i fylkeskommunen og til de ulike regionrådene i Namdalen. Fylkeskommunen har spesielt fokusert på målsettingene innen oppdrett, fiskehelse og fiskeforvaltning. Fylkeskommunens bidrag er økonomi og kompetanse.

4. Helse Nord-Trøndelag HF

Helseforetakets deltagelse er primært motivert for å få ut et faglig utbytte i form av FoU og fagutviklingsprosjekter. HNT signaliserer i tillegg med sin deltagelse av de som en vesentlig kompetanseaktør på helsefagområdet, tar et samfunnsansvar for sitt fagområde i sine omgivelser. Et sterkt fagmiljø ved HiNT vil på mange måter være positivt for sykehuset. HNTs bidrag med kompetanse inn i prosjektet.

Styringsgruppen i KV-prosjektet har en løpende diskusjon om og analyse av utviklingstrekk i Namdalen, der nye elementer, hendelser muligheter står sentralt. Denne analysen står sentralt når ideer og tiltak vurderes. Styringsgruppen fungerer som en kontinuerlig work-shop der ideer presenteres, ideer utvikles, ideer diskuteres, der realismen og viktigheten i ideer vurderes og der sammenhengen og samhandlingen med øvrig samfunnsnivå vurderes. Det foregår en foredlingsprosess (transformasjon) i styringsgruppen som er med på målrette og kvalitetssikre aktiviteten. Til sist utvikles en plan for iverksetting av ideer og arbeidsoppgaver fordeles. Det har også vært viktig å sjekke ut ideer for å legge baller død. For mange baller i lufta vil redusere muligheten for å ta ned noen tilfredsstillende. Det er viktig for å konsentrere om tiltak som har større mulighet til å gi gode resultater. En lett omskrivning av Ibsens Peer Gynt kan kanskje være prosjektets motto: *Tenke det, ville det **og** gjøre det.*

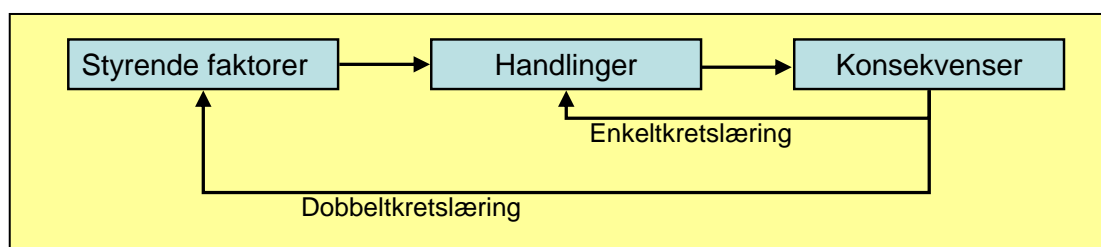
KV-prosjektet og styringsgruppen kan betraktes et transformasjonssystem. Et transformasjonssystem er iflg. Busch et al (2007) den teknologi, struktur og kunnskap som er utviklet for å transformere interessentenes input til resultat.

Styringsgruppens arbeidsform oppleves å ha vært svært vellykket. Målsettingene i prosjektet har gjort det nødvendig å arbeide metodisk og langsiktig. Det er ofte en utfordring i en verden der det forventes effektivitet og kjappe resultat. Forståelse for og eierskap til prosjektets langsiktige mål og strategier blir derfor helt avgjørende. Styringsgruppen har fulgt prosesser med enkelte tiltak svært tett. Medeierne i prosjektet har følt stort eierforhold til prosjektet som indikerer at de opplever en bidrags-/belønningsbalanse.

Eksempler på andre interessenter som har hatt direkte inngrep med hovedprosjektet er Namdalshagen AS, regionkontorene i Namdalen, Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø. Interessenter i underprosjektene vil vi komme nærmere inn på i neste kapittel.

KV-prosjektet er et nettverksprosjekt i den forstand at det bygger på etablerte nettverk, men også fordi det skapes arenaer der nye nettverk skapes. Med dette etableres det for høgskolen et grunnlag for den ”*dialog og spindelvävslignande nätverken med aktörer i omgivningen som er avgörande för at gjennomføre den tredje uppgiften,*” som Brulin (1998) formulerer det. Men disse arenaer og nettverk er ikke bare nyttig for skolen, men også for offentlig forvaltning og næringslivet som finner nye samarbeidskonstellasjoner og nytt grunnlag for innovasjon og entreprenørskap. Vi vil i neste kapittel vise eksempler som konkretiserer dette.

Det har vært viktig for KV-prosjektet å legge til rette for dobbeltkretslæring²⁸. Dobbeltkretslæring kan framstilles slik:

Figur 6: Enkelt- og dobbeltkretslæring (Busch et al. -2007).

En enkeltkretslæring er læring som ikke berører de grunnleggende forutsetningene for handlingene i motsetning til en dobbeltkretslæring der de styrende faktorer påvirkes. Dette kan være økonomiske, organisatoriske, planleggingsmessige og kulturelle forhold (ibid.).

Erfaringer fra underprosjektene i KV-prosjektet skal systematiseres og brukes aktivt i utvikling av nye prosjekter og i målformuleringen i prosjektet, men også i det løpende strategiske arbeidet til interessentene. Vi kan finne igjen dette i analyser og målformuleringer spesielt i HiNT, helsefag Namsos strategier, men også i kommunale og fylkeskommunale planer. Det er en langsiktig prosess som har som mål å gjøre høgskolen til en mer entreprenøriell høgskole²⁹

KV-prosjektet har etter hvert utviklet en forståelse for at dokumentasjon av prosjektet og underprosjektene i en akademisk kontekst er viktig. Dette for systematisere og teoretisere kunnskapen, dokumentere prosess og resultater, samt å gjøre den tilgjengelig for andre. Denne rapporten samt Brenne og Ness (2007), Brenne og Knappe (2008) og Knappe (red) (2007) må sees på i denne konteksten. Det er nå lagt inn som målsetting i de større prosjektene at det skal skrives rapporter som er søkbart via BibSys og tilgjengelig på biblioteket og på nett via Brage.

Styringsgruppa har formulert følgende arbeidsmåte for å kunne lykkes:

²⁸ Begrepene enkel- og dobbeltkretslæring er i flg. Busch et al. (2007) hentet fra Argyris og Schön (1978).

²⁹ Jfr. Etzkowitz (2005) som er presentert i kap 3.2

- Styret skal fortsatt være et "verksted" hvor ideer skapes, vurderes og utvikles for i neste omgang søkes realisert.
- KV-prosjektet skal ta tak i prosjekter som løftes fram av KV-prosjektets eiere eller som utvikles i felleskap.
- KV-prosjektet skal ha en beredskap for å kunne ta tak i utviklingsprosjekter som er definert nyttige.
- KV-prosjektet skal formidle suksesshistorier der prosjektet har deltatt og vært førende for resultatoppnåelse.

Styringsgruppa har i stor grad fungerer som en arbeidsgruppe hvor ideer har blitt løftet fram, vurdert og satt i prosess, og i flere tilfeller også blitt forkastet. Høsten 2005 var hele styringsgruppa på reise til Bodø. Hensikten med reisen var å besøke Kunnskapsparken i Bodø og Høgskolen i Bodø for å lære om de prosesser som er gjennomført i Bodø-regionen i forhold til å oppnå resultater og satsinger innen både Arenaprogrammer og nærings- og kompetanseutvikling. Med erfaringer fra besøket i Bodø ble det utarbeidet strategier og målsettinger i KV-prosjektet for 2006 og 2007.

I 2005 deltok styreleder og prosjektleder på konferansen Høgskole og Samfunn i Samhandling - HSS 05 i Tønsberg. Det sentrale på konferansen var: Hva er det som gjør regionale forskningsmiljøer til interessante innovasjonspartnere? Dette handlet om innovasjonsfremmende forsknings- og regionalpolitikk. Flere av de tema som ble behandlet på konferansen i Tønsberg har i høy grad relevant for arbeidet i KV-prosjektet, men det er nødvendig å redusere ambisjonsnivå i målsettinger med utgangspunkt i forhold til den region og de ressurser Namdalen representerer og disponerer. Deltakelsen var imidlertid en stor inspirasjon til videre arbeid for å nå målsettinger i KV-prosjektet.

I 2007 deltok styreleder og prosjektleder på den påfølgende konferansen - HSS 07 - i Bodø. HSS 07 ble arrangert under temaet "Innovasjon gjennom samhandling" hvor HSS-07 hadde som mål å være en møteplass for næringsliv, offentlig sektor og utdannings- og forskningsinstitusjoner, en møteplass for erfaringsutveksling og nettverksbygging. Konferansen i Bodø hadde ikke samme store og representative deltagelse som 2 år tidligere i Tønsberg, og det var heller ikke lagt opp slik at det kunne meldes inn papers for presentasjon under konferansen slik det var organisert i Tønsberg og som ble oppfattet meget nyttig.

I forbindelse med HSS 09 i Luleå i Sverige våren 2009 har prosjekter i KV blitt meldt inn med paper om Trainee-ordning i Namdal. Dette er en god mulighet for å fremføre og få vurdert faglig innhold i de arbeider og vurderinger som er gjort i KV-prosjektet vedrørende kompetanseutvikling i Namdal. I tillegg til Trainee-ordningen er det meldt inn paper om *Kunnskap som infrastruktur*.

I løpet av de årene KV-arbeidet har foregått har det vært nødvendig å ta kontakt med politiske miljøer og politikere enkeltvis for å oppnå resultater. Aktiviteter KV-prosjektet har hatt regien av har hatt besøk av både Stortingets Kommunalkomité og "Nordtrøndelagsbenken". I tillegg er det flere regjeringsmedlemmer og stortingspolitikere som i aktuelle sammenhenger har vært på besøk. Dette gjelder blant annet; Bjarne Håkon Hanssen (Ap), Inge Ryan (SV) Arne Lyngstad (KrF), Rolf Reikvam (SV), Olav Gunnar Ballo (SV), Trine Skei Grande (V) og Gerd Janne Kristoffersen (AP).

7 Presentasjon av underprosjekter, status og resultater

Vi vil i dette kapitlet gjennomgå underprosjekter og tiltak som KV-prosjektet har vært og er involvert i. For en del av underprosjektene er det tatt inn skisser som visuelt viser samarbeidspartnere som har deltatt og hvor KV-prosjektet har hatt en viktig rolle. Skissene er laget med "KV" i sentrum, men det betyr ikke at KV-prosjektet har vært prosjektledende eller prosjekteier i alle prosjektene. I mange av underprosjektene har KV-prosjektet hatt en deltakerrolle. Skissene er ment å gi et nettverkskart for KV. Underprosjektene og tiltakene er gruppert med basis i KV-prosjektets basisidé om regional utvikling og KV-prosjektets fokusområder. Prosjektene deles inn i 4 hovedgrupper:

1. Samhandling og regional utvikling som omhandler nettverksarbeid og etablering av virksomhet og strukturer som skal bidra til regional utvikling samt FoU på fagområdet regional utvikling.
2. Helse- og omsorgsrelatert virksomhet som omhandler alle prosjekt som er forankret i fagkompetansen på helse- og omsorgsfeltet, primært med basis i bachelor-utdanningene innen sykepleie og vernepleie.
3. Farmasirelatert virksomhet omhandler aktivitet som kan baseres på eller avledes av etableringen av reseptarutdanning ved campus Namsos.
4. Naturgitte fortrinn er aktivitet som baseres på FoU, forvaltning og næringsvirksomhet som i utgangspunktet baserer seg på Namdalens natur og naturressurser. Vi har valgt å presentere fiskehelsesatsingen her fordi den utenfor HiNT sees på som en følge av næringsvirksomhet basert på naturgitte fortrinn (havbruk, fjordfiske og næringsaktivitet basert på laksen i Namsen) og settes i sammenheng med andre viktige satsinger på området som for eksempel etableringen av Kunnskapssenter for Laks og vannmiljø. Intern i HiNT anses dette fokusområdet som en del av den farmasirelaterte virksomheten, dvs. knyttet til punktet over.

7.1 Samhandling og regional utvikling

7.1.1 Namdalshagen

Namsos manglet en næringshage og etter at flere prosjekter initiert fra næringslivet var havarent, ble det tatt et initiativ for at NIB skulle etablere en næringshage på Østre i Namsos i tilknytning til sine anlegg på området: Campus Namsos og Namsos Trykkeribygge. Næringshageselskapet ble stiftet i 2004 og nytt bygg sto ferdig i 2006. KV-prosjektet har vært en pådriver i denne saken og leder i KV-styringsgruppen, Tor Brenne, deltok aktivt i initieringsfasen som pådriver og som styremedlem i NIB. Tor Brenne satt i interimsstyret i perioden 2001- 2004 og i styret i Namdalshagen AS i 2004-2005. Viktige aktører i tillegg for at prosessen ble gjennomført med suksess var NA, Statsskog, SIVA og NIB. Det ble lagt ned utallige dugnadstimer i prosjektet før det ble realisert gjennom nybygging/ombygging i NIBs regi og etablering av næringshageselskapet. Det vises til vedlegg 3 der Namdalshagen presentasjon av seg selv på nettet er gjengitt.

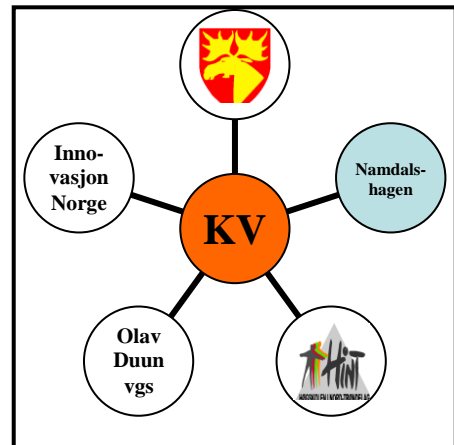

Figur 7: Namdalshagen (Foto NA)

Fra KV-prosjektets side var dette en viktig sak del for å bidra til næringsutvikling i regionen og dels for å bygge opp under visjonen om et kompetansesenter på Østre. Hele tankegangen baserer seg på en ”tøffelfilosofi” der nærhet mellom aktører utvikler nye ideer og prosjekter. Samarbeidet med Namdalshagen har gitt en rekke gode utviklingsprosjekter. Den gjensidige nytten av samboerskapet har vært påpekt i en rekke sammenhenger.

7.1.2 Regionalt såkornfond

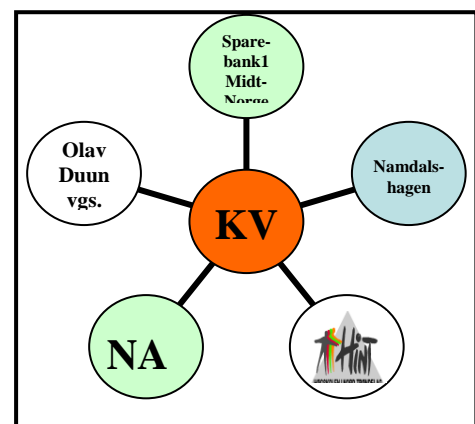
I desember 2003 ble KV-prosjektet kontaktet for å delta i grunnlagsaktivitetene for å legge tilrette for etableringen av et regionalt såkornfond for Midt-Norge med hovedkontor i Namsos. Arbeidet ble initiert og ledet av Namdalshagen AS og sammen med representanter fra Olav Duun videregående skole og Namsos kommune ble det gjennomført et forprosjekt som grunnlag for etablering. Arbeidet besto i hovedsak i nettverksarbeid og arbeid med utvikling av forskjellige aktuelle løsninger for organisering og etablering. Hovedhensikten med å etablere disse regionale fondene (Ryan-fondet) er fra Statens side å øke tilgangen til "kompetent kapital"³⁰ i distriktene til små vekstbedrifter og mellomstore bedrifter i tidlig fase. KV-prosjektet deltok i dette arbeidet fram til sommeren 2004. Distriktsrettet såkornfond for Midt-Norge er etablert og leier lokaler i Namdalshagen AS i Namsos.

7.1.3 Næringstreff

KV-prosjektet har i mange år representert HiNT i samarbeid Olav Duun videregående skole, SpareBank 1 Midt-Norge, Namdals-Avisa og Namdalshagen AS om å arrangere næringstreff. Næringstreffene han vært arrangert 3 - 4 ganger årlig og ett av næringstreffene har vært arrangert ved HiNT i forbindelse med Forskningsdagene i september hvert år. Temaene på næringstreffene ved HiNT har vært:

- Samhandling for økt kompetanse i trønders næringsliv - verdiskaping på tvers.
- Næringsseminar - muligheter i helse.
- Næringsseminar om havbruk - Kompetansebygging og muligheter i Namdalen

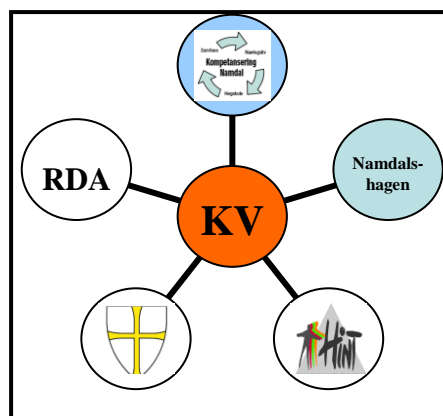
³⁰ Kapital som kan følges av kompetanse og rådgiving fra eier.

- Næringsseminar om og for skjellnæringa i Trøndelag

Næringstreffene har hatt tema som har vært aktuelle i tilknytning til prosjekter og utfordringer for HiNT og HiNTs samarbeidspartnere. Det har vært satt søkelys på nasjonale rammer og betingelser som grunnlag for regionale og lokale muligheter for utvikling og nyskaping. Treffene har vært meget godt besøkt og har på denne måten bidratt til å synliggjøre høgskolens rolle som kunnskapsleverandør, deltaker i regionalt utviklingsarbeid og som samfunnsaktør.

7.1.4 Trainee-ordning for Namdalen

Våren 2004 ble det etter initiativ fra styremedlem i KV-prosjektet - tidligere rådmann Erik Gjerdal i Namsos kommune - satt i gang et arbeid for å utrede muligheter og grunnlag for etablering av en trainee-ordning i Namdalen. Dette var på det tidspunktet at ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift hadde falt bort, og Stortinget hadde vedtatt at "merinnbetalingen" av arbeidsgiveravgift skulle avsettes i fond og benyttes som næringsrettede utviklingsmidler over Statsbudsjettet. EU domstolen avgjorde i 1999 at det norske systemet med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift (RDA) innebar statstøtte og dermed måtte tilpasses EØS avtalens regler. EFTAs overvåkingsorgan ESA hadde opprettholdt sitt krav om omlegging av dette virkemidlet med virkning fra 1.1.2004. Bortfallet av ordningen innebar at arbeidsgiveravgiften skulle trappes opp over en periode på 3 år. De "Næringsrettede utviklingsmidlene" ble stilt til disposisjon over Statsbudsjettene - kap 551 post 61- kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift - gjennom fylkesvise rammefordelinger. I hvert fylke ble det utarbeidet årlige "Handlingsplaner for næringsretta tiltak som kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift". I Nord-Trøndelag gjaldt denne endringen stort sett bedrifter i Namdal, og av denne årsak ble det naturlig å adressere søknader om støtte til etablering av Trainee-ordning i Namdal til disse RDA-midlene.

I 2004 ble det søkt tilskudd av RDA-midler til å gjennomføre et forprosjekt for å utrede og vurdere grunnlaget for å komme i gang med en trainee-ordning i Namdal. Forprosjektet ble støttet med et tilskudd på kr. 110.000. I dette forprosjektet ble det tatt kontakt med de aller fleste bedriftene i Namdal som ble rammet av ordningen med økt arbeidsgiveravgift og som ikke ble kompensert gjennom ordningen med bagatellmessig støtte. Det ble dessuten innledet et tett samarbeid mellom KV-prosjektet og Namdals-hagen AS. Etter møter og samtaler med bedriftene kunne KV-prosjektet våren 2005 konkludere med at det - under visse økonomiske forutsetninger - ville være grunnlag for å komme i gang med en trainee-ordning med 4 stillinger for trainee i til sammen 10 bedrifter. Gjennomføringsperioden var satt til 2 år og med en i gangsetting høsten 2005.

Trainee-ordning i Namdalen har formulert sin visjon slik:

Regional utvikling i Namdalen gjennom kompetansebygging for å styrke bedrifter i kompetansefattige Namdalen.

Målsettingene med en trainee-ordning i Namdalen er å bidra til å:

- Rekruttere arbeidskraft med utdanning fra høyskoler og universiteter til bedrifter og virksomheter i Namdalen.
- Trekke kompetent ungdom til (-bake til) Namdalen
- Introdusere høykompetent arbeidskraft for bedrifter
- Synliggjøre bedrifter i Namdalen som attraktive arbeidsplasser
- Sette økt fokus på forsknings- og utviklingsarbeid som basis for å sikre og utvikle bedrifter
- Synliggjøre verdier av å jobbe i nettverk

29. mars 2005 ble det søkt om tilskudd fra RDA-midler og Nord-Trøndelag fylkeskommune etter følgende budsjett:

Kostnader	Sum
Oppstartkostnader	kr 170.000
Lønnskostnader	kr 3.240.000
Driftskostnader	kr 550.000
Sum	kr 3.960.000

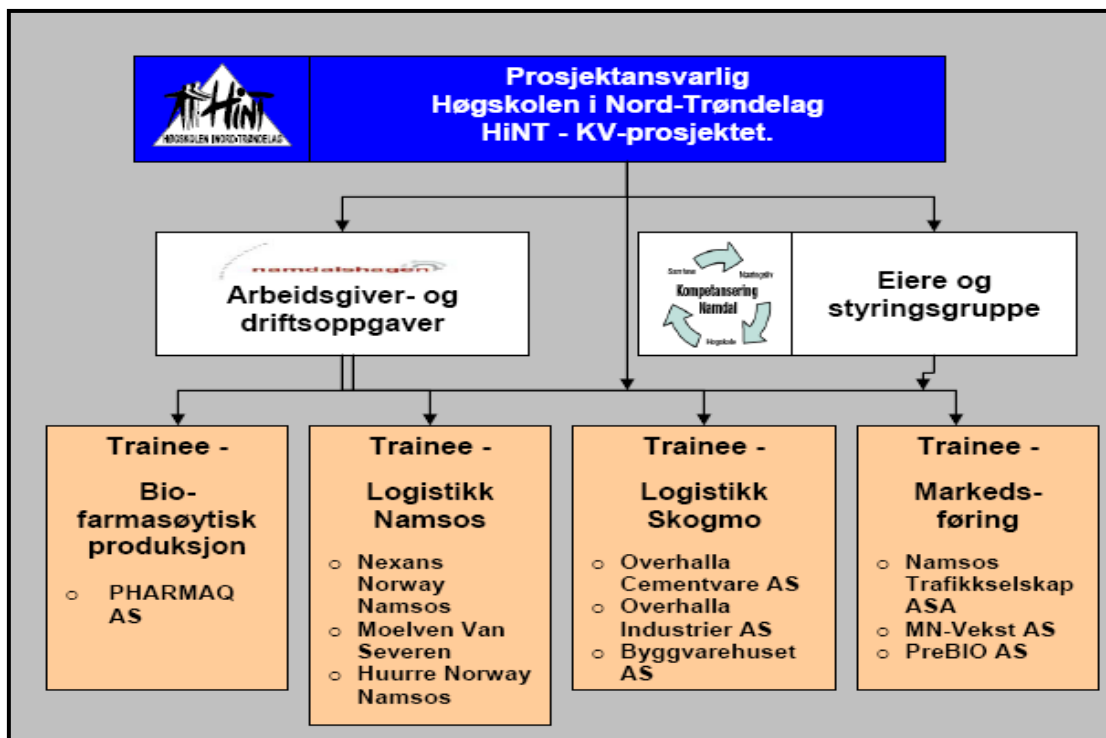
Finansiering	
Bedriftenes egenandel	kr 1.080.000
Tilskudd	kr 2.880.000
Sum	kr 3.960.000

Tabell 3: Budsjett trainee-ordning for Namdalen

Det ble søkt Nord-Trøndelag fylkeskommune om et samlet tilskudd på kr. 300.000 og RDA-midler på til sammen kr 2.580.000. Tilsagn om støtte av RDA-midler med inntil kr. 390.000 ble gitt sent i august 2005 og med positive signaler om videre støtte om en finansiering også i 2006 og 2007. Fylkeskommune ga tilsagn om støtte på kr. 100.000 til drift av ordningen.

Manglende fullfinansiering av ordningen førte til usikkerhet om deltakelse fra en del bedrifter, men etter hvert kunne det inngås avtaler om igangsetting.

Det ble inngått avtale med Namdalshagen AS om drift av ordningen. Kompetansering Namdal ble etablert som en nettverksorganisasjon hvor bedrifter i Trainee-ordningen måtte være medlemmer, men hvor medlemskap var åpent også for andre virksomheter og bedrifter med interesse for organisasjonen formål og arbeidsoppgaver. Kompetansering Namdal ble eier av Trainee-ordningen og styret i Kompetansering Namdal er styret for ordningen. (Kompetansering Namdal er beskrevet i eget punkt nedenfor.)

Figur 8: Organisering av trainee-prosjektet

Skissen ovenfor viser både organiseringen av ordningen ved i gangsetting, fagområder og hvilke bedrifter som deltok i ordningen fra starten av. Oppstarten og gjennomføringen av ordningen vil bli beskrevet og evaluert, og dette vil bli utgitt i et eget dokument.

KV-prosjektet har god grunn til å konkludere med at etableringen av Trainee-ordning for Namdal har vært en suksess. KV-prosjektet har hatt prosjektansvaret for etablering, igangsetting og gjennomføring for de 4 første traineene. Det har hele tiden vært hensikten at ansvaret skulle overføres til Namdalshagen AS og at HiNTs og KV-prosjektets rolle skulle avvikles. Etter denne tid har KV-prosjektet arbeidet på oppdrag av Kompetansering Namdal og Namdalshagen AS.

Etter at ordningen med de 4 første traineene ble avsluttet i løpet av første halv år 2008 er status følgende:

- 1 trainee tjenestegjør ved VESO Vikan som bioingeniør.
- 4 stillinger er kunngjort for tilsetting i Indre Namdal.
- 1 stilling er klar for kunngjøring i Ytre Namdal
- 4 stillinger er klar for rekruttering av bedrifter i Midtre Namdal.
- Namdalshagen As og Kompetansering Namdal arbeider med en videreføring av ordningen.

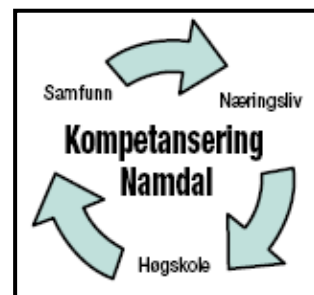
7.1.5 Kompetanseringen Namdal

I arbeidet med etableringen av Trainee-ordning for Namdal ble det avdekket behov for å etablere et nettverk og styringssystem mellom bedriftene som deltar i trainee-ordningen. Etter ide fra andre ordninger ble det tatt initiativ til å etablere en nettverksorganisasjon - Kompetansering Namdal. Kompetansering Namdals formål er å:

Fokuser på og bidra til kompetanseutvikling til beste for medlemmene og derigjennom et stadig mer livskraftig Namdal.

Målet for Kompetansering Namdal er:

- å eie og drive Trainee-ordning i Namdalen.
- å bidra til kompetansebasert økonomisk vekst i samspill mellom bedrifter og kunnskapsmiljøene på Namdalen.
- å være bindeledd mellom kunnskapsmiljøene og bedriftene, og bedriftene i mellom.
- å være drivkraft for næringsutvikling gjennom kompetanseheving.
- å skape et nasjonalt anerkjent læringsnettverk for kompetanseutvikling mellom næringsliv og høyskole / kunnskapsmiljø.
- som aktør i innovasjonssystemene bidra til å synliggjøre Namdalens rolle i det nasjonale innovasjonssystem.

For øvrig kan foreningen ha rullerende strategi- og handlingsplaner som konkretiserer prioriterte delmål og som medlemsmøte fortløpende tar stilling til.

Kompetansering Namdal har inngått avtale med KV-prosjektet om sekretariatsfunksjon, og KV-prosjektet er engasjert til å gjennomføre de arbeidsoppgaver som styret og medlemsmøter i organisasjonen vedtar. Kompetansering Namdal har vedtatt at det skal arbeides for at Trainee-ordning for Namdal skal bli en fast ordning og at denne etableringen skal skje i tett samarbeid med Namdalshagen AS.

Kompetansering Namdal ble stiftet den 15. september 2005 og har i 2008 27 medlemmer.

7.1.6 Forskningskompetanse

Allerede i forprosjektfasen ble det etablert et samarbeid med Namdal sykehus (senere HNT HF) om lokalt arrangerte metodekurs for å øke forskerkompetansen i de to institusjonene. To runder med metodekurs ble arrangert gjennom en avtale med NTNU, sosiologisk fakultet. Begge kurstilbudene ble godt mottatt og har hatt stor betydning for videre akademisk karriere for mange av deltakerne.

7.1.7 Forskningsfond for Namdalen

Det er en realitet at forskningsoppgaver i stor grad skjer ved universiteter og høyskoler i sentrale strøk i Norge (80 % av FoU skjer i kunnskapsinstitusjonene), og at det er nasjonal politikk å styrke Norges posisjon internasjonalt gjennom en slik satsing. I tillegg er det slik at forsknings- og utviklingsoppgaver i næringslivet og hos sentrale offentlige samfunnsaktører skjer i nærheten av virksomhetenes konsernledelser. Namdalen er et typisk utkantdistrikt i Norge der næringslivet i stor grad er "filialisert" (underbruk av større konsern) og styres i stor grad av ledelsesstrukturer som er etablert utenfor Namdalen. I Namdalen er det mange små bedrifter med få ressurser, og Namdalen mangler de store bedrifter med beslutningsmyndighet som kan være "lokomotiver" i nærings- og kompetanseutvikling i sin region.

Det er en erkjennelse at nærings- og samfunnsutvikling skjer med basis i kunnskap og kompetanse. Realkompetanse er ikke tilstrekkelig i slike sammenhenger, og distrikter må tilføres nødvendig kompetanse for å kunne lykkes. Tidligere ble nødvendige rammebetingelser og nødvendig infrastruktur i distriktene sett på i forhold til behov for kommunikasjon og offentlig støtte til etableringer. Den senere tids utvikling viser at

nødvendig kunnskap og formalkompetanse må føyes til på slike lister. (jamfør HiNT-rapport nr 52 – 2008, Brenne og Knappe: "*Kunnskap er infrastruktur*".)

Distrikter som Namdalen har - bl.a. på grunn av det som er nevnt overfor - vanskelig tilgang på kapital til utvikling og etableringer. Det samme er situasjonen i forhold til finansiering av forskningsoppgaver. Nasjonale programmer der forsknings- og utviklingsmidler lyses ut krever oftest egenkapital som grunnlag for søknader, og det krever tilgang på økonomiske ressurser for å kunne kvalifisere søknader til nasjonale forskningsprogrammer.

For å kunne legge til rette for at FoU-oppgaver skal kunne utvikles og gjennomføres i Namdalen må det gjøres noen distriktpolitiske grep, og Kompetansering Namdal vurderte et slikt grep ville kunne være å etablere et eget forskningsfond dedikert for FoU i Namdalen.

Fondets målsettinger ble formulert for å kunne avspeile overgangen fra utgangspunktene for sentrale kompetansekrevende virksomheter, til hensiktene med å avsette felles kapital for å oppnå resultater i felleskap i Namdalen i et regionalpolitisk perspektiv. Aktuelle formuleringer i forhold til målsettinger har blitt skissert slik:

- Fondet skal være en kilde til delfinansiering forsknings og utviklingsoppgaver i Namdalen og som utføres i Namdalen.
- Fondet skal benyttes til oppgaver som kan bidra til styrking av fagmiljø, kompetanseutvikling, nyskaping og innovasjon i bedrifter og virksomheter slik at kompetanseoppbygging skjer i Namdalen.
- Fondet skal kunne benyttes til å delfinansiere doktorgradsprosjekter.

Utredningsarbeidet med et eget FoU-fond for Namdalen ble utført av KV-prosjektet på vegne av Kompetansering Namdal. Det ble sendt søknad til RDA-midler for Nord-Trøndelag om å sette inntil kr. 3.000.000 i fondet, men søknaden ble avslått i 2008. Begrunnelsen for fondet er delvis i tråd med intensjonene med en utredning fra 2007 - "*Utredning om opprettelse av regionale forskningsfond*" - utarbeidet av Forskningsrådet på bestilling av Kommunal- og regionaldepartementet og Kunnskapsdepartementet. I Statsbudsjett for 2009 er slike regionale fond opprettet. I tillegg er det opprettet et forskningsfond i Nord-Trøndelag som er ment å dekke behovet for egenkapital ved tildeling av midler fra større forskningsprogram. Disse to fondene dekker bare delvis de behov som etterspørres i distrikter som Namdal, hvor det er behov for fondsmidler/egenkapital til mindre næringslivsinitierte FoU oppdrag.

7.1.8 Kunnskap som infrastruktur

De senere årene har det vært et sterkt fokus på å øke samhandlingen mellom høyskoler, næringsliv og offentlige myndigheter. Intensjoner med dette har vært å skape grunnlag for å øke verdiskaping og styrke regional utvikling. Styrking av regional utvikling med basis i kompetansemiljøer har vært en internasjonal utvikling og et nasjonalt satsingsområde i flere offentlige og næringspolitiske dokumenter. Norge har en svært desentralisert høyskolestruktur og dette er en politisk villet utvikling, selv om det i de senere årene i flere sammenhenger har blitt stilt spørsmålsteget ved denne desentraliserte løsningen. De distriktsbaserte høyskolene har vært sentrale og viktige institusjoner i sine regioner fordi de representerer kunnskapsintensive arbeidsplasser samtidig som de har utdannet en jevn strøm av kvalifiserte kandidater til helsevesen, utdanning, offentlig virksomhet og næringslivet.

KV-prosjektet har arbeidet i spenningsfeltet mellom det regionale næringsliv, offentlig virksomhet og høgskolen. Det er et stort behov for kompetanse og kunnskap for å kunne løse det daglige arbeid, men også for å legge til rette for utvikling og nyskaping.

Tor Brenne og Geir Olav Knappe har sett på Høgskolens rolle i regionalt utviklingsarbeid i et distriktpolitisk perspektiv (HiNT-rapport nr 52, Brenne og Knappe, 2008) og en av de konklusjoner de lister opp er at "kunnskap er infrastruktur". En del av de konklusjoner som trekkes i denne rapporten er nettopp etter erfaringer fra arbeid i KV-prosjektet. Brenne og Knappes rapport danner også det teoretiske fundamentet til denne rapporten.

7.2 Helse- og omsorgsrelatert virksomhet

7.2.1 Paramedics

Å utvikle spisskompetanse, undervisningstilbud og tjenester (offentlige og private) innen hjelpe- og redningstjenester har vært en uttalt mål for mange instanser i Namsos. KV-prosjektet har inngått som deltaker i flere av disse prosjektene, bl.a. med å utvikle ambulansefagtilbudet ved Olav Duun videregående skole og arbeidet med å etablere en felles nødmeldesentral (AMK, politiet og brannvesenet). Fra HiNT/HNs side var motivasjonen for å gå inn i dette arbeidet mulighetene for å utvikle et fagmiljø som gjorde HiNT/HN aktuell for å bli leverandør til HMN RHF på videreutdanning på høgskolenivå innen paramedics. Arbeidet har til nå ikke ført til konkrete resultater for HiNT.

7.2.2 Alarmsentral

Akuttberedskapen ivaretas i stor grad av nødetatene ved politi, brannvesen og helsevesenets akuttmedisinske beredskap. Nødmeldetjenesten er en del av den offentlige operative beredskapen som skal komme nødstilte til unnsetning. Nødmeldetjenestens oppgaver omfatter å motta nødansrop fra nødstilte, å gi den nødstilte profesjonell veiledning og å iverksette nødvendige tiltak.

I flere år er det arbeidet for å kunne etablere ett av nødnumrene som felles for alle nødetatene, og Justisdepartementet hadde saken ute til høring i 2004. I denne forbindelse ble det tatt initiativ til å utrede og vurdere grunnlag for å etablere et pilotprosjekt i Namsos med felles nødnummer for alle nødetatene i Nord-Trøndelag.

KV-prosjektet ble i denne fasen invitert til å delta i utredningsarbeidet - mye på grunnlag av positive erfaringer fra arbeidet med å etablere felles 110-sentral for Nord-Trøndelag i Namsos i 2003/2004. Arbeidet ble sentralt støttet av daværende statssekretær Trond Prytz i Justisdepartementet og tidligere justisminister Odd Einar Dørum. Grunnlaget for et pilotprosjekt ble grundig forsinket i departementet og arbeidet fram til å kunne presentere et opplegg i Nord-Trøndelag ble trenert. KV-prosjektets deltakelse ble etter hvert perifert, og arbeidet ble videreført av Namdalshagen AS og politisk ledelse i Namsos kommune.

7.2.3 Trygghetsavdeling

Sykepleierne Hege Derås og Anne Helseth Andersen, begge tilsatt i Namsos kommune tok i 2004 initiativ til å etablere en trygghetsavdeling i Namsos. De ønsket å etablere et supplement til det kommunale omsorgstilbudet og gi trygghet til eldre som hadde behov for omsorg, men som ikke ble omfattet av de kommunale omsorgstjenestene. Arbeidet ble gjennomført som et forprosjekt og høgskolelærer Ann Marit Lauvsnes fra sykepleierutdanninga ved HiNTs i Namsos deltok i en arbeidsgruppe og KV-prosjektet ble benyttet til rådgiving og støtte i prosjektfasen. For HiNT var dette arbeidet interessant ikke bare med sikte på praksisplasser

for helsefagstudenter, men også med sikte på å få innsikt i ny metodikk og grunnlag for FoU-prosjekter. Etter at forprosjektet var gjennomført ble det ikke funnet grunnlag for etablering. Hovedårsaken til dette var at det ikke var mulig å få inngått avtale om tilfredsstillende lokaler til oppstart. Prosjektet er et godt eksempel på et område hvor personer med basis i helsefaglig kompetanse kan sette i gang næringsvirksomhet.

7.2.4 PRØV-prosjektet

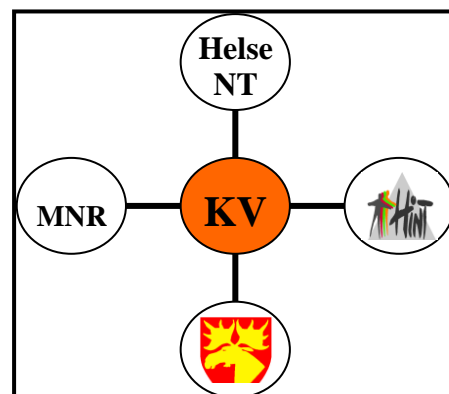
HiNT, helsefag, studiested Namsos, har investert store ressurser i å utvikle øvingsavdelingene til gode læringsarenaer. Læring i simulerte situasjoner er viktig for at studentene skal kunne tilegne seg nødvendige kunnskaper og ferdigheter på sine fagfelt. Teknologisk utvikling gir nye muligheter når det gjelder læringsaktiviteter. Andre fagområder har utviklet og bruker simulering som pedagogisk metode langt mer enn det som har vært vanlig i utdanningen av helsepersonell. Simuleringsenheter bygges nå opp flere steder i Norge, både i utdanningsinstitusjoner og på sykehus.

I 2007 og 2008 har HiNT studiested Namsos gjennomført prosjekt øvingsavdeling (PRØV) hvor målsettingene har vært:

- *Videreutvikle øvingsavdelingene både med utstyr og simuleringspedagogikk.*
- *Øvingsavdelingene skal fremstå som moderne og kvalitetsmessige gode læringsarenaer for studentene og løse oppaver for næringsliv og offentlig virksomhet.*

Prosjektet var hovedsakelig motivert av behovet for å utvikle ny pedagogikk basert på ny teknologi for bachelor-utdanningene i sykepleie og vernepleie. PRØV-prosjektet har i tillegg formulert målsettinger med å utvikle øvingsavdelingen og simuleringspedagogikken slik at andre vil kunne nyttiggjøre seg den. Avdelingen vil dessuten kunne produsere tjenester til private og frivillige aktører som har oppgaver på området (ambulansetjeneste, Røde Kors osv). KV-prosjektet er ansvarlig for å utvikle det eksterne samhandlingspotensialet i prosjektet. Sykehuset Namsos og kommunene i Namdalen er de viktigste samarbeidspartnere for å utvikle prosjektet til å ha en betydning utover å være øvingsarena for studentene.

I det opprinnelige prosjektet var det innarbeidet et rekrutterings- og markedsføringsarbeid overfor eksterne potensielle samarbeidspartnere som skulle kunne benytte øvingsavdelingene når de ikke blir benyttet for undervisning av studenter. Etter at prosjektet var kommet i gang ble det klart at Olav Duuns videregående skole var i gang med å etablere en egen simuleringsenhet ved skolen, men hovedfokus i denne etableringen er rettet mot akuttmedisin og ambulansetjenester. Dette initiativet førte til at den opprinnelige planen for etableringen ved HiNT ble avpasset i forhold til planene ved Olav Duun videregående skole, og det er opprettet samarbeid mellom partene og rolleavklaringer er på plass slik at Olav Duun videregående skole satser på akuttmedisin og øvelser rettet i mot ambulans-, brann- og redningstjenester. Etter dette ble det mer klart at HiNTs eksterne samarbeidspartnere i første vil være Helse Nord-Trøndelag og kommunene i Namdal.

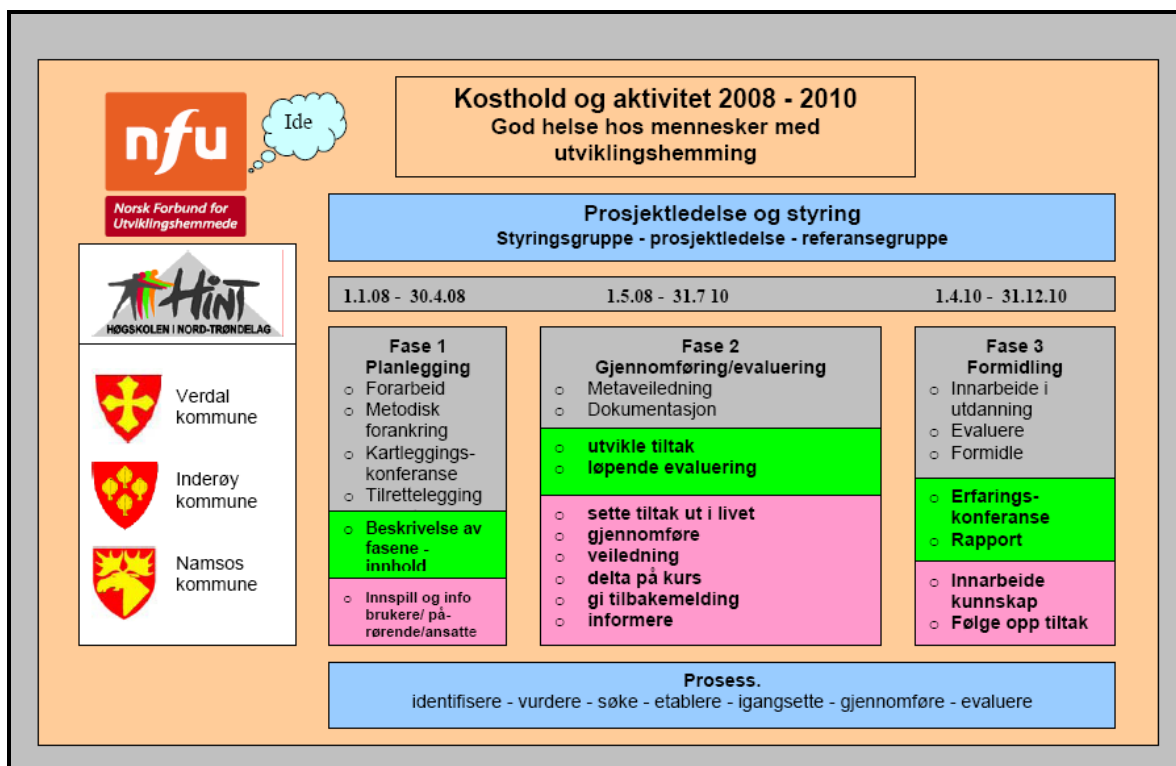

Det er inngått intensjonsavtaler med Helse Nord-Trøndelag og Namsos kommune, og arbeidet rettet mot eksterne samarbeidspartnere videreføres inn i et nytt prosjekt i 2009.

7.2.5 Lettere når jeg er aktiv

Norsk Forbund for utviklingshemmede (NFU) i Nord-Trøndelag tok høsten 2005 kontrakt med vernepleierutdanninga i Namsos med sikte på å utvikle samarbeid. Utgangspunktet var å orientere om en prosjektidé om målretta aktiviteter for mennesker med utviklingshemming som sliter med passivitet og overvekt og mulig samarbeid om prosjektutvikling og

gjennomføring. Vernepleierutdanninga fant ideen interessant og tilsatte ved vernepleierutdanninga utarbeidet - sammen med NFU - en prosjektbeskrivelse for et 3-årig prosjekt som fikk tittelen "Lettere når jeg er aktiv". KV-prosjektet ble engasjert i budsjettarbeid og som fasilitator for prosjektet i HiNT.

Figur 9: Prosjektorganisering "Lettere når jeg er aktiv"

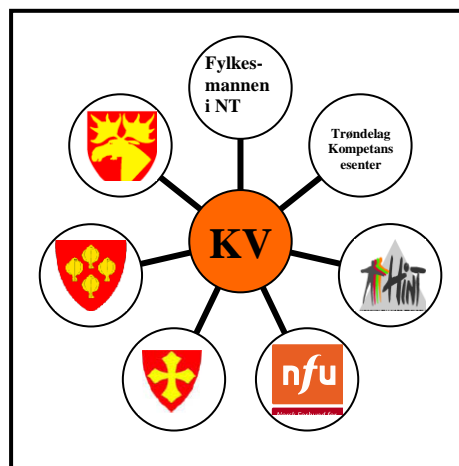
Prosjektets hovedmål er å bidra til bedre livskvalitet for mennesker med utviklingshemming gjennom å bevisstgjøre personer med utviklingshemming og deres støttepersoner den betydningen kosthold og fysisk aktivitet har. Dette blir konkretisert gjennom følgende delmål:

1. Øke praktisk kompetanse hos mennesker med utviklingshemming om kosthold og fysisk aktivitet i hverdagen.
2. Øke støttepersonenes kompetanse ved å konkretisere hvilken betydning kosthold og fysisk aktivitet har for livskvaliteten til mennesker med utviklingshemming.
3. Kartlegge kulturelle, strukturelle og holdningsmessige barrierer i systemet og hos støttepersoner.

4. Utvikle tiltak og organisering som har individets behov og ønsker som utgangspunkt.

Dette arbeidet er et samarbeidsprosjekt hvor HiNT yter en omfattende innsats som bidrar til å sette søkelyset på utfordringer og tiltak for enkelte mennesker med utviklingshemming som sliter med overvekt. NFU kunne ha gjort dette i egen regi, men det ville ikke kunnet bli helhetlig i forhold til at gjennomføring og innhold må ha faglig forankring. På den måten kan erfaringer fra arbeidet bearbeides og tas inn i daglig arbeid og i utdanningene for studenter som senere i livet skal være ressurspersoner for mennesker med utviklingshemming.

Våren 2006 ble det sendt søknad til Stiftelsen Helse og Rehabilitering om støtte, men NFU oppnådde ikke å få tilskudd til prosjektet. Ny søknad ble sendt i 2007 og i november 2007 ble NFU innvilget kr 751.000 i støtte - det første året i et 3-årig prosjekt. Prosjektet kom i gang fra 1.1.2008 og gjennomføres i samarbeid med kommunene Verdal, Inderøy og Namsos. NFU er prosjekteier, men prosjektledelsen og det faglige ansvar ivaretas av høgskolelektor Marit Haugenes ved vernepleierutdanninga.

Prosjektet har en ramme for finansiering fra Stiftelsen Helse og Rehabilitering på kr. 2.250.000, mens den totale økonomiske rammen for finansiering - inklusive egenandeler fra samarbeidspartnerne er på ca 5,4 millioner kroner.

7.2.6 Norsk underholdningsmedisinsk institutt AS

Robrygga Legekontor har i samarbeid med Rock City Namsos AS sett på muligheten for å etablere Rock City Helse eller Norsk Underholdningsmedisinsk Institutt AS (NUMI AS). Som ledd i dette arbeidet er det utført en forstudie om temaet og det er inngått avtale med Medi3 for å starte med bedriftshesledelen av prosjektet.

For å få utviklet ideen om et eget underholdningsmedisinsk institutt ønsker Robrygga Legekontor gjennom samarbeid med andre lokale/regionale helseaktører å gå videre med en etablering av firmaet NUMI AS i Namsos. HiNT ble tidlig trukket inn i samarbeidet omkring de tankene som Robrygga Legekontor hadde for en slik etablering og KV-prosjektet ble pekt på som å ha den utøvende rollen i dette samarbeidet.

KV-prosjektet deltar i en prosjektgruppe hvor aktuelle arbeidsoppgaver utredes og vurderes for å bli igangsatt under etableringen av NUMI AS. Oppgaver som gjennomføres i en startfase er etablering av bedriftshelsetjeneste, muligheter for helseforsikring, risikoreduksjon med mål å oppdage eventuell sykdomstegn i en tidlig fase og initiere igangsetting av forskning på aktuelle helsemessige tema i underholdningsbransjen. F.eks. er tinnitus et aktuelt tema for et doktorgradsprosjekt knyttet til NUMI. Senere er det aktuelt å utrede nye tjenester og avtale samarbeidsløsninger med andre miljø. Det er tilsatt egen prosjektleder i prosjektarbeidet og NUMI AS etableres høsten 2008/vinteren 2009.

7.3 *Farmasirelatert virksomhet*

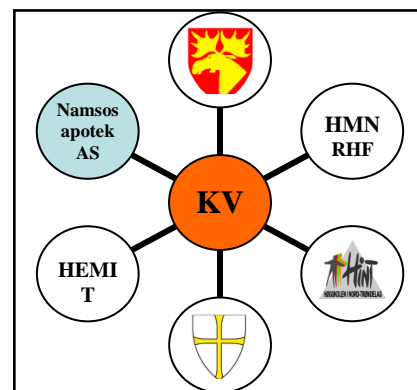
7.3.1 Reseptbasert legemiddelregister

Stortinget vedtok i 2002 å opprette et reseptbasert legemiddelregister. Formålet med registeret var å samle inn og behandle data om legemiddelbruk i Norge, kartlegge legemiddelbrukens utbredelse i landet og belyse endringer over tid. Registeret skulle øke mulighetene for forskning om langtidseffekter og bivirkninger av legemiddelbruk og bedre grunnlaget for overordnet styring, planlegging og kvalitetssikring av helsetjenesten. Folkehelseinstituttet fikk ansvaret for registeret. Selve registeret skulle legges til et farmasifaglig forskningsmiljø. Dette fantes på det tidspunktet på tre steder i landet, Oslo, Tromsø og Namsos. I forbindelse med behandling av loven presiserte Stortinget at selve registeret (registrering og bearbeiding av data) skulle legges utenom Oslo. Dermed var et i realiteten bare Tromsø og Namsos igjen som aktuelle kandidater dersom dette kriteriet ble lagt avgjørende vekt på. Kravspesifikasjon og anbudsdokumenter ble lagt ut på Doffin - database for offentlige innkjøp. I tillegg til farmasifaglig kompetanse, ble IT-kompetanse og juridisk kompetanse vektlagt i anbudskriteriene.

Selv om selve registeret i seg selv ikke representerte så mange arbeidsplasser, var dette en svært viktig symbolsak for HiNT og distriktet. Det kunne bygge opp under det farmasifaglige miljøet som ar under utvikling ved reseptarutdanningen og sette HiNT på kartet i forhold til de andre forskningsinstitusjonene. Registeret var åpenbart innom de strategiske målsettingene som KV-prosjektet hadde med å etablere kompetanseintensive arbeidsplasser som bygger videre på etablerte fagmiljøer i distriktet. Men ikke minst ville etableringen gi en organisasjon som kunne ha som målsetting å kjempe om driftsansvaret for en rekke slike helserelaterede register som var under planlegging og etablering. Visjonen kunne være at Namsos kunne utvikle seg til å bli et senter for helseregisteret på samme måte som Brønnøysundregistrene har utviklet seg på sitt område.

Det ble etablert en prosjektgruppe for å utvikle en søknad om prekvalifisering. Med i gruppen var:

- HiNT, avdeling helsefag Namsos
- Helse Nord-Trøndelag RHF
- Nord-Trøndelag fylkeskommune
- Namsos kommune
- Statskogs IT-avdeling
- Helse Midt-Norge IT - HEMIT
- Namsos apotek

De fire første aktørene i listen over utviklet en avtale om å danne et selskap Norsk Helseregister AS med 25 % av aksjene hver. Søknaden ble utviklet med konsulentbistand fra Cap Gemini. Rammen i prosjektet var kr. 300.000. Det ble lagt ned et stort arbeid og entusiasme fra flere instanser og enkeltpersoner i saken. Saken ble også fulgt opp med aktiv lobbying overfor Storting og departement.

Stikk i strid med Stortingets forutsetninger, stoppet Folkehelseinstituttet hele saken etter at prekvalifiseringssøknadene var kommet inn og etablerte registeret selv i egne lokaler i Oslo. Skuffelsen var selvfølgelig stor, men prosessen i seg selv ble evaluert som svært positiv med stor læringseffekt og overføringspotensial til senere prosjekter. Det å få tunge aktører med

kompliserte og delvis politisk styrte beslutningsprosesser som HMN-RHF, HiNT, Nord-Trøndelag Fylkeskommune og Namsos kommune er, til å samhandle så effektivt er i seg selv viktige erfaringer for senere lignende prosesser. Viktig var det også å bygge kompetanse i forhold til å forholde seg til anbudsdokument som tilbyder. Denne kompetansen har HiNT/HN flere ganger senere hatt uvurderlig nytte av. Vi har også vist handlekraft, fleksibilitet og fellesskap i arbeidet for å utvikle ny kompetansebasert aktivitet i Namdalen og selv om vi ikke nådde fram denne gangen, har prosessen dannet grunnlag for utvikling av samarbeidsmønstre og fellesskapsfølelse som har vært nyttig for KV-prosjektet senere. Prosjektet hadde dermed både et kompetansebyggingselement og var viktig for å bygge konsensusrommet både lokalt og regionalt.

7.3.2 GENNT AS

Å benytte og utvikle den bioteknologiske kompetansen i Namdalen var et viktig fokusområde for KV-prosjektet fra første stund. Dette var dels som en følge av at fylkeskommunen i sine planverk hadde det som utviklingsmål for Namdalen å skape bioteknologisk aktivitet i Namdalen. Etableringen av Alpharma (senere PHARMAQ) og VESO Vikan kan sees i denne sammenheng. Etablering av grunnfag bioteknologi i samarbeid med NTNU er også som et ledd i dette arbeidet. Reseptarutdanningen ved HiNT kan også sees i dette bildet.

GENNT AS er et selskap som har som målsetting å utvikle analysetjenester basert på PCR-teknologi. Selskapet har som mål å tilby blodprøvetesting både til human og veterinær sektor. KV og HiNT/HN fungerte som inkubator for dette selskapet. Selskapet ble etablert i 2001 av de lokale gründerne Alfred Skogmo, Eystein Stordal og Bjørn Terje Grøtheim. I 2003 ble det gjennomført en emisjon rettet mot lokale bedrifter offentlige virksomheter og private interessenter som hadde tro både på gründernes ideer for etablering og deres tro på mulighetene for at det skulle kunne være et næringsgrunnlag for en slik etablering. Selskapet fikk derved et bredt lokalt eierskap fra flere lokale fagmiljø. Det ble søkt muligheter for arbeidsoppdrag både i retning av materialer fra HUNT-undersøkelser og for å kunne overta arbeidsoppdrag i forbindelse med at Helse Nord-Trøndelag avviklet sitt mikrobiologilaboratorium i Namsos.

GENNT AS var også sentral i gjennomføringen av PCR-prosjektet (som er omtalt nedenfor), og på bakgrunn av mulige arbeidsoppdrag i denne sammenhengen ble det kjøpt inn PCR-maskin og det ble etablert laboratorium i leide lokaler samlokalisert med analyselaboratoriet PreBIO AS i Namsos.

GENNT AS mottok støtte både fra Innovasjon Norge, Namsos kommune og Nord-Trøndelag fylkeskommune. Engasjementet fra initiativtakerne var omfattende og grundig, men erfaringene er at det er vanskelig å etablere ny virksomhet innen slike fagfelt uten at dette er knyttet til allerede etablert virksomhet eller med tilstrekkelig "tålmodig kapital"³¹ i ryggen. Selskapet ble i 2008 oppkjøpt og eies nå fullt ut av PreBIO AS.

KV-prosjektet har i denne saken bidratt til en selskapsetablering.

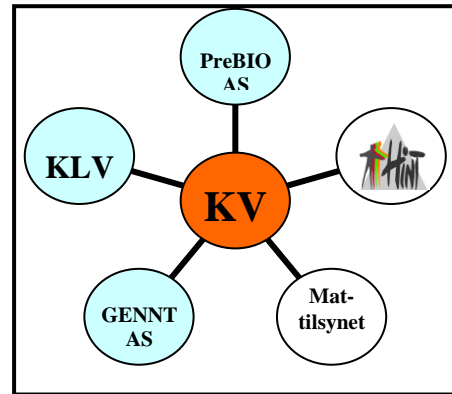
7.3.3 PCR-prosjekt

På grunnlag av et behov for større fokus på sykdomsovervåkning hos oppdrettet og vill laks tok Mattilsynets distriktskontor i Namdal et initiativ om å vurdere mulighetene for etablering av et PCR-laboratorium i Namsos. Vurderingene for en slik etablering ble gjort sammen med

³¹ Kapital som ikke krever umiddelbar avkastning til eier.

PreBIO AS, GENNT AS, Stiftelsen Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø (KLV) og HiNT.

I forprosjektet - som var delfinansiert av tilskudd fra Regionalt næringsfond i Midtre Namdal - ble det gjennomført en hel rekke aktiviteter og vurderinger. Det ble gjennomført prosjektmøter i form av innledende møter og et større prosjektmøte med representanter fra næringslivet. Underveis i arbeidet har det vært nøye vurderinger av muligheter for etablering. Det var hele tiden en forutsetning at Mattilsynet, HiNT og Kunnskapssenter for laks og vannmiljø skulle være faglige og organisatoriske ressurser i forprosjektet, men at PreBIO AS og eventuelt GENNT AS, skulle være aktørene som vurderte muligheter for etablering i forhold til tilgang på ressurser, arbeidsoppgaver og finansiering av igangsetting.

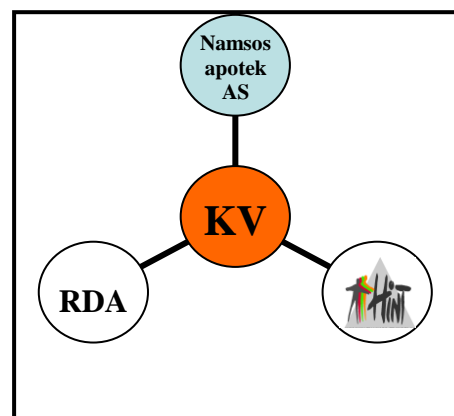
I første del av forprosjektet ble det vurdert om prøver fra oppdrettsanlegg i Namdalen - og tilsøtende områder - etterspurt av lakseveterinærer i området, ville kunne være tilstrekkelig. Dersom det skulle søkes å komme i gang på dette grunnlag ville det - i alle fall i en startfase - være behov for tilleggsfinansiering fra offentlige regionale bidragsytere. For å redusere denne utfordringen ble det søkt etter andre oppgaver som ville kunne bidra til en tilfredsstillende oppstart.

7.3.4 Produksjonslaboratorium for legemidler

I forbindelse med arbeidet med grunnlaget for og etableringen av bachelorstudiet i farmasi med HiNTs avdeling i Namsos ble det utviklet et tett samarbeid faglig samarbeid med Namsos apotek. Apoteker Per Nervik og Apotek1-kjeden ble sentrale samarbeidspartnere og noen tilsatte ved Namsos apotek har tilsetting både ved reseptarutdanninga og i apoteket. I dette samarbeidet har det kommet fram flere ideer til både faglig samarbeid og ideer og næringsetableringer. Et produksjonslaboratorium med "skreddersøm" av legemidler som ikke masseproduseres av de store legemiddelprodusentene, men som fortsatt etterspørres av både pasienter og helsepersonell var en forretningside å bearbeide.

I Apotek 1-kjeden er det fastlagt at det er grunnlag for å bygge opp produksjon av enkelte produkter innen dyrehelse og human medisin. Dette krever utredninger og vurderinger før investeringer og eventuell igangsetting. I tillegg til å etablere et ressurs- og kvalitetslaboratorium i Namsos er det aktuelt med tilsvarende etableringer i Hamar, Bryne og Haugesund. Et produksjonslaboratorium i Namsos vil kunne dekke etterspørsel i et geografisk område fra Møre og nordover innen eget kjede, men vil også kunne dekke etterspørsel for levering til hele landet.

Namsos Apotek hadde beholdt et lite laboratorium, men dette fylte ikke dagens krav til standard og sertifisering. En del av arbeidet ble derfor å vurdere og eventuelt gjennomføre en oppgradering av dette, slik at prøveproduksjoner og mindre leveranser kunne gjennomføres uten at det foretas krevende investeringer i en startfase. Det var interesse for å

gjennomføre et utredningsprosjekt som skulle kunne danne grunnlag for å etablere et kvalitetslaboratorium for produksjon av legemidler i Namsos. Det var nødvendig å identifisere produkter og legge tilrette for produktutvikling, gjennomføre markedsundersøkelser og vurdere distribusjonsordninger. I tillegg måtte det foretas investeringsanalyser og beskrives grunnlag for driftsbudsjett på kort og lengre sikt.

Dette arbeidet ble organisert som et eget prosjekt og det ble søkt RDA midler (Arbeidsgiveravgiftsfondet) om støtte og prosjektet ble innvilget kr. 360.000 til gjennomføringen. Arbeidet som ble gjennomført er beskrevet i Brenne og Ness (2007) "*Etablering av produksjonslaboratorium for legemidler i Namsos – en forprosjektrapport*", HiNT-utredning nr. 89/2007.

Prosjektoppgaven var i søknaden beskrevet slik:

- Utrede grunnlag for etablering av et produksjonslaboratorium for dyremedisin.
- Utarbeide en forretningsplan for etablering av et produksjonslaboratorium.
- Utrede grunnlag for synergi mellom laboratorievirksomhet og studieretninger ved HiNT med spesielt vekt på utvikling av et FoU-samarbeid

Arbeidet gikk i korthet ut på:

- Beskrive utviklingsprosjektet, herunder forretningsidé, identifisere produkter og produktutvikling.
- Beskrive formkrav
- Gjennomføre markedsvurderinger og legge tilrette for strategiske valg
- Beskrive prosess og søke tilvirkertillatelse.
- Konkludere og beskrive vegen videre.
- Søke videre finansiering av videre arbeid.

Prosjektet har vært gjennomført som planlagt, og det er konkludert med at det er grunnlag for et prosjekt i fase 2. Dermed er det lagt et godt grunnlag for etablering av et produksjonslaboratorium for legemidler i Namsos. Dette vil være med på ytterligere å forsterke det farmasøytiske miljøet i Namdalen. Dette er en svært viktig utvikling for å kunne beholde og videreutvikle de virksomheter som baserer seg på høy kompetanse. Prosjektet har basert seg på et gjensidig og godt forhold mellom Namsos Apotek og Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling helsefag Namsos. Det er god grunn til å gi ros til apoteker Per Nervik for hans engasjement og entreprenørånd. Han er i tillegg til å være en gründer og en solid fagperson, også en Namdalspatriot som våger å lage og formidle visjoner for en ønsket utvikling. I tillegg inviterer han med til samhandling.

Prosjektet er et godt eksempel på samhandling mellom høyskole og næringsliv og er med på å gi innhold i det samfunnsansvar som høgskolen har regionalt. Det vises her bl.a. til Arbo (2001) som konkretiserer i mål og tiltak for å utvikle høgskolenes posisjon som regionale utviklingsaktører. Prosjektet er solid forankret i en trippelhelix tankegang slik bl.a. Etzkowitz (2005) presenterer det. Det er et samspill mellom staten, næringslivet og høgskolen i innovasjon og entreprenørskapsprosesser.

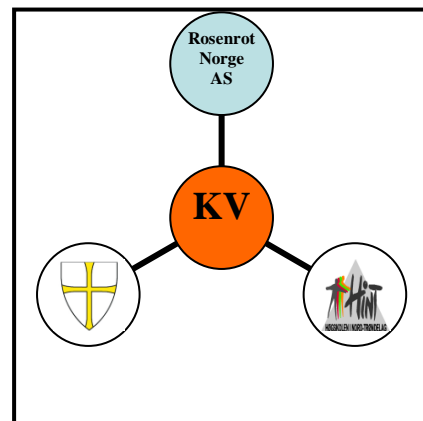
Namsos Apotek har etablert og fått tilvirkertillatelse fra Statens Legemiddeltilsyn for et produksjonslaboratorium for legemidler. En realisering av et produksjonslaboratorium har lagt forholdene til rette for et utstrakt faglig samarbeid mellom fagmiljøet i skolen og bedriften. Apotek 1-kjeden tar over alle aksjer i Namsos apotek fra 01.01.09. Spenningen er

knyttet til i hvilken grad laboratoriet blir inkludert i Apotek 1-kjedens utviklingsstrategier ev. utskilt som eget foretak.

7.3.5 Rosenrot Norge AS

I 2006 ble det gjennomført et forprosjekt om rosenrot. Prosjektideen var å undersøke hvorvidt ekstrakter fra rosenrot kan virke immunstimulerende ved å øke immunresponsen til forsøksdyr under en standardisert vaksinasjonsprosess. Valg av type vaksine og forsøksdyr skulle utredes nærmere, likeledes valg av metode for immunresponsen. Videre ville det være aktuelt å eksaminere hvorvidt rosenrotekstrakt kan virke beskyttende mot dødelig lungebetennelse i en intranasal infeksjonsmodell hos mus. Forprosjektet ble gjennomført av førsteamanuensis Håvard Jakobsen ved HiNT, men var et samarbeid mellom Rosenrot Norge AS og HiNT v/KV-prosjektet.

Forprosjektrapporten konkluderte med at det ville være både faglig og næringsmessig grunnlag for å gjennomføre et forsøksprosjekt som antatt. KV-prosjektet bidro med oppsetting av avtaler, budsjettering og formulering av søknader både til Nord-Trøndelag fylkeskommune og Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Nord-Trøndelag (LU). Prosjektet skulle gjennomføres ved HiNTs avdeling i Namsos og i samarbeid med Háskóli Íslands (Universitetet i Reykjavik på Island) og skulle ledes av førsteamanuensis Håvard Jakobsen. Det ble mottatt meget positive signaler om prosjektstøtte fra fylkeskommunen, men det ble gitt avslag fra LU. Det var heller ikke mulig for Rosenrot Norge AS å delta som forventet og forutsatt, og prosjektet kunne av disse grunner ikke bli gjennomført. Rosenrot Norge AS har senere avsluttet sin virksomhet og selskapet har opphørt. Prosjektideen er fortsatt like god, og dersom tilstrekkelige personlige og økonomiske ressurser er til stede kan saken tas fram på nytt.

7.3.6 Omega 3 - ProBIO AS

Mastergradsprosjektet "*Effekt av omega-3 på barn med AD/HD - en pilotstudie*" hadde oppstart september 2007 og som forventes avsluttet vinteren 2009. Pilotstudien er et samarbeid mellom mastergradsstudent/ høgskolelærer Lise A Bjørnli Sagmo og spesialist i pediatri, Dr. May Britt Salkowitsch, Sykehuset Namsos i Helse Nord-Trøndelag. Dette studiet er en randomisert dobbelt blindet studie hvor hensikten var å se om et supplement av omega-3 virker positivt på barns konsentrasjon, impulsivitet og hyperaktivitet/ atferd. Det er allerede utviklet en prosjektplan og delfinansiering for en oppfølgingsstudie og det er søkt REK om godkjenning.

Det er videre på oppdrag fra ProBIO AS i Tromsø - som produserer kapsler med omega-3 - satt i gang et forprosjekt for et forskningsprosjekt som skal gjennomføres et klinisk studie av biotilgjengeligheten av omega-3 fettsyrer administrert i form av Gel-Cube. For- og hovedprosjekt har en kalkulert økonomisk ramme på ca 1.mill kroner.

7.4 Naturgitte fortrinn knyttet til naturforvaltning, elv, fjord og hav

7.4.1 nHS-havbruk

Næringsrettet HøgskoleSatsing - nHS, var en satsing i Forskningsrådet som skulle bidra til at de statlige høgskolene ble mer attraktive og tilgjengelige for næringslivet. Det ble vektlagt at

programmet var en regional innovasjonssatsing hvor høgskolene, i tillegg til å samarbeide tett med regionale bedrifter, skulle inngå i forpliktende samarbeid med fylkeskommuner, andre FoU-miljøer og virkemiddelapparatet.

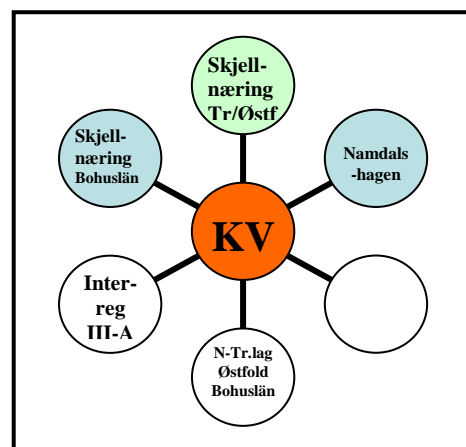
Hovedmålet med nHS var å stimulere til institusjonelle endringer innad i høgskolene slik at institusjonene ble mer aktive samarbeidspartnere og kunnskapsleverandører for bedrifter som ville styrke FoU-satsingen. Prosjekter og aktiviteter i programmet skulle knyttes tett opp til relevante regionale innovasjonsprosesser.

Et av HiNTs satsingsområder i programmet i Nord-Trøndelag ble prioritert å være havbruk. I starten ble denne delen av prosjektet ledet fra HiNTs avdeling i Steinkjer, men etter hvert som det ble etablert to stipendiatstillinger innen fiskehelse, Kunnskapscenter for laks og vannmiljø og KV-prosjektets områder relatert til havbruk førte til at ledelsen i HiNT flyttet prosjektleder på HiNT-Havbruk - Geir Olav Knappe - til Namsos. KV-prosjektet deltok både i søkergrunnlaget for siste del av nHS-havbruk. Flere av delene i nHS-havbruk ble gjennomført sammen med KV-prosjektet. Dette gjelder både forstudien for Arena Fiskehelse Namdal og PCR-prosjektet.

I slutfasen av nHS-prosjektet deltok KV-prosjektet i utvikling av grunnlag for søknad om videreføring av nHS inn i VRI (Virkemidler for regional FoU og innovasjon) hvor grunnlag for fortsatt satsing innen Fiskehelse i Namdal ble sterkt vektlagt for videre arbeid og utvikling.

7.4.2 Interregprosjekt – Omsetning av skjell

I 2005 ble KV-prosjektet kontaktet av næringsaktører som i en periode hadde arbeidet med å komme i gang med et Interreg IIIA-prosjekt vedrørende blåskjell. HiNT ble engasjert for både å kunne være prosjekteier/fasilitator, men også å være en faglig bidragsyter og inneha prosjektledelse i det forestående arbeidet. I initieringsfasen bidro KV-prosjektet med utarbeidelse av prosjektbeskrivelse, budsjettering og skriving av søknader om finansiering. Etter at prosjektet var beskrevet og finansiert ble prosjektet gjennomført i regi av HiNT ved høgskolelektor Geir Olav Knappe. Daglig leder i Namdalshagen AS, Håvard Vannebo, ble innleid som prosjektleder.

Prosjektets hovedmål var å øke salget av norske og svenske blåskjell i Europa, og ble gjennomført med utgangspunkt skjelldyrkere i Trøndelag og Østfold i Norge og Bohuslän i Sverige. Prosjektet ble avsluttet i 2007 med positive konklusjoner i forhold til utgangspunkt og forventninger. Det er laget en egen sluttrapport Knappe (2007): *Norske og svenske blåskjell til Europa*, HiNT-utredning nr. 87/2007.

7.4.3 Stipendiatstilling, fiskehelse – compliance

Våren 2004 utlyste HiNT avdeling helsefag, Namsos stilling for stipendiat i farmakologi, og tilsetning ble foretatt i juni 2004. Vedkommende som er tilsatt gjennomfører et doktorgradarbeid hvor prosjektets hovedmål er å se på praktisk handtering av legemidler på oppdrettsanlegg, i hvilken grad anvisning fra veterinær/produsent blir fulgt opp og hvilke andre faktorer som kan ha betydning for behandlingsresultatet. En meget viktig del av

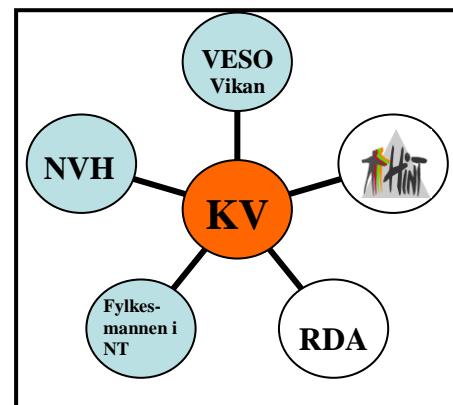
prosjektet er å undersøke variasjonen i plasmakonsentrasjonen av aktuelle virkestoffer hos oppdrettsfisk etter behandling av orale legemidler. Prosjektet vil kunne ha stor nytteverdi for oppdrettsnæringen og bedrifter innen aquamedisin gjennom at det kan være med på å utarbeide bedre rutiner for bruk og håndtering av legemidler innen norsk havbruksnæring.

Dette doktorgradsarbeidet er initiert og finansiert av HiNT, men KV-prosjektet har bidratt med søknader om tilleggsfinansiering av aktiviteter i doktorgradsarbeidet som i utgangspunktet ikke var finansiert ved opprettelsen av stipendiatstillingen. Regionalt næringsfond for Midtre Namdal ga et tilskudd på kr. 50.000 som tilleggsfinansiering. Doktorgradsarbeidet gjennomføres av stipendiat Anne-Grethe Trønsdal Berg og er antatt å være avsluttet i løpet av 1. halvår 2009. Doktorgraden er knyttet til Norges veterinærhøgskole (NVH).

7.4.4 Stipendiatstilling, fiskehelse – Ny vaksinetest

Da HiNT avdeling helsefag, Namsos våren 2004 utlyste stilling for stipendiat i farmakologi, ble det mottatt to søkere med prosjekter innen fiskefarmakologi, j.fr. kap 7.4.3 over.

Den andre søker med fiskehelseinnfallsvinkel, Anne Berit Romstad, hadde en prosjektbeskrivelse som omhandlet utvikling av en in vitro potensy test for vaksiner mot furunkulose hos laks. I dag brukes det kun in vivo tester for å dokumentere beskyttelse mot sykdom etter vaksiner. Dette er kostbare tester og krever bruk av et stort antall fisk som utsettes for sykdom og død. En in vitro test vil kunne forenkle legemiddeluttesting som f. eks. vaksiner og redusere forbruket av forsøksdyr betraktelig. Dette vil også være et steg i riktig retning med hensyn til etiske aspekter ved oppdrettsnæringen. Det er følgelig en stor interesse for å få til en hurtigere og billigere godkjenning av vaksiner til bruk for fisk. Prosjektet gjennomføres i tett samarbeid med et eksisterende forskningsmiljø i regionen, VESO Vikan, hvor Anne Berit Romstad også har sitt daglige å arbeide.

Den andre søker med fiskehelseinnfallsvinkel, Anne Berit Romstad, hadde en prosjektbeskrivelse som omhandlet utvikling av en in vitro potensy test for vaksiner mot furunkulose hos laks. I dag brukes det kun in vivo tester for å dokumentere beskyttelse mot sykdom etter vaksiner. Dette er kostbare tester og krever bruk av et stort antall fisk som utsettes for sykdom og død. En in vitro test vil kunne forenkle legemiddeluttesting som f. eks. vaksiner og redusere forbruket av forsøksdyr betraktelig. Dette vil også være et steg i riktig retning med hensyn til etiske aspekter ved oppdrettsnæringen. Det er følgelig en stor interesse for å få til en hurtigere og billigere godkjenning av vaksiner til bruk for fisk. Prosjektet gjennomføres i tett samarbeid med et eksisterende forskningsmiljø i regionen, VESO Vikan, hvor Anne Berit Romstad også har sitt daglige å arbeide.

Søknad om finansiering og oppfølging av doktorgradsprosjektet i forhold til økonomiske bidragsytere ivaretas av KV-prosjektet. Det er finansiert gjennom tilskudd fra RDA-midler med kr. 1.950.000 og lønnsrefusjoner fra VESO Vikan tilsvarende 25 % stilling. Prosjektet har en total økonomisk ramme på over 4 millioner kroner. VESO Vikan bidrar med ca 1 million kroner inklusive lønnsrefusjoner, PHARMAQ AS med medisiner tilsvarende ca. kr. 100.000 og HiNT med ca. kr. 500.000 i kostnader til infrastruktur. Doktorgradsprosjektet har dessuten tilleggsfinansiering fra Norges Forskningsråd med ca kr. 800.000. Deler av dette tilskuddet benyttes til å leie inn stillingsandeler av stilling for trainee som bioingeniør ved VESO Vikan. Doktorgradsprosjektet som gjennomføres skulle etter opprinnelig tidsplan vært avsluttet høsten 2008. På grunn av permisjoner er gjennomføringen forskjøvet og det er nå planlagt avslutning innen sommeren 2010.

7.4.5 Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø (KLV)

I februar 2004 fikk KV-prosjektet forespørsel om å gjøre det siste arbeidet for å etablere Kunnskapssenter for laks og vannmiljø. Et interimsstyre på 4 medlemmer hadde i en lengre periode arbeidet med etablering, men den siste innspurten og selve etableringen gjensto.

Det ble inngått avtale med interimsstyret om et etableringsprosjekt. I det forberedende arbeidet var det allerede lagt på plass en del forutsetninger som det skulle jobber videre med. Dette ble bearbeidet og til slutt ble målsettinger og strategier vedtatt i stiftelsesdokumentene slik:

1. Målsettinger med etableringen.

- å etablere et nasjonalt senter i Namdalen for forskning og kunnskap relatert til vill laksefisk.
- å framskaffe kunnskap til en kunnskapsbasert forvaltning både av vill laks og av akvakulturnæringen.
- å bidra til næringsutvikling.

2. Formål.

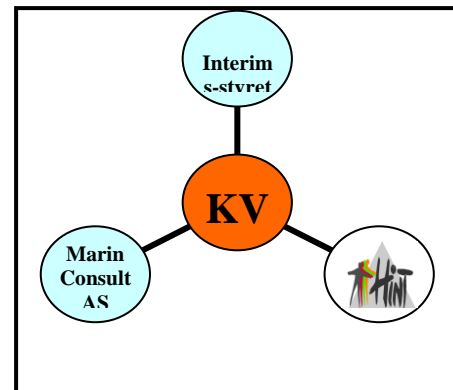
Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø har som formål å bidra til økte kunnskaper om de ville laksestammer, derunder om de optimale levevilkår, for at denne kunnskap skal gi grunnlag for en bærekraftig forvaltning og en bærekraftig kommersiell utnyttelse av villaks-stammene.

Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø vil videre bidra til:

- Å utvikle samarbeidsarena for, forskning, næringsliv, forvaltning og allmennhet.
- Aktiviteter knyttet til miljøtilstanden i vannforekomstene.
- Næringsutvikling med utgangspunkt i de ressurser som vassdrag og fjord byr på.

Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø skal finansiere sin virksomhet ved oppstarttilskudd, driftstilskudd, gaver, kapitalavkastning, aksjeutbytte og bruk av stiftelseskapital.

Stiftelsen Kunnskapssenter for laks og vannmiljø kan realisere stiftelsens målsettinger og formål gjennom et driftsselskap eller gjennom avtaler og kjøp av tjenester fra andre.

3. Strategier

For å oppfylle Stiftelsens formål vil det være nødvendig:

- å være pådriver og organisator for forskningsoppgaver med spennvidde på tvers av interesselinjer og en arena hvor roller og interesser kan avstemmes.
- å være tilrettelegger for forsknings- og overvåkningsaktiviteten i felten.
- å være en kunnskapsbase for å sikre en stadig tiltakende forvaltning et faglig grunnlag.
- å være et informasjons- og miljøskapende senter for allmennheten
- å skape arena for næringsutvikling med basis i de ressurser som vassdrag og fjord byr på
- å initiere, utrede og realisere ideer og muligheter for næringsvirksomhet.
- å bidra til næringsutvikling med basis i sunne og livskraftige laksestammer

Fram til stiftelsesmøtet den 30.11.2004 ble det gjort et omfattende og grundig arbeid slik at stiftelsen kunne skje. I overskrifter kan dette listes opp slik:

- Følge opp tidligere lovnader, søke og innhente stiftelseskapital.
- Søke tilsagn om støtte til oppstart og drift.
- Utarbeide stiftelsesdokumenter, herunder vedtekter
- Forberede og gjennomføre stiftelsesmøtet
- Utarbeide og inngå husleieavtale og leie av IT-tjenester med HiNT.
- Følge opp stiftelsen etter stiftelsesmøte fram til midlertidig daglig leder var tilsatt.

Stiftelsen Kunnskapssenter for Laks og vannmiljø er nå inne i sitt 4. driftsår og har etter hvert kommet meget godt i gang med sitt arbeid og i tråd med opprinnelige målsettinger. Stiftelsen har en tilsatt, har gjennomført flere kvalitetsmessige gode prosjekter og har oppnådd å få "innpass" på Statsbudsjettet med årlige driftstilskudd.

7.4.6 Arena-program

Med framveksten av oppdrettsnæringen på 1970-tallet og fram til i dag er det i Namdalen i Nord-Trøndelag utviklet seg en sterk verdikjede fra klekkerier til matfiskanlegg og et fagmiljø med sterk kompetanse innen fiskehelse. Et økende fokus på fiskehelse, med spesiell vekt på vaksinerings, har bidratt sterkt til oppdrettsnæringens bærekraftighet og vekst de siste årene. I Namdalen er det mange virksomheter innen både settefisk, oppdrett og slakteri som gjennom årene er det utviklet en grundig og god realkompetanse på alle fagfelt. Ytterligere krav om kompetanse har bidratt til avtaler om å gjennomføre utdanningsløp for å styrke formalkompetanse og dermed legge godt grunnlag for videre utvikling. Gjennom samarbeid med HiNT i nHS-prosjektet er det blant annet gjennomført tilpassede utdanningsløp for konkrete bedrifter i bransjen.

Ved etableringen av VESO Vikan på Elvalandet i Namsos og PHARMAQ AS i Overhalla er det utviklet internasjonale virksomheter med kompetanse i verdensklasse innenfor sine fagfelt på fiskehelse lokalisert i Namdalen. I tillegg er det ved HiNTs avdeling i Namsos bygget kompetanse innen fiskehelse gjennom at to stipendiater (jamfør punkt ovenfor) gjennomfører doktorgradsarbeidet med fagområder innenfor fiskehelse. I tillegg har HiNTs gjennomføring av prosjekter innenfor nHS-Havbruk og fagområder knyttet til farmasiutdanningen bidratt til at HiNT har noe kompetanse innen fagområdet fiskehelse som også har vært et satsingsområde i strategisk plan for Høgskolen i Nord-Trøndelag.

Med utgangspunkt i en regional konsentrasjon av næringsaktører og relaterte FoU- og kompetanseaktører, har det gjennom Arena-programmet kunne vært grunnlag for å utvikle et mer systematisk samarbeid både mellom bedrifter i bransjen og mellom bedrifter, FoU-aktører og offentlige myndigheter. I dette har det ligget et ytterligere fokus fra bedriftenes side på systematisk innovasjonsvirksomhet, basert på et godt utviklet samarbeid med eksterne, komplementære ressurser. I 2006 ble det i regi av nHS-havbruk og KV-prosjektet utarbeidet en forstudie om mulig satsing i Arenaprogrammet om et prosjekt innen fiskehelse i Namdal. Arenaprogrammet har som formål å stimulere utviklingen i næringsklynger basert på samarbeid mellom næringsaktører, kunnskapsmiljøer og det offentlige. Programmet - som forvaltes av SIVA, Innovasjon Norge og Forskningsrådet - tilbyr finansiell og faglig støtte til 3-5 årige utviklingsprosesser. Forstudien konkluderte med at - under visse forutsetninger - det kunne være grunnlag for å gjennomføre et forprosjekt innenfor Arena-programmet innen fiskehelse. Dette initiativet ble i 2007 lagt til side, men er fortsatt aktuelt for videre bearbeidelse.

Initiativet ble meget godt mottatt av Innovasjon Norge og andre aktuelle samarbeidspartnere, men ideen var på det daværende tidspunkt ikke godt nok forankret hos bedrifter som var aktuelle for å delta.

I 2008 er ideen om et prosjekt innen Fiskehelse i Arenaprogrammet blitt bearbeidet. Kunnskapssenter for Laks og vannmiljø (KLV) har gjennom sine prosjekter arbeidet innenfor en målsetting med overskriften "Bærekraftig utvikling innen havbruk". I 2007 og 2008 har KLV gjennomført et prosjekt i Namsenvassdraget om oppfisking og overvåking av rømt oppdrettslaks i Namsenfjorden. Erfaringer og aktiviteter fra dette prosjektet er aktuelt å videreføre i en regional og nasjonal sammenheng. KLV søker nå å legge til rette for en prosess - eksempelvis et Arenaprogram - hvor slike prosjekter kan utvikles i samhandling med andre innenfor samme fagområde. Både VRI-program for Trøndelag og strategier og prioriteringer i Marin Strategiplan Trøndelag hjemler satsinger innen fiskehelse: Temaet fiskehelse hører inn under KLVs overskrifter for framtidig satsing på en bærekraftig utvikling innen havbruk. Dette vil kunne være grunnlag for en bearbeiding av et nytt Arena-initiativ gjennom en samhandling med KV-prosjektet og avklare grunnlag for vedtak om etablering av et Arenaprogram for utvikling i en slik næringsklynge/cluster.³²

7.5 Andre arbeidsområder

Gjennom årene har KV-prosjektet søkt finansiering av prosjekter fra forskjellige finansieringskilder. Et slikt arbeid krever oversikt over mulige kilder og hvilke grunnlag som gjelder og kreves for at tilskudd skal kunne gis. Søknadsarbeidet er ofte krevende på grunn av at det må leveres grundig dokumentasjon og argumentasjon for å bekrefte at det aktuelle tiltaket som omsøkes hører inn under regler og retningslinjer for den finansiering som etterspørres. Både i leite- og søkefasen er det nødvendig med oversikt over de aktuelle kildene, og det er nødvendig med kunnskap om hva som kreves og aksepteres før tilskudd skal kunne gis. Slik informasjon kan innhentes fra forskjellige rådgivere, næringsapparat i kommunene og fra de aktuelle kildene.

I søknadsprosesser er det meget viktig med dialog med saksbehandlere som skal innstille til behandling i politiske prosesser. Saksbehandlere har kunnskap og de kan oftest formidle kunnskap på en måte som gjør at de rette argumentasjoner når fram til de som skal beslutte. Positive innstillinger fra saksbehandlere og administrative ledere er avgjørende for at positive vedtak blir fattet.

Kunnskap om politiske prosesser og beslutningsregimer er viktig. KV-prosjektet har ved flere anledninger brukt mye tid og energi på å påvirke i politiske prosesser for at rett kunnskap og sentral argumentasjon skal nå fram til besluttere før vedtak fattes. Dette er en viktig erfaring selv i saker som i utgangspunktet ikke kan synes å være store, men hvor det i en startfase er meget viktig å oppnå tilsagn for å kunne komme i gang. Når det arbeides med aktiviteter som deles av flere parter er det nødvendig at aktuelle beslutningsprosesser samkjøres i størst mulig og at det parallelt oppnås framdrift.

I forbindelse med finansiering av arbeidsoppgaver som KV-prosjektet har arbeidet med, har det i svært mange sammenhenger vært nødvendig med oppfølging av søknader i søknads- og

³² Sam- eller nærlokalisering av bedrifter og næringsrelaterte aktører hvor kunnskap, relasjoner, kultur, felles identitet og motivasjon er nærmest flettet i hverandre til ett unikt forretningsmiljø. Slike miljøer får ofte betegnelsen næringsklynger eller clustre

saksbehandlingsprosessen, men i tillegg å benytte tid på beslutningsapparat og medlemmer i de fora hvor vedtak blir fattet. Erfaringer i KV-prosjektet tilsier at slik jobbing er av avgjørende betydning for å lykkes både når det gjelder finansiering og gjennomføring av arbeidsoppgaver.

KV-prosjektet har vært delaktig i andre aktiviteter som har vært mer perifer enn de underprosjektene som er nevnt foran, men hvor kompetansen i KV har vært benyttet for å komme i gang eller videre i allerede igangsatte aktiviteter. Dette gjelder både å skrive utkast til uttalelser, søknader til finansiering av prosjekter, å initiere tiltak og ved flere anledninger å jobbe i nettverk som har vært tilgjengelig og nyttig for å oppnå framdrift og resultater.

Dette gjelder blant annet:

- Rock-city utdanning
- Marin Strategiplan Trøndelag - høringsuttalelse fra "Fiskehelsemiljø i Namdal"
- VRI Trøndelag prosess i HiNT
- Interne prosesser i HiNT og prosjekter hvor HiNT har vært involvert
- Inkubatorordning for personer med innvandrerbakgrunn
- Søknad om prosjektmidler til å utrede og sette i gang tiltak og aktiviteter som bidrar til opplevelser, økt handel og næringsutvikling
- Etablering av JA-tjenester AS³³
- "Foreldrekraften" et initiativ med ønske om å utvikle et kurs/opplæringsprogram for foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne
- Lederutviklingsprogram for næringsliv i Midtre Namdal
- Kompetansehevingsprosjekt i industribedrifter i Skogmo Næringspark, Namsos Industrieforening og Spillum Næringspark

³³ Gründer Jarl Andreassens arbeid med å etablere egen bedrift - JA-tjenester AS

8 Økonomi i prosjektet

I tabellen under er det laget en oversikt over økonomien i prosjektet i perioden 2002-2010. For 2008-2010 er det budsjettene som er lagt til grunn. Dette gjelder både hovedprosjektet og underprosjekter. KV-prosjektet er foreløpig vedtatt forlenget ut 2009. Noen av underprosjektene har tidshorisont utover det. Budsjett for 2. halvdel av 2009 og 2010 referer seg til disse underprosjekters budsjetter.

Samleregnskap for perioden 2001-2007 og budsjett for 2008-2010 for KV-prosjektet

Prosjekt/tiltak	Sum
Forprosjekt	103 000
Hovedprosjekt	5 241 000
Underprosjekt/tiltak med egne budsjetter	
Metodekurs	135 000
Reseptbasert legemiddelregister	302 000
Namdalsshagen ³⁴	160 000
GENNT AS ³⁵	76 000
Rosenrot	65 000
Produksjonslaboratorium	1 396 000
Div mindre prosjekter – delfinansiering	215 000
Trainee-ordning	4 056 000
Trainee-ordning del 2	3 470 000
Kompetanseringen Namdal	592 000
Stipendiatstilling fiskehelse Ny vaksinetest ³⁶	3 715 000
Skjellprosjektet	890 000
PCR-prosjekt	106 000
Lettere når jeg er aktiv	5 284 000
Underprosjekts bidrag til hovedprosjekt	-1 068 000
SUM	24 738 000

Tabell 4: Samleregnskap for KV-prosjektet 2001 - 2007 og budsjett 2008 - 2010.

Tabellen under viser hvordan KV-prosjektet med alle underprosjekter er finansiert.

³⁴ Kun HiNT's bidrag som egeninnsats tatt med her.

³⁵ Infrastruktur (inkubatorfasiliteter) stilt til disposisjon for selskapet i oppstartsfasen.

³⁶ Fiskevaksineprosjektet har i tillegg en bevilgning fra Forskningsrådet med kr. 700.000 som er tildelt via VESO Vikan. Prosjektet har også del av trainee som en forskningsassistent. Utgiftene til denne er ført under punktet trainee del 2.

Finansieringskilder (inkl. infrastruktur og egeninnsats)

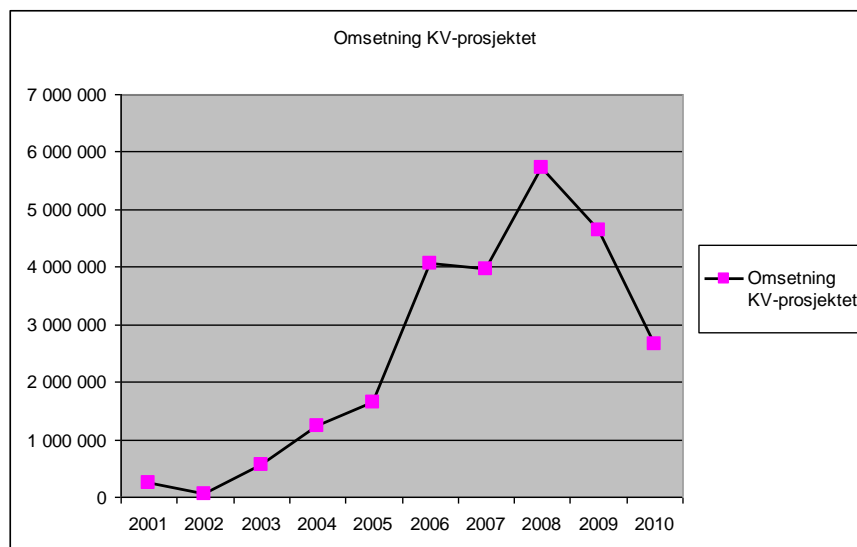
HiINT	2 734 000
Namsos kommune	1 385 000
Nord-Trøndelag fylkeskommune	1 500 000
Innovasjon Norge	800 000
RDA	7 950 000
Interreg.-midler	390 000
Utviklingskontoret for Midtre Namdal	173 000
Indre Namdal regionråd	70 000
Verdal og Inderøy kommuner	690 000
Næringslivet	3 410 000
Forskningsrådet	800 000
Helse og rehabilitering	2 244 000
Andre	2 592 000
Sum	24 738 000

Tabell 5: Finansiering av KV-prosjektet med underprosjekter.

Tallene som er oppgitt kan ikke leses direkte ut av HiNTs regnskaper da det her også er tatt med verdien av infrastruktur og egeninnsats som i vanlige fall ikke kommer til uttrykk i et offentlig regnskap. Verdien av dette hører imidlertid med her for å gi en full oversikt over aktivitet. Verdien av

infrastruktur og egeninnsats er kalkulerte størrelser hovedsakelig basert på HiNTs retningslinjer for eksterntfinansiert virksomhet. Det er allikevel forsøkt å gjøre en avgrensing der KV-prosjektet kun har hatt en veiledings-, støtte- eller muliggjøringsfunksjon. Disse prosjekter er ikke tatt inn i beregningen.

For årene 2008 – 2010 er tallene basert på budsjetter. Erfaringstall fra tidligere år tilsier at regnskapet vil vise at omsetningen vil bli langt større.

Figur 10: Omsetning i KV-prosjektet 2001 - 2010

Tre prosjekter peker seg ut i størrelse: Helse- og rehabiliteringsprosjektet ”Lettere når du er aktiv,” trainee-prosjektet og fiskehelseprosjektet. Prosjektene er presentert i kap. 7. Som vi ser av figur 10 har aktiviteten økt betraktelig utover i perioden. Det skyldes delvis at RDA-fondet var en god finansieringskilde for denne typen utviklingsprosjekter, men også at det tar tid å utvikle slike prosjekter og utvikle kunnskap om akkvisisjon og founding.³⁷ Vi ser også at

³⁷ Med founding menes arbeid med å finansiere prosjekter. I dag kreves det stadig mer kunnskap om mulige finansieringskilder, hvordan finansieringskilder kan kombineres og hvordan søknader skal skrives for å kunne

næringslivet har et betydelig bidrag i utviklingsarbeidet. En del av dette er verdien av egeninnsats, men også mye økonomiske bidrag da spesielt knyttet til fiskehelseprosjektet, Kompetanseringen Namdal og Trainee-prosjektet.

Omsetningen er også et uttrykk for oppnådd resultat slik målformuleringene er satt opp. Det viser at KV-prosjektet har klart å trekke kapital til Namdalen som brukes lokalt til FoU og regionale utviklingstiltak. For det langsiktige målet om å etablere en kunnskapspark på Østre, er dette viktig indikasjon på at visjonen vil kunne være mulig å realisere på lang sikt.

få ta del av FoU-midler, eller ”stille seg strategisk til i pengestrømmen” som tidligere direktør ved Namdal Sykehus Reidar Tessem formulerte seg. I EU-sammenheng har founding på mange måter blitt en egen profesjon.

9 Analyse

Vi skal i dette kapitlet forsøke å analysere KV-prosjektets virksomhet. Vi vil først presentere en enkel funksjonsanalyse for å systematisere det arbeidet som KV har gjort i de ulike underprosjekter. Vi vil så analysere KV med basis i Etzkowitz's trippelhelix-teori. Vi vil videre analysere i hvilken grad det er måloppnåelse i prosjektet med utgangspunkt i den opprinnelige hovedmålsettingen med prosjektet. Hovedmålsettingene presenteres i kap. 6 Vi vil også se på i hvilken grad KV-prosjektet har bidratt med å styrke HiNTs rolle som regional utviklingsaktør slik Arbo (2001) har utarbeidet strategier for. Disse er presentert i kap. 3.

9.1 Enkel funksjonsanalyse

Vi vil i denne delen forsøke å systematisere hvilken funksjon eller roller som KV har hatt i de ulike underprosjekt og tiltak som presenteres i kap 7. Analysen presenteres i en enkel frekvensanalysemodell under.

28 ulike tiltak og underprosjekter presenteres i rapportens kap 7. Det er i frekvensanalysen forsøkt å identifisere hvilken funksjon eller rolle som KV har hatt. Disse er kategorisert med 7 ulike funksjoner. Disse er:

1. Kunnskapsoverføring, dvs. tiltak/underprosjekter der opplæring, kunnskapsformidling og kunnskapsoppbygging av vært element i prosjektet
2. Prosjektutvikling/founding.
3. Prosjekteier/-driver, dvs. der KV har vært prosjekthotell og drevet tiltak/underprosjekter selv.
4. Egen FoU, utredninger og kartlegginger både der hvor dokumentasjon er utviklet og der det er igangsatt og planlagt dokumentasjon.
5. Nettverksarbeid i bred forstand
6. Politisk oppfølging, lobbying
7. Næringsutvikling i bred forstand

Tabellen viser at i 80 % av disse tiltak/underprosjekter har KV hatt ansvar for eller deltatt i prosjektutvikling og founding. Dermed har KV tatt den rollen som målsettingene med prosjektet opprinnelig satte opp. I 1/3-del av tiltakene/underprosjektene har KV vært prosjekteier og prosjektdriver. Dokumentasjon og formidling av erfaringer og kunnskap har blitt viktig for KV, og mye av arbeidet er eller er i ferd med å bli dokumentert i HiNTs rapportserie og på andre måter formidlet. Allikevel er det et forbedringspotensiale på dette punktet i og med at kun 8 av 28 tiltak er eller er i ferd med å bli dokumentert og formidlet. Dette har KV tatt konsekvensen av og innarbeidet målsettinger om dette i sin målstruktur.

I 60 % av underprosjektene/tiltakene har nettverksarbeid vært en viktig arbeidsoppgave og redskap. Betegnelsen av KV som et nettverksprosjekt er dermed underbygget. 1/3-del av tiltakene/underprosjektene har hatt kunnskapsoverføring som element. Næringsutvikling i en eller annen form har vært målsetting i 60 % av underprosjektene/tiltakene. Tatt i betraktning at fagprofilen til Campus Namsos er hovedsakelig rettet inn mot offentlig sektor. Det viser sannsynligvis at det er lettere å få finansiert prosjekter der næringsutvikling er et viktig element. RDA-fondet er også sterkt medvirkende til at dette tallet er såpass høyt. I og med at RDA nå er avvirket kan denne prosentandelen være vanskelig å ha som målsetting framover. Samtidig viser den høye andelen tiltak med næringsutviklingsaspekt at det er mulig å arbeide med det som målsetting fra et lite, helsefagbasert høgskolemiljø.

U.prosj./tiltak kap.	Underprosjekt/tiltak	Rolle i tiltaket						
		Kunnskapsoverføring	Prosjektutvikling/founding	Prosjekteier og -driver	Egen FoU, utredn. og kartleg.	Nettverksarbeid	Politisk oppfølging, lobbying	Næringsutvikling
7.1.1	Namdalshagen		x			x	x	x
7.1.2	Reginalt såkornfond					x	x	x
7.1.3	Næringstreff	x				x		
7.1.4	Trainee-ordning	x	x	x	x	x	x	x
7.1.5	Kompetansering Namdal	x	x	x		x		x
7.1.6	Forskningskompetanse	x	x	x				
7.1.7	Forskningsfond Namdal		x				x	
7.1.8	Kunnskap er infrastruktur	x	x	x	x			
7.2.1	Paramedics		x			x		
7.2.2	Alarmssentral		x			x	x	
7.2.3	Trygghetsavdeling	x	x					x
7.2.4	PRØV	x	x			x		x
7.2.5	Lettere når jeg er aktiv		x			x		
7.2.6	NUMI		x					x
7.3.1	Reseptbasert legemiddelregister		x	x	x	x	x	x
7.3.2	GENNT		x			x		x
7.3.3	PCR		x	x	x	x		x
7.3.4	Produksjonslab. Legem.	x	x	x	x		x	x
7.3.5	Rosenrot Norge		x				x	x
7.3.6	ProBIO		x					
7.4.1	nHS-havbruk					x		x
7.4.2	Omsetning av skjell		x			x	x	x
7.4.3	Stipendiatstilling compliance	x	x					
7.4.4	Stipendiatstilling vaksinetest	x	x	x	x	x	x	x
7.4.5	Etablering av KLV		x	x	x	x	x	x
7.4.6	Arena-forstudie		x	x	x	x	x	x
	Antall	10	23	10	8	17	12	17
	Forekomst (% av N)	35,7	82,1	35,7	28,6	60,7	42,9	60,7

Tabell 6: Enkel frekvensanalyse av KV-prosjektets funksjon i underprosjekter/tiltak

9.2 KV – et trippelhelix-prosjekt

Etzkowitz og Leyesdorff sin trippelhelix-teori presenteres i kap. 3. Vi kaller i denne rapporten KV-prosjektet et trippelhelix-prosjekt. Med det mener vi at prosjektet opererer i og søker løsninger og resultat i spenningsfeltet mellom nærings- og samfunnsliv, politiske (og bevilgende) myndigheter og høgskolen. Vi har valgt å bruke trippelhelix-teori som basis for KV-prosjektet fordi det gir en god teoretisk ramme å forstå den virkeligheten vi operer i. Teorien hjelper til med å systematisere tiltak, fokus og innsatsområder. Det bidrar også med å kunne se langsiktig. Å skape regional utvikling på basis av kunnskapsbasert

verdiskapingsprosesser er en svært krevende øvelse. Det baserer seg på komplekse sammenhenger og betinger langsiktighet i prioritering og planlegging. Mange regioner håper på ”å finne gull” eller på annen måte trekke vinnerloddet som kan gi regionen et utviklingsmessig løft. For Namdalens del er opplittforekomsten i Namsskogan et eksempel. Noen regioner investerer også mye i å trekke vinnerloddet, men skal regionen i tillegg utvikles som del av kunnskapssamfunnet og ikke kun bli en råvareleverandør, kreves det et utviklingsregime basert på kunnskap og kunnskapsutvikling. Det vises her til Brenne og Knappe (2008) som betrakter kunnskap som infrastruktur for distriktene på linje med vei, jernbane og kai.

Det ligger også en grunnleggende forutsetning i KV-prosjektets arbeid i det at vi deler trippelhelix-teorien syn på hvordan innovasjon og entreprenørskap kan skapes i et kunnskapssamfunn. Trippelhelix-teorien beskriver innovasjoner i et dynamisk nettverk mellom forskningsinstitusjoner og bedrifter. Ny kunnskap utvikles i et samspill mellom næringsliv og forskningsinstitusjoner med det offentlige som aktiv tilrettelegger og medfinansieringskilde. Det er i erkjennelsen av at løsninger ligger i et samspill mellom offentlig myndighet, nærings- og samfunnsliv og akademia. Her har KV-prosjektet en rolle å spille for å legge til rette for best mulig samhandling mellom aktørene i innovative prosesser. Etzkowitz kaller dette en regional innovasjonsorganisasjon (RIO). KV-prosjektet vil gjerne se på seg selv som en RIO. Basis for dette RIO er HiNTs faglige aktivitet på Campus Namsos spesielt og HiNTs engasjement i Namdalen generelt. Selv om trippelhelix-teorien ikke primært er utviklet i et distriktspolitisk perspektiv, gir den etter vår mening et godt grunnlag for å drive regional utvikling i et distriktspolitisk perspektiv.

Etzkowitz beskriver arbeidet med å utvikle et regionalt innovasjonsmiljø som en flerstegsprosess.

1. Kunnskapsrommet
2. Konsensusrommet
3. Innovasjonsrommet

KV-prosjektet har arbeidet i alle rom parallelt, men erkjenner at det er en forutsetning at det er reelt innhold i kunnskapsrommet som høgskolens omgivelser er interessert av og har behov for og en arena for å utvikle konsensus, før en innovasjon kan skapes. En svakhet med nettverksprosjekter har vært at i iveren etter å skape felleskapsarenaen ”glemmes” at det må finnes innhold i kunnskapsrommet før resultat kan forventes. Det er dyrkjøpt lærdom for en akademisk institusjon om den blir oppfattet som ”tomme tønner” som ramler. Vi vil oppfatte dette som en dynamisk prosess der kunnskap skapes som følge av samspillet og ikke en lineær prosess der kunnskap må være på plass som en forutsetning for innovasjon.

Vi vil under forsøke å analysere KV-prosjektets aktivitet med basis i rommetaforen i trippelhelix-teorien.

9.2.1 Arbeid i kunnskapsrommet

Et kunnskapsrom kan beskrives som en konsentrasjon av beslektet kompetanse og FoU i et visst geografisk område. Et rom der det utvikles ny kunnskap i en samhandling med omgivelsene. Dette skapes ikke uten at det tas organisatoriske og strategiske grep. Denne grunnforutsetningen vil oftest trenge stimulans og finansiering fra offentlig myndighet.

KV-prosjektet har hatt som målsetting å arbeide for å øke formalkompetansen ved campus Namsos. Ulike prosjekter har bidratt til dette. Den første oppgaven KV-prosjektet tok fatt på var å øke forskningskompetansen i regionen gjennom å arrangere metodekurs for ansatte i

høgskolen og i helse- og sosialtjenesten. Metodekunnskap var både en forutsetning for at forskningsoppgaver skulle kanaliseres til distriktet og en forutsetning for at ansatte både i høgskolen og i helse- og sosialtjenesten for øvrig skulle være kompetent til å søke hovedfag-/master- og dr.gradsutdanning. Flere prosjekter har bidratt og bidrar konkret til å fylle kunnskapsrommet. Her kan nevnes:

- PRØV-prosjektet som utvikler ny kunnskap om simuleringspedagogikk, j.fr. kap. 7.2.4.
- Fiskevaksineprosjektet som utvikler ny kunnskap om testing av vaksiner, j.fr. kap. 7.4.4.
- Skjellprosjektet som utviklet ny kunnskap om samhandling om distribusjon av skjell i et europeisk marked, j.fr. kap. 7.4.2.
- Complianseprosjektet som bidrar til ny kunnskap om medisineringsregimet på merdkanten, j.fr. kap. 7.4.3.
- Produksjonslab-prosjektet som har utviklet kunnskap om marked og metoder for produksjon av medikamenter etter skreddersøm, jfr. kap. 7.3.4.
- ”Lettere når du er aktiv”-prosjektet som skal utvikle ny kunnskap om sammenhengen mellom ernæring, aktivitet og livskvalitet hos mennesker med utviklingshemming, jfr. kap. 7.2.5.
- Omega-3-prosjektet som bl.a. tester effekt hos barn med ADHD-diagnoser, jfr. Kap. 7.3.6.

Alle disse prosjektene er skapt i samhandling med omgivelsene og har potensial i seg til å skape offentlige eller private innovasjoner.

Prosjektet har under veis også vektlagt å systematisere og utvikle kunnskapen om innovasjonsprosesser i et distriktspolitisk perspektiv. Både denne rapporten om KV-prosjektet og Brenne og Knappes (2008) rapport ”Kunnskap er infrastruktur” må sees i denne sammenheng. Å utvikle innsikt i og forske på innovasjonsstrategier i rurale strøk bør utvikles som et eget forskningsområde for KV. I dette fagområdet ligger det spennende muligheter til internasjonalt samarbeid med bl.a. Mittuniversitetet og i et Interreg-/EU-perspektiv. Næringshagen AS har ambisjoner om å utvikle et internasjonalt prosjekt om innovasjonsstrategier i rurale strøk. Det er naturlig at HiNT og KV har ambisjoner om å bidra i et slikt prosjekt.

Kunnskapen om akkvisisjonsrollen er utviklet i prosjektet. Eksempel på dette er trainee-prosjektet. Det er også utviklet kunnskap om søknadsskriving og founding (hvordan gjøre offentlige og private finansieringskilder tilgjengelig for finansiering av FoU-prosjekter) som vil kunne komme HiNT og distriktet til gode. I tillegg er det utviklet kunnskap om hvordan en kan få regionale aktører til å arbeide sammen om felles utviklingsmål. Eksempel på det siste er arbeidet med reseptregisteret.

9.2.2 Arbeid i konsensusrommet

Ideer og strategier skapes i en trippelhelix gjennom mange gjensidige relasjoner mellom institusjonelle sfærer (akademiske, offentlige og private), sier Etzkowitz (2005). Et konsensusrom defineres som en møteplass som fører sammen personer fra ulike miljøer med ulike perspektiv, for å få fram nye strategier og ideer som kan skape kilde til økonomisk og sosial utvikling.

KV-prosjektets hovedidé er å skape et konsensusrom. Prosjektet lager møteplasser og fører sammen personer fra ulike miljø og med ulike perspektiv. Styringsgruppen i prosjektet er i seg selv et konsensusrom som fører sammen academia, offentlige bevilgningsmyndigheter og praksisfeltet. KV-prosjektet ser på seg selv som en regional utviklingsorganisasjon (RIO) med

campus Namsos og HiNT som utgangspunkt for samhandling mellom akademia og samfunnet rundt. Flere underprosjekter arbeider i konsensusrommet. Vi kan nevne bl.a.:

- Arbeidet med det reseptbasert legemiddelregisteret var skapt i et konsensusrom, modellert for en oppgave, men som ga mange erfaringer om regionalt samarbeid om anbudsprosesser, j.fr. kap. 7.3.1.
- KV-prosjektet deltok i et konsensusrom med planlegging og etablering av Namdalshagen, j.fr. kap. 7.1.1.
- Næringstreffene er med på å bygge de regionale nettverkene og skape grunnlag for konsensus gjennom at aktørene er blitt mer kjent med hverandre og hverandres muligheter og begrensninger, j.fr. kap. 7.1.3.
- PRØV-prosjektet er også skapt med basis i et konsensusrom der målsettingen er å utvikle ny kunnskap om læringsmetoder som i neste omgang kan danne grunnlag for å utvikle et aktivitetsområde som kan dekke et behov hos samarbeidspartnere i offentlig virksomheter (kommune og sykehus), j.fr. kap. 7.2.4.
- Fiskevaksineprosjektet er et konkret prosjekt skapt i et konsensusrom og har vært et viktig bidrag i fiskehelsesatsingen, jfr. kap. 7.4.4.
- Det mest konkrete konsensusrommet som er skapt av KV-prosjektet er etableringen av Kompetansering Namdal. Her sitter både representanter fra privat næringsliv, offentlige virksomheter og høgsolen, jfr. kap. 7.1.5.

9.2.3 Arbeid i innovasjonsrommet

Et innovasjonsrom beskrives som en ny organisatorisk mekanisme som har som mål å virkeliggjøre det som konsensusrommet formulerer. Dette innebærer også tilgang på risikokapital. KV-prosjektet har bidratt aktivt i flere underprosjekter der innovasjonsrom er skapt:

- Namdalshagen kan i seg selv være en lik organisatorisk mekanisme som kan fremme innovasjon, j.fr. kap. 7.1.1.
- Etablering av GENNT AS, j.fr. kap. 7.3.2.
- Såkornfondet kan også betraktes som et innovasjonsrom, j.fr. kap. 7.1.2.
- Etableringen av PRØV-prosjektet med nyinvesteringer i teknisk utstyr og lokaler, j.fr. kap. 7.2.4.
- Arbeidet i Skjell-prosjektet var å etablere et innovasjonsrom, j.fr. kap. 7.4.2.
- Kunnskapsutviklingen i fiskevaksineprosjektet er skapt i et innovasjonsrom der ny teknologi skal utvikles som skal danne en lokal bedrifts (VESO) framtidige teknologibase, j.fr. kap. 7.4.4.
- KLV kan i seg selv være en slik organisatorisk mekanisme som kan fremme innovasjon, j.fr. kap. 7.4.5.
- Arbeidet med etablering av et produksjonslaboratorium er delvis gjort i et innovasjonsrom, j.fr. kap. 7.3.4.
- ”Lettere når jeg er aktiv”-prosjektet har som målsetting å utvikle et innovasjonsrom for offentlig innovasjon gjennom at det skal utvikles nye metoder i arbeidet med tilrettelegging for mennesker med utviklingshemming, j.fr. kap. 7.2.5.

9.2.4 Refleksjoner om HiNT som en entreprenøriell høgskole.

Trippelhelix-teorien anbefaler høgskoler å definere seg selv som entreprenørielle høgskoler. Vi forventer ikke at HiNT skal ta i bruk dette begrepet. Men høgskolen selv har ambisjoner nedfelt i strategisk plan som går i retning av det som Etzkowitz beskriver som en

entreprenøriell høgskole. Det er da viktig å legge merke til en av de fem normer som Etzkowitz legger til grunn for at høgskolen skal kunne utvikle seg til en entreprenøriell høgskole er at den indre oppbygging gjenspeiler dette fokuset. Vi ser at HiNT her har et utviklingspotensial og at erfaringene med KV-prosjektet i Namdalen vil kunne gi viktig kunnskap om organisering av høgskolens rolle i dette bildet. Vi vil komme tilbake til dette med konkrete forslag til organisering i det siste kapitlet.

9.3 KV – måloppnåelse

Vi vil i denne analysedelen ta utgangspunkt i de hovedmålsettingene som er formulert for prosjektet. Vi velger å ta på den opprinnelige formuleringen og ta utgangspunkt i startpunktet for å se på grad av måloppnåelse. Den opprinnelige målformulering lød:

Arbeide aktivt for etablering av arbeidsplasser, permanente og prosjektbaserte, som kan bidra til å styrke høgkompetansemiljøene innen helse- og omsorg, farmasirelatert virksomhet og virksomhet basert på naturforvaltning, og trekke forskning og utviklingsoppgaver til Namdalen.

Dette gir oss to parametre å vurdere etter, etablering av arbeidsplasser og tiltrekke seg FoU-oppgaver. Hovedmålsettingen er senere videreutviklet og lyder nå:

Prosjektet "Kunnskapsbasert verdiskaping" skal bidra til økt kunnskapsbasert verdiskaping i regionen.

Vi vil her se på om KV har bidratt til FoU-opppdrag til campus Namsos og om KV har bidratt til næringsutvikling i privat sektor. Dette gir oss ytterligere to parametre å analysere etter.

9.3.1 Opprettelse av arbeidsplasser

Første del av målsettingen er opprettelse av arbeidsplasser, permanente eller midlertidige. Vi har foretatt en optelling av antallet arbeidsplasser som KV-prosjektet har bidratt til opprettelse av. Det tas her ikke standpunkt til i hvor stor grad det er bidratt og heller ikke hvilke andre som kan "krediteres" opprettelsen av disse arbeidsplassene.

11 av prosjektene som er presentert i kap. 7 inkl. hovedprosjektet i seg selv, har betydd etablering av arbeidsplasser. Til sammen kan det telles opp til 33 arbeidsplasser. 7 av disse må betraktes som faste arbeidsplasser der 4 av disse er 100 % stillinger, de siste tre er h.h.v. en 80 %, en 50 % og en 20 % stilling. Til sammen utgjør dette 5,5 årsverk pr år. 26 arbeidsplasser er å betrakte som midlertidige. Stillingsandelen i disse arbeidsplassene varierer og fordeler seg med 18 stillinger i 100 %, 4 i 50 %, 1 i 40 % og 3 stillinger i 20 % stillinger. Varigheten for de midlertidige stillingene varierer fra 5 år til 3 mndr. Til sammen utgjør disse midlertidige stillingene 44,1 årsverk. Det er å bemerke at 28 av disse årsverkene er koblet til trainee-prosjektet fordelt på 14 trainee-stillinger. 9 av disse trainee-stillingene er under etablering.

Vi mener at KV-prosjektet har vært rimelig vellykket i forhold til opprettelse av kompetansebaserte arbeidsplasser. I den opprinnelige formuleringen er det en målsetting at arbeidsplassene skal knyttes til fokusområdene helse/omsorg, farmasi eller naturgitte fortrinn. Ser vi på fordelingen mellom de ulike kategoriene kan de deles inn slik:

	Helse/omsorg	Farmasi- relatert virksomhet	Virksomhet knyttet til naturgitte fortrinn.	Øvrige (uavklarte trainee- stillinger)	SUM
Antall stillinger	6	7	4	16	33

Tabell 7: Oversikt over fordeling av etablerte stillinger.

Som vi ser av tabellen over er halvparten av stillingene knyttet til de opprinnelige fokusområdene. At såpass mange stillinger som 16 er knyttet til andre områder har hovedsakelig to forklaringer:

- Prosjektet har utviklet seg til å også å ha fokus på generell kompetanseheving i en region med lav formalkompetanse. Det vises her til Brenne og Knappe (2008). Derfor er prosjekt som trainee og Kompetansering Namdalen initiert.
- Trainee-stillinger knyttet til andre sektorer enn de tre fokusområdene eller som pr i dag er uavklart, utgjør 10 av de 16 stillingene som er oppgitt i kategorien ”øvrige”.

9.3.2 FoU-opppdrag

Viktig for KV har hele tiden vært å trekke til seg FoU-opppdrag til regionen. Namdalen er svakt representert når FoU-midler fordeles, hovedsakelig fordi det ikke er bærekraftige FoU-miljøer og svak FoU-tradisjon i regionen. Det er viktig for HiNT og Namdalen at denne andelen økes. De er med på å videreutvikle kompetansen i regionen, og betyr viktige og ”riktige” arbeidsplasser både i et akademisk perspektiv og for å utvikle kompetanserommet for framtidige innovasjoner.

KV-prosjektet har bidratt til å initiere/utvikle følgende FoU-prosjekter:

- ”Lettere når jeg er aktiv.”
Forskningsprosjekt knyttet til fagmiljøet ved vernepleierutdanningen. Initiert av interesseorganisasjonen NFU som samarbeidspartner og finansiert hovedsakelig via ”Ekstramidler”³⁸. Totalramme i dette prosjektet er ca 5,3 mill. kroner. Faglig verdi for helsefagmiljøet generelt og vernepleierutdanningen spesielt er svært stor. Erfaringene med å samarbeide med interesseorganisasjon er også interessant og bør følges opp med nye problemstillinger. Finansieringskilden vil for mange være overraskende i og med at denne typen utviklingsprosjekt ikke tidligere har fått støtte. Prosjektomfanget er oppgitt å være noe av det største som det er gitt støtte til i Ekstramidlenes historie. Det indikerer at bidragsyter synes prosjektet er interessant og verdifullt. (J.fr. kap. 7.2.5.)
- Stipendiatstilling fiskehelse.
Prosjektet er knyttet til Anne Berit Romstads doktorgradsprosjekt og vil kunne føre til en metodeutvikling for VESO Vikan og dermed sikre framtidig teknologi for firmaet. Verdien for Namdalen er en oppbygging av kompetanse på et prioritert område, et område som på sikt kan danne grunnlag for en Arena³⁹ søknad og der fagmiljøet ved

³⁸ Ekstramidler forvaltes av Stiftelsen Helse og Rehabilitering. Prosjektet får midlene fra denne stiftelsen.

³⁹ Arena-programmet er en felles satsing mellom Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og SIVA og presenteres i kap. 7.4.6.

reseptarutdanningen kan delta. Finansieringskildene er hovedsakelig RDA-fondet og forskningsrådet. Bruttobudsjett i prosjektet utgjør ca 4,8 mill kroner. (J.fr. kap. 7.4.4.)

- Interregprosjektet – Omsetning av skjell
KV-prosjektet har bidratt i prosjektutvikling og founding. Prosjektet har mer generell næringsutviklings-/regionalutviklingsinteresse og er ikke knyttet til spesifikke faglige miljøer ved campus Namsos. Finansieringskilene var hovedsakelig Interreg-midler og regionale utviklingsmidler fra 3 fylkeskommuner. Totalramme i prosjektet var ca 0,9 mill kroner. (J.fr. kap. 7.4.2.)
- Omega 3-prosjektet.
Et interessant og nytt prospekt i denne sammenhengen er kontrakten mellom HiNT, reseptarutdanningen v/Lise Sagmo og ProBIO AS om utvikling av et forskningsprosjekt om virkningen av Omega 3 på barn med ADHD-diagnose. Det er foreløpig skrevet kontrakt om utvikling av et forprosjekt men mulighetene for at kontrakt om gjennomføring av prosjektet i HiNT/Sagmos regi er gode. (J.fr. kap. 7.3.6.)
- Indirekte har også KV-prosjektet bidratt til å øke FoU-aktiviteten i området ved å bistå med etablering og founding av Kunnskapssenter for laks og vannmiljø. (J.fr. kap. 7.4.5.)
- KV-prosjektet har initiert og bidratt til FoU-prosjektet "*Kunnskap er infrastruktur*" som er omhandler innovasjonsstrategier i rurale strøk. (J.fr. kap. 7.1.8.)

Tilgangen på FoU-oppdrag er helt avhengig av at det finnes tilgjengelig forskningskompetanse. Dette har vært en akilleshæl for Namdalen. Det betyr at det må arbeides bevisst og langsiktig med å utvikle kunnskapsrommet. Allikevel viser resultatene at det er mulig å gjøre en hel del allerede nå. KV-prosjektet har hatt som rolle å være akkvisitør, prosjektutvikler og drive med founding av prosjekter.

9.3.3 Bidrag til næringsutvikling

KV-prosjektet har bidratt på ulike vis og ulik grad til etablering og utvikling av næringsvirksomhet. Resultatene av arbeidet kan oppsummeres slik:

1. GENNT AS
KV-prosjektet var med i idéutvikling bak etablering av selskapet og var fasilitator/inkubator for selskapet gjennom at det den første tiden var lokalisert på ved Campus Namsos. (J.fr. kap. 7.3.2.)
2. PCR-prosjektet
Prosjektet har en viss sammenheng med etableringen av GENNT, men var en frittstående utredning om teknologi og markedsanalyse for etablering av næringsvirksomhet basert på PCR-teknologi i Namsos. Konkret har arbeidet ført til at selskapet GENNT AS, nå eid av PreBIO AS, i dag tilbyr tjenester med den teknologien. (J.fr. kap. 7.3.3.)
3. Produksjonslaboratorium for legemidler
Dette er et samarbeidsprosjekt mellom KV og Namsos apotek AS som konkret har ført til at selskapet i dag har etablert kommersiell produksjon av legemidler etter spesialbestilling/skreddersøm med et marked blant Apotek-1- kjedens apotek i hele Norge samt tannleger og veterinærer i regionen. (J.fr. kap. 7.3.4.)

4. KLV
Etablering av Kunnskapsenteret for laks og vannmiljø i seg selv må betraktes som en næringsutvikling i og med at de er en egen juridisk enhet i form av en stiftelse. (J.fr. kap. 7.4.3.)
5. Næringshagen
Etablering av næringshagen og næringshageselskapet Namdalshagen AS må også betraktes som næringsutvikling i denne sammenheng. (J.fr. kap. 7.1.1.)
6. Trainee-ordningen
Etableringen av denne ordningen bidrar i seg selv til utvikling av de selskap som har trainee. En av traineene har for øvrig startet eget selskap i Namsos med baiss i egen kompetanse og med de erfaringer som han har gjort seg i løpet av trainee-perioden. (J.fr. kap. 7.1.4.)

Det ligger flere interessante muligheter for næringsutvikling i flere av underprosjektene som det er mulig å arbeide videre med/utvikle.

9.4 KV - bidrag til å styrke HiNTs rolle som regional utviklingsaktør

KV-prosjektet har vært det viktigste enkeltvirkemidlet for den tidligere helsefagavdelingen i Namsos for å utvikle HiNTs rolle som regional utviklings aktør i Namdalen. Prosjektet har vært forankret i avdelingens strategiske virksomhetsplan. De viktigste tiltakene i den strategiske virksomhetsplanen var for øvrig kompetanseoppbygging og utvidelse av studieporteføljen. Primære målsetting med kompetanseoppbyggingen på kort sikt var å danne grunnlag for NOKUT-godkjenning for eksisterende utdanninger og for en planlagt masterutdanning. Denne masteren ble godkjent sommeren 2007. Den langsiktige målsettingen var å utvikle FoU-produksjonen på avdelingen. Høgskolenes oppgave er å utvikle det praksisnære FoU-arbeidet. Samhandlingen med HiNTs omgivelser (næringsliv og offentlig virksomhet) er det viktigste utviklingsområdet for å sikre eksistensgrunnlaget for en liten distriktsbasert høgskoleenhet i Namsos. I dette bildet ble KV-prosjektet skapt og i dette bildet har KV hatt sin misjon.

I kap. 3 presenteres Arbos (2001) anbefalinger til hvordan høgskolene skal utvikle sin regionale utviklingsrolle. Under kommenteres KV-prosjektets rolle og bidrag i de like strategier som Arbo presenterer.

9.4.1 Styrke og komplettere høgskolene og de regionale FoU-miljøene.

Det er under dette punktet at KV-prosjektet har gjort den største oppgaven. Momenter under denne strategien har vært:

1. KV-prosjektet har bidratt til å synliggjøre HiNT, helsefag Namsos, sine muligheter og betydning for samarbeidende instanser i Namdalen. Dette først og fremst innen helsefagområdet, men etter etablering av reseptarutdanningen er også mulighetene i privat næringsliv hatt fokus. KV-prosjektet har i tillegg arbeidet med hvordan høgskolen skal kunne brukes i generell kompetanseoppbygging i Namdalen. Trainee-prosjektet og Kompetansering Namdal er eksempler på det. KV-prosjektet har også initiert egen forskning på kunnskap som virkemiddel for utvikling i rurale strøk, og dette kan danne grunnlag for nye områder der høgskolen sammen med Namdalshagen kan spille en økt rolle i årene framover.

2. KV-prosjektet har forsøkt å skape fokus på og aksept for at utviklingsoppgaver med fordel kan løses lokalt. Dette som en selvfølge om kompetansen finnes lokalt, men også når det er mulighet for å utvikle denne kompetansen lokalt. Et kompetansefattig⁴⁰ distrikt som Namdalen vil ofte bli henvist til å hente kompetansen utenifra. Slik må det ofte, men ikke alltid være. Med å tenke lokalt og handle lokalt vil en bygge opp den samlede kompetansen i området. Vi kan betrakte dette som en utvikling av Namdalens sosiale kapital eller samfunnskapital.⁴¹
3. KV-prosjektet har vært et viktig instrument i å vise høgskolens betydning lokalt. Dette gjennom konkrete samarbeidsprosjekter og møteplasser. Næringstreff og arrangement i forbindelse med forskningsdagene er eksempler på arenaer der høgskolens rolle er presentert og diskutert. KV-prosjektet har også gitt tilgang på sentrale politikere lokalt, på fylkesnivå og ikke minst gjennom mange møter med en rekke stortingspolitikere. Det vises til beskrivelse av arbeidsmodellen i kap. 6.4.
4. KV-prosjektet har utviklet fokusområder som har spisset aktiviteten ved avdelingen. Fokusområdene kan kritiseres for å være for vide og har nok behov for å spisses ytterligere i en videreføring av KV-satsingen. Et eksempel på en nisje som det har vært prøvd å utvikle er fiskehelsesatsingen. Denne satsingen er basert på det farmasøytiske miljøet ved høgskolen, fiskevaksineprodusenten PHARMAQ og forskningsstasjonen VESO samt et stort og voksende havbruksnæring i Namdalen. Nisjen er fortsatt aktuell å utvikle, men må organisatorisk forankres annerledes nå når den geografiske organiseringen i HiNT er erstattet med en faglig organisering. Helsefagavdelingen er alene ikke tilstrekkelig organisatorisk forankring for denne satsingen. Den er avhengig av at den forankres i institusjonsledelsen og i styret. En utvikling av et Arena-prosjekt på området, er også avhengig av at næringslivsaktørene ser behovet og nytten av en felles satsing.
5. KV-prosjektet har utover i prosjektet vektlagt å systematisere og publisere erfaringene fra de ulike prosjektene. Denne rapporten er et eksempel på det. Det er også fokusert på å initiere og støtte prosjekter som har målsettinger om å publisere resultatene.
6. KV-prosjektet har vektlagt å bygge gode faglige nettverk lokalt. Samtidig har en av hovedmålsettingene vært å utvikle godt samarbeid med praksisfeltet og næringslivet.

9.4.2 Utvide kunnskapsformidlingen og den eksterne kontakthorizonten

KV-prosjektet har hatt betydning også for denne strategien. Her kan nevnes:

1. Nettverkene som KV-prosjektet har bygget opp er illustrert under kap 7 og de enkelte underprosjekt.
2. Etablering av møteplasser i regionen, næringstreff, forskningsdagene, Kompetansering Namdal er eksempler på dette.
3. Studentoppgaver er brukt aktivt i å utvikle ny kunnskap som næringslivet har bruk for å sin strategiutforming. Det er også initiert en studentkule i et av prosjektene.

⁴⁰ Med kompetansefattig i denne sammenheng menes det gjennomsnittlige utdanningsnivået i distriktet.

⁴¹ Tenkningen rundt sosial kapital og samfunnskapital er presentert i kap. 5.1. Begrepene er drøftet nærmere i Brenne og Knappe (2008).

4. KV-prosjektet har formidlet utredningsoppgaver til høgskolen og på den måten økt kontaktflaten og kunnskapsformidlingen.
5. KV-prosjektet har vært aksjonsrettet på forespørsler fra omverdenen og søkt de faglige ressursene internt som kan kobles på eksterne oppdrag. I tillegg har det vært arbeidet mye med å muliggjøre eksterne oppdrag gjennom samarbeid om founding.

9.4.3 Heve kompetansesatsingen og FoU-engasjementet i nærings- og arbeidslivet

Også på dette punktet har KV-prosjektet hatt oppgaver og rolle. Momenter som kan nevnes:

1. Founding er en av de største utfordringene for en videre utvikling av den praksisnære FOU-produksjonen. Få store aktører som satser på FoU og liten FoU-tradisjon er en av årsakene til dette. Det å arbeide med muligheter for å fylle egenkapitalkravet for støtteordninger har derfor vært en av de tyngste oppgavene for KV-prosjektet. Det har vært gjort initiativ sammen med Kompetansering Namdal om å etablere et forskingsfond for Namdalen. Dette har så langt ikke lyktes.
2. Arbeidet med etablering av såkornfond kan sees på i denne konteksten.
3. Etableringen av Namdalshagen er også et virkemiddel i denne sammenhengen.
4. Kompetanseringen Namdal og trainee-ordningen er gode eksempler på tiltak som fokuserer på kompetanseheving i næringslivet.
5. Fiskehelsesatsningen er det område der det har vært arbeidet bevist med å utvikle et lokalt FoU-engasjement. Mye er oppnådd, men det gjenstår å se om denne satsingen vil bety startskuddet på en bærekraftig samhandlingsprosess i Namdalen.
6. Det er arbeidet mye med å utnytte potensialet i profesjonsutdanningene. PRØV-prosjektet er et eksempel som kan trekkes fram.
7. Det er også gjort forsøk på kommersialisering med basis i profesjonskompetanse. Arbeidet med etablering av trygghetssenter er et eksempel på det. Kommersialisering med basis i profesjoner som hovedsakelig er rettet inn imot arbeid i offentlig sektor, er en stor utfordring. Dette har sammenheng med profesjonenes egenart og holdninger til å bruke egen kompetanse som utgangspunkt for entreprenørskap. Utfordringene ligger både på individnivå hos profesjonene og på systemnivå. Det er arbeid på gang i prosjektet Kvinne-FORNY som arbeider med disse utfordringene.
8. Det er et stort potensial med bruk av FoU-miljøet ved høgskolen for å utvikle offentlig tjenesteyting. Dette bør ha fokus ved en videreføring av KV-satsingen.

9.4.4 Desentralisere virkemiddelapparatet og endre de institusjonelle spillereglene

KV-prosjektet er i seg selv et selvinitiert desentralisert virkemiddel. Det er forankret lokalt i den tidligere avdelingen Helsefag Namsos, men har ikke formelt hatt forankring i institusjonen HiNT. Vi mener at KV er en regional innovasjonsmodell som det kan bygges opp strukturer rundt og som kan bli et effektivt apparat for HiNT som regional utviklingsaktør

i Namdalen. Vi vil komme tilbake til dette under tankene om hvordan KV-satsingen kan videreføres i neste kapitel.

9.4.5 Oppsummering av analyse av KV - bidrag.

Vi kan oppsummere kapitlet over med at KV-prosjektet har bidratt på en rekke områder for å utvikle HiNTs rolle som regional utviklingsaktør i Namdalen. Arbeidet har vært målrettet og stemmer godt overens med de strategier som Arbo har anbefalt. Det er viktig å se på dette som en prosess. Det har vært gjort mye som peker i riktig retning, men samtidig er det mye som må videreutvikles. Innovasjonsprosesser er evige prosesser i et kompetansesamfunn.

10 KV som instrument for regional utvikling.

Hovedmålsettingen med hele prosjektet var og er å fylle høgskolens regionale rolle i Namdalen og bidra til regional utvikling med basis i den aktivitet som høgskolen representerer. Dette var også en viktig strategi for å sikre eksistensgrunnlaget for høgskolevirksomheten i Namsos. Selv om virksomheten har en 70-årig historie som sykepleierutdanning, er det ingen selvfølge at det også i all framtid skal drives høgskolevirksomhet i Namdalen. Tre utviklingstrender kan anskueliggjøre det.

For det første er det en vedvarende sentraliseringspress i høyere utdanning. ”Big is Beautiful” har fått en fornyet sannhetsgehalt og aktualitet bl.a. med Stjernø-utvalget. Med dette følger en innebygd skepsis til om det er mulig å drive denne type virksomhet utenfor de store sentra. Det betyr at høgskolevirksomheten i Namsos må være minst like god som de andre aktørene i dette utdanningsmarkedet for å rettferdiggjøre eksistensen. I tillegg har også denne logikk en lokal variant i HiNT. Selv om dagens rektorat har gått til valg på å videreutvikle HiNT på 4 campus, er det i flere sammenhenger kommet fram synspunkter om at HiNTs virksomhet skal samles på Røstad.

For det andre er det en vekststrategi som er gjennomgående i alle høyere utdanningsinstitusjoner.⁴² Denne strategien bunner sannsynligvis i to forhold. Dels skyldes dette at sektoren hadde en eventyrlig vekst utover 70, 80 og 90-tallet. Å omstille seg til 0-veskt eller til aktivitetsnedgang er da vanskelig. Dels skyldes strategien at det i høgskolesektoren er lagt om til et finansieringssystem med stykkprisfinansiering som sterkt stimulerer til vekst.

Et siste poeng er at da profesjonsutdanningene⁴³ ble en del av høgskolene utover 80-tallet og ble med i dens store universitets- og høgskolereformen fra 1994, ble profesjonsutdanningene utsatt for et ”akademiseringspress”⁴⁴. Det betyr at det ble innført nye formalkrav for å kunne undervise i utdanningen (minimum mastergradskompetanse), og det ble stilt krav om forskning og utviklingsarbeid knyttet til utdanningene. Det har vært mange diskusjoner og stor uenighet om denne utviklingen i profesjonsutdanningen. Frykten har vært at utdanningene vil fjerne seg fra praksisfeltets virkelighet og behov og gå inn i en akademisk verden som er opptatt av sin egen indre logikk. På den annen side blir det hevdet at å utvikle fagene går gjennom en akademisering dvs. at undervisningen skal være forskningsbasert og at anerkjente vitenskapelige metoder blir lagt til grunn for FoU på fagområdet. Hva som er rett og feil i denne debatten, skal vi ikke ta stilling til her, men kun konstatere at den virkelighet som HiNT skal drive profesjonsutdanning i har endret seg, og at HiNT må tilpasse seg den. Derfor er det lagt ned stort arbeid og mange millioner kroner i å øke formalkompetansen i helsefagavdelingen. I tillegg må FoU-aktiviteten opp. Bærekraft skapes etter vår mening best ved at den i stor grad utvikles i en samhandling med nærmiljøet. Vi skal operere i et konsensusrom og i et innovasjonsrom i samhandling med lokalt næringsliv og lokale myndigheter, som Etzkowitz ville ha uttrykt det.

⁴² Brenne og Johansson (2003)

⁴³ Med profesjonsutdanninger menes her høgskolenes bachelorutdanninger som utdanner til spesifikke yrker. For Campus Namsos gjelder dette sykepleier, vernepleier og reseptar.

⁴⁴ Det vises her bl.a. til NOU 2008:3, fra det såkalte Stjernø-utvalget og til Brenne og Johansson (2003).

I dette bildet har KV vært et instrument. Vi mener at denne måten å arbeide på fortsatt kan gi gode effekter for å gi innhold i høgskolens regionale rolle i Namdalen og både sikre og utvikle eksistensgrunnlaget for høgskolevirksomheten i Namdalen.

Det organisatoriske grep som høgskolen foretok i 2007 med å gå over fra geografisk til faglig inndeling av sin virksomhet, har gitt en ny virkelighet å ta hensyn til i utviklingen av HiNTs strategier for regional utvikling. Det finnes ikke lenger en dekan som har et geografisk ansvar. Selv om det på campus Namsos hovedsakelig er virksomhet knyttet til helsefagavdelingen, har avdelingen et Nord-Trøndelagsperspektiv på sin virksomhet. Sett i et HiNT-perspektiv og med de signaler som kommer fra departementet, er nok dette en forståelig og riktig strategi for HiNT. Men det etterlater en utfordring om hvordan HiNT skal operere med hele sin faglige tyngde og i tverrfaglighet som regionale utviklingsaktører i nærområdene til HiNT campus. Dette spørsmålet er først aktualisert på Levanger der samhandlingen med kommunale og fylkeskommunale myndigheter samt lokalt næringsliv har vært særlig sterkt. Dette bl.a. knyttet til utviklingen av Røstad-området som en del av byutviklingen, som rekreasjonsområde, etablering av næringsbygg inne på campus og realiseringen av Trønderhallen. Det ble derfor utviklet en partnerskapsavtale mellom HiNT og Levanger/Verdal samkommune forankret i rektoratet basert på de lokale forhold i Levanger. Det ble uttrykt en målsetting om å utvikle lignende partnerskapsavtaler ved de andre campusene forankret i rektorat og som skal ha en bred faglig innfallsvinkel.

KV-prosjektets styringsgruppe behandlet utfordringer med videreføring i møte den 14. juni 2007. Konklusjonene var tydelige i forhold til at KV-prosjektet og KV-prosjektets arbeidsmåte, erfaringer og resultater er et godt utgangspunkt for et partnerskap i Namsos/Namdalen. Det ble derfor besluttet å starte en prosess med å dokumentere og informere om KV-prosjektet og fremme ideen om at KV blir gjort til utgangspunkt for en partnerskapsavtale i Namsos og Namdalen. Ideen er også drøftet med ordfører og varaordfører i Namsos kommune og støttes derifra. Dette kommer bl.a. til uttrykk i vedtak i Kommunestyret den 25.9.2008 i sak 71/08 der det står følgende:

Kommunestyret vedtar at et sterkere samarbeid med HiNT utvikles og at Kunnskapsbasert Verdiskaping videreføres.

Det ble konkret søkt om midler til dette arbeidet via de såkalte Namdalsmidlene.⁴⁵ Det ble innvilget 100.000 til arbeidet. I vedtaket fra rektor og prorektor om tildeling av midler heter det:

HiNT er opptatt av å ha gode samhandlingsrelasjoner med regionen for å kunne ivareta regional utvikling, og for å kunne tilby relevante studietilbud. Namdalen har spesielle utfordringer mht. utvikling av kompetanse.

KV tildeles 100.000 av Namdalsmidlene for å utrede "modell" og foreslå mandat for hvordan HiNT kan ivareta samhandling med Namdalen. Den operative håndteringen av partnerskapet med Namsos kommune kan være en del av mandatet, men utredningen skal ha fokus hele Namdalen.

⁴⁵ Namdalsmidlene ble opprettet etter et vedtak i HiNT-styret som konsekvens av at Namdalen ble innlemmet i det området som har lav arbeidsgiveravgiftssats. Midlene skal brukes til å utvikle aktiviteten ved campus Namsos og HiNTs samhandling med Namdalssamfunnet.

Modellen skal ha forankring inn mot Namdalen og mot HiNTs øvrige organisasjon, administrativt (EFV-team) og faglig (øvrige avdelinger).

Vi tolker dette som aksept for ideen om å omdanne KV-prosjektet til et KV-partnerskap som skal ha langsiktige målsettinger. Regional utvikling med basis i høgskolevirksomheten er en langsiktig og kontinuerlig prosess. Med dette grepet vil begrensingen av å være et prosjekt som indikerer en tidsavgrensning for arbeidet være over. KV-prosjektet vil derfor sammen med partene i avtalen i løpet av 1.kvartal 2009 presentere et forslag til partnerskapsavtale til behandling i kompetente organ. KV er også utfordret til å si noe om organiseringen av dette arbeidet i HiNT. Det er åpenbart at det er overføringsverdier og synergi om dette arbeidet også har en overbygging på tvers av campus og fagmiljø der likeverdige partnere samarbeider og deler erfaringer.

Med dette kan vi også starte planleggingen av framtidens fokusområder i KV. Vi mener at denne utredningen synliggjør at det har vært tenkt mye rett i arbeidet med KV i Namdalen. Det er ingen åpenbar grunn til å endre strategiene og fokusområdene utover å tydeliggjøre regional utvikling med høgskolen som utgangspunkt er et eget selvstendig fagområde som bør utvikles.

10.1 Vurdering av fokusområder

10.1.1 Høgskolen rolle i regional utvikling

KV-partnerskapet bør fortsatt ha som primære målsetting å utvikle og utnytte HiNT som regional utviklingsaktør. Det betyr at å være prosjektutvikler og prosjekthotell fortsatt vil være en hovedoppgave. KV-partnerskapet skal være en aktiv bidragsyter og støttespiller til regionale utviklingstiltak som kan bidra til å nå partnerskapets langsiktige mål. Det er nærliggende å bruke prosjekter utviklet av Kunnskapssenter for Laks og Vannmiljø og Næringshagen som eksempler på dette. Dette også forankret i at KV-partnerskapet fortsatt bør ha en langsiktig målsetting om å skape et kunnskapssenter som bindeledd mellom næringshagen og øvrig næringsliv og offentlig virksomhet og academia. Visjonen om en Kunnskapspark Østre bør holdes levende ved å bygge stein på stein i et langsiktig perspektiv.

Det er startet et arbeid i KV-prosjektet bl.a. med Brenne og Knappe (2008) med å systematisere og dokumentere denne kunnskapen, gjøre denne kunnskapen til et forskningsobjekt og formiddelbar i en akademisk kontekst. På denne måten vil vi bidra til kunnskapsutvikling på innovasjonsstrategier i rurale strøk, og dermed kunne bidra både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt til denne kunnskapsutviklingen. Det bør derfor formuleres målsettinger om dokumentasjon og formidling når underprosjekt utvikles.

KV-partnerskapet bør ha som målsetting å være en kunnskapsleverandør til det nyetablerte nasjonalt kompetansesenter for distriktsutvikling på Steinkjer. Dette er et faglig område som er på HiNTs avdelinger landbruks- og IT-studier (LIT) og økonomi, organisasjon og ledelsesfag (ØOL) interesseområde. Avdeling LIT har en ansatt ved campus Namsos og det er knyttet viktige faglige kontakter til miljøet på Steinkjer på fagfeltet.

10.1.2 Helse-/omsorgsrelatert virksomhet

Hovedfokus for den faglige virksomheten på campus Namsos vil i overskuelig framtid være basert på helse- og sosialarbeiderprofesjonene. På dette området vil dens største samlingen av faglige resurser finnes og her finnes det største lokale praksisfeltet å samhandle med. Fem innfallsvinkler vil slik vi ser det prege utviklingen på området:

1. Formalkompetansenivået ved avdelingen.
Formalkompetansenivået ved avdelingen har økt betraktelig. Det vises her til figur 3. Det viktigste enkeltelementet her er ansettelse av professor. Med økt formalkompetanse vil også gi økte muligheter til å utvikle prosjekter som kan støttes av forskningsrådet eller som kan være aktuelle som Interreg eller EU-prosjekter.
2. Senter for omsorgsforskning.
Avdelingen er tildelt ansvaret for å utvikle et forsknings-senter for omsorgstjenester for Midt-Norge. Å få ansvar for et slikt senter som er inne på statsbudsjettet og som er del av et nasjonalt nettverk, er en enestående mulighet for å utvikle lokal FoU-virksomhet. Det må utvikles gode FoU-prosjekter, disse prosjekter må finansieres og det må bygges en god struktur og støtteapparat rundt senteret.
3. Mastergraden i tverrfaglig helse- og sosialarbeid med fagfordypning i psykisk helsearbeid.
NOKUTs godkjenning av mastergraden er en milepæl for arbeidet med å sikre og utvikle eksistensgrunnlaget for virksomheten ved Campus Namsos. Tildelingen gir et faglig fokusområde med psykisk helsearbeid. I godkjenningen ligger det både faglig anerkjennelse og store utviklingsmuligheter. I dette ligger det for det første et eksternt kompetent organ sin anerkjennelse til fagmiljøet i Namsos både i bredde og dybde. For det andre gir det en helt annen kostnadsklasse for studentene som bedrer inntektsgrunnlaget for avdelingen. For det tredje tilfører det HiNTs praksisfelt en type kompetanse som HiNT vil være avhengig av for å få opp den praksisnære FoU-virksomheten. HiNT får et praksisfelt å samhandle med i en akademisk kontekst. Til sist vil det produseres 20-25 masteroppgaver på fagfeltet psykisk helsearbeid hvert år. Dette vil utgjøre en enorm FoU-resurs for HiNT og for distriktet. Disse masteroppgavene er dimensjonert til å være av et omfang på 40 studiepoeng som tilsvarer ca 7 mndrs arbeid. I dette ligger det at det er skal produseres FoU med opp mot 15 årsverk ved avdelingen. I tillegg til dette kommer den arbeidsinnsats som ligger i veiledning og vurdering av faglig verdi (eksamensvurdering). Det ligger et stort potensial i denne resursen, men gir også en organisatorisk utfordring på hvordan denne resursen skal kunne benyttes mer systematisk i kompetanseoppbyggingen i regionen.
4. Fokusområdet til vernepleierutdanningen: Kultur og aktivitet.
Økt forskingskompetanse og en målrettet satsing over tid har lagt grunnlag for utvikling av kultur og aktivitet for mennesker med funksjonshemming som et faglig fokusområde for vernepleierutdanningen. Det er allerede utviklet flere spennende og godt faglig funderte prosjekter under denne paraplyen. Her kan nevnes sansesenteret (Snoezelen) i samarbeid med Namsos kommune, Teaterprosjektet i samarbeid med Namsos kommune, NAV og MN-Vekst AS og prosjektet "Lettere når jeg er aktiv." Det siste prosjektet viser også at det er mulig å få finansiert større prosjekter på området og indikerer at det er mer å hente med å utvikle fagområdet. Det vil være naturlig å se på hva KV-partnerskapet kan bidra med framover for å utvikle dette området.
5. Økt tilgang på FoU-midler.
De nye samarbeidsmidlene med kommunene og sykehuset har gitt nye muligheter til å utvikle fellesprosjekter med praksisfeltet. Det er all grunn til å tro at samhandlingen gjennom HiNT og praksisfeltet vil utvikle seg og at vi får en økt etterspørsel etter den fagkompetansen HiNT etter hvert utvikler. Dette begrunnes med:

- En økende forståelse for behovet for og prioritering av fagutvikling i kommunene og ved sykehuset.
- En økende formalkompetanse og prosjektledererfaring ved HiNT
- En gryende forståelse i praksisfeltet for viktigheten av at fagkompetanse i en akademisk kontekst utvikles ved den lokale høgskolen. Det kan indikere økt etterspørsel etter FoU-tjenester.

I 2008 ble også de såkalte Namdalsmidlene introdusert. 2,4 mill. kroner som HiNT sparer på at aktiviteten ved Campus Namsos er kommet inn under den lave arbeidsgiversonen er satt av i eget regionalt utviklingsfond for Namdalen. Dette vil gi store muligheter for å finansiere eller delfinansiere FoU-prosjekter i årene framover.

Effekten av punktene 1-4 over gjør at campus Namsos forbedrer sine muligheter til å ”stille seg strategisk til i pengestrømmen.” Det er fortsatt mulig å utvikle den kollektive faglige selvtiliten som er nødvendig for å hevde seg i kampen om forskningsmidlene. Det krever også støttesystemer for utvikling av gode prosjektsøknader samt god prosjektoppfølgning. I dette bildet kan KV-partnerskapet arbeide og skape muligheter, aktivitet og utvikling til beste for HiNT og Namdalen.

10.1.3 Namdalen - Pharmacy valley

Visjonen om pharmacy valley, eller Namdalen som et bioteknologisk satsingsområde som det tidligere ble formulert i fylkeskommunale planer, er et ”hårete mål” og må betraktes som en ledestjerne som mer er med på å peke en retning enn å være en operasjonaliserbar visjon. Allikevel er erfaringene fra den relative korte perioden HiNT har hatt reseptarutdanning såpass oppløftende at det er viktig å fortsette i dette sporet. Erfaringene med Apotek 1-avtalen som er den største enkeltkontrakt med en næringslivsaktør som HiNT noen gang har gjort, er en sterk indikasjon på det. Det er sannsynligvis store muligheter i et etter- og videreutdanningsmarked med basis i reseptarutdanningen. Reseptarutdanningen er også den eneste innfallvinkelen der campus Namsos har et faglig miljø som kan henvende seg til et privat næringsliv som både har lokale, regionale og nasjonale bedrifter som interessenter. I tillegg er det et fagområde som har sterkt fokus på FoU og innovasjoner og som bruker mye penger på å utvikle framtidig teknologi og produkter. Avtalen med ProBIO AS er et annet eksempel på at det er mulig å utvikle FoU-prosjekter på fagområdet.

Det er også startet et prosjektutviklingssamarbeid med Namsos kommune som sammen med en intern satsing kan gis overskriften legemiddelhandtering og compliance. Her ligger det både samfunnsfarmasøytiske og naturvitenskapelige utviklingsmuligheter.

10.1.4 Naturgitte fortrinn

Selv om ikke satsingen på fiskehelse har gitt de resultat som forventet til nå, er det satset mye på fagutvikling på området og kan fortsatt være et av HiNTs bidrag inn i en satsing på en bærekraftig lakseforvaltning i Namdalen. Erfaringene med KVs arbeid så langt er at vi i stede for å sette HiNT i navet for en ønsket utvikling, i stede setter HiNT i en støttefunksjon for næringslivsbaserte initiativ. Dermed kan visjonen om et Arena-prosjekt i Namdalen fortsatt bli realisert. En mulig ei mot målet kan gå via VRI-programmet. Det er tatt initiativ til å starte en slik utvikling gjennom at det fra KLV er søkt lokalt næringsfond om midler til en forstudie.

Etableringen av Kunnskapssenteret for laks og Vannmiljø er en mulighet for faglig samarbeid om FoU og regional utvikling som bør benyttes og bør være faglig interessant for HiNT-

avdelingene Helsefag, LIT og ØOL. Under denne overskriften kan også opplevelsesbasert reiseliv legges.

10.2 Andre forhold

10.2.1 Rock City Namsos

Rock City satsingen i Namsos har ambisjoner om kunnskapsbasert verdiskaping og utdanning. Campus Namsos har ingen faglig kompetanse på området foruten kompetanse knyttet til prosjektutvikling (herunder lobbying og founding) og prosjektledelse. For HiNT ligger det relevante fagmiljøet hovedsakelig ved Campus Steinkjer, mens beslutningen om og hvordan HiNT skal engasjere seg i Rock City ligger i rektorat og i styret. Til nå er det ikke kommet noe konkret ut av de mange forsøk som er gjort for å finne felles plattform og samarbeidsområder. Det kan se ut som om Rock City, Namsos, er i bedre dialog med NTNU enn HiNT om å utvikle framtidens høyere utdanningstilbud innen Rock City. KV-partnerskapet vil kunne spille en rolle her som en arena for avklaring og konkretisering av samarbeidet. KV vil kunne ta på seg utrednings- og utviklingsoppgaver for HiNT og for Rock City Namsos dersom det er ønskelig og finansiering stilles til disposisjon.

KV er allerede involvert på rådgivingsbasis i en del av Rock City-satsingen som er knyttet til etableringen av Norsk Underholdningsmedisinsk Institutt (NUMI).

10.2.2 Samhandling med 3. sektor⁴⁶

Brukerfokus, brukermedvirkning og brukerorganisering har stort og prioritert fokus i planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av tjenester til innbyggerne fra det offentlige. Det er lett å oppfatte begrepene som honnørord og det er vanskelige begreper å fylle med konstruktivt og reelt innhold. Hovedfokus og arbeidsoppgaver skal rettes inn mot tjenestemottaker og tjenestemottakers behov og rettigheter.

I dette bildet kan HiNT - i tillegg til å produsere kvalifiserte helsearbeidere - også spille en viktig rolle både som evaluerer av tjenesteproduksjon, som metodeutvikler og som formidler. Samarbeidet med NFU Nord-Trøndelag om prosjektet "Lettere når du er aktiv" og initiativ fra Namsos kommune om faglig bistand til et prosjekt om brukermedvirkning og samhandling med pårørende er eksempler på områder som har sitt utgangspunkt i 3.sektor. Mennesker med nedsatt funksjonsevne er "storbrukere" av offentlige helsetjenester, og av denne grunn er samarbeid med interesseorganisasjoner for mennesker med nedsatt funksjonsevne viktige samarbeidspartnere i utviklingsoppgaver som vedrører helsefagavdelinger.

10.3 KV og regionalt partnerskap - arbeidsmetoder

Vår anbefaling er at KV-prosjektet utvikles til å bli et regionalt partnerskap for Namdalen. Partnerskapene må ta utgangspunkt i det faglige miljøet som høgskolevirksomheten på stedet har, men det er en forutsetning at partnerskapene knyttes sammen i et nettverk slik at faglige kontakter og utfordringer kan knyttes på tvers i fylket. Målsettingen med slike partnerskap skal være å øke samhandlingen lokalt for å øke den regionale utviklingen basert på kunnskap og kunnskapsutvikling. Sentrale arbeidsmetoder og -oppgaver vil være:

⁴⁶ Med 3.sektor menes frivillighetsarbeid. Dette arbeidet har mange former og dekker alt fra organisasjoners direkte engasjement i helse- og sosialtjenester, som for eksempel Kirkens bymisjon eller Rørvik sanitetskvinner og deres engasjement i forhold til Rørvik sykeheim, til organisering av brukerorganisasjoner og interesseorganisasjoner for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Også tjenester som utføres av privatpersoner overfor medmennesker regnes inn her.

1. Kunnskapsoverføring.
Kunnskapsoverføring fra universitets-, høyskole- og forskningsmiljøene og til næringsliv og offentlig virksomhet og vise versa, samt overføring mellom lokale kunnskapsaktører i lokalt næringsliv og offentlig virksomhet. Formidle kontakt med kunnskapsmiljøer i resten av Nord-Trøndelag, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.
2. Prosjektutvikling og prosjektgjennomføring
Felles prosjektutvikling skal være et hovedpunkt i partnerskapet. Partnerskapet skal også stå som prosjektansvarlig når dette er naturlig. Det er også en målsetting å tiltrekke seg FoU-kapital fra regionale, nasjonale og internasjonale kilder.
3. Egen FoU, utredninger og kartlegginger
Partnerskapet skal initiere og gjennomføre egne FoU-prosjekter, utredninger og kartlegginger. Å utvikle god kunnskap om eget distrikt er en nøkkelfaktor for god regional utvikling. Lokalt gjennomførte utredninger og kartlegginger er i seg selv med på å bygge opp kompetanse i distriktet. Det bygger også opp kompetanse om regional utvikling i rurale strøk.
4. Forankring og legitimering
Nettverket arbeid skal forankres i regionen politisk og i næringslivet/offentlige virksomheter. Resultater fra partnerskapet virksomhet skal dokumenteres vitenskapelig og formidles lokalt, regionalt, nasjonalt og der det er naturlig internasjonalt.
5. Politisk oppfølging og lobbyvirksomhet
Viktig regionalpolitisk utviklingscase skal følges opp politisk og der det er nødvendig også gjennom politiske nettverk (lobby).

10.4 Veien til en Kunnskapssenter Østre

Veien til et kunnskapssenter går slik vi ser det via bygging av regionens samlede kunnskap og effektiv samhandling i et trippelhelix-perspektiv. Kunnskap må betraktes som infrastruktur på linje med veier, havner, strømlinjer og bredbånd. Det må være en konsensus om dette blant politiske myndigheter på lokal og regionalt nivå. Slik kunnskapsoppbygging tar tid. Planleggingen må ha 10-årsperspektiv og basere seg på en trippelhelix-tenking. Like viktig er det at det blinkes ut fokusområder for kunnskapsutvikling. Dette er ikke i konkurranse med utvikling av andre næringer, men et tillegg til denne utviklingen og som en forutsetning for at Namdalen på sikt skal kunne ta del i den kunnskapsintensive nærings- og samfunnsutvikling. Det må en erkjennelse til om at Namdalen har spesielle utfordringer for å bygge morgendagens næringsstruktur. Det kan ikke legges kun et økonomisk rasjonale til grunn for planleggingsarbeidet. Det må også drives på basis av en aktiv distriktpolitikk. Tiltakene må settes inn på et bredt spekter. Et framtidig Kunnskapssenter Østre med Namdalshagen, HiNT, Campus Namsos og en framtidig Kunnskapshage etter SIVA-modell som sentrale element, vil kunne bli en drivkraft i regional utvikling i Namdalen. KV-partnerskapet må bevare den langsiktige visjonen og arbeide med å bygge stein på stein i å realisere visjonen.

Litteraturliste:

Adresseavisen: *Byene best i nærings-NM*. Artikkel av 08.12.06.

Aftenposten Morgen: *Har nok sykepleiere*. Artikkel av 03.01.00

Amdam J. og Tangen G. (2006): *Kva kunnskapsbehov har småsamfunn? Kartlegging av lokale forsknings og utviklingsbehov*. Volda: Høgskolen i Volda og Møreforskning Volda, Arbeidsnotat nr. 200.

Amdam R. og Bukve O. (red.) (2004): *Det regionalpolitiske regimeskifte – tilfellet Noreg*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Andersen, I. (2005): *Den skinbarlige virkelighet: Om vidensproduksjon for samfundsvitenskapene*. Fredriksberg: Samfundslitteratur

Arbo, P. (2001): *Hvordan kan de statlige høgskolene styrke sin posisjon som regionale utviklingsaktører?* Norges forskningsråd. Seminarforedrag 28.august 2001.

Arbo, P. og Benneworth, P. (2007): *Understanding the Regional Contribution of Higher Education Institutions: A literature review*. OECD Education Working Paper no 9/2007

Arbo, P. og Gammelsæter H. (red.) (2004): *Innovasjonspolitikens scenografi Nye perspektiv på næringsutvikling*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Asheim, B.T. og Isaksen A. (1997): *Regionale innovasjonssystem – en teoretisk diskusjon*. I: Isaksen, A. (red.): *Innovasjoner, næringsutvikling og regionalpolitikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Berg N. G. et al (red.) (2004): *Mennesker, steder og regionale endringer*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.

Brenne, T. og Johansson, K. (2003): *Markedsorientering i høgskolesektoren*. København: CBS – masteroppgave

Brenne, T. og Knappe, G.O. (2008): *Kunnskap er infrastruktur. Høgskolens rolle i regionalt utviklingsarbeid i et distriktpolitisk perspektiv*. Steinkjer: Høgskolen i Nord-Trøndelag. Rapport nr. 52.

Brenne, T. og Ness S. (2007): *Etablering av et produksjonslaboratorium for legemidler i Namdalen*. Steinkjer: Høgskolen i Nord-Trøndelag. Utredning nr. 89.

Brulin, G., 1998: *Den tredje oppgiften - Högskola ock omgivning i samverkan*. Stockholm: SNS Förlag.

Bukve, O. og Glosvik, Ø (2003): *Regionalpolitikken på regionnivået*. HSF-rapport 8/02. Sogndal: Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Bukve, O., Onsager, K. og Selstad T. (2004): *Teorier i regional utvikling*. I Onsager, K. og Selstad, T. (red): *Regioner i utakt*. Trondheim. Tapir forlag.

Busch, T. og Vanebo J. O. (2000): *Organisasjon, ledelse og motivasjon*. Oslo: Universitetsforlaget.

Busch, T., Johnsen, E., Valstad, S.J. og Vanebo, J.O. (2007): *Endringsledelse i et strategisk perspektiv*. Oslo: Universitetsforlaget AS.

Cruickshank, J. (2004): *Økonomiens konstruksjon av den norske landsbygda*. Plan 2004 Nr 05, s 52 – 55.

Etzkowitz, H. (2005): *Trippelhelix – den nya innovasjonsmodellen. Högskola, näringsliv och myndigheter i samverkan*. Stockholm: SNS Förlag.

Fiskum, E. (2006): *Sykepleieres dokumentasjonspraksis: et arbeidsnotat som beskriver sykepleiernes opplevelser og tanker rundt egen dokumentasjonspraksis*. Steinkjer: Høgskolen i Nord-Trøndelag, Arbeidsnotat nr 210.

- Forskningsrådet (2007): *Utredning om opprettelse av regionale forskningsfond*. Oslo: Norges forskningsråd.
- Fosnes, Namdalseid, Namsos og Overhalla kommuner (2006): *Utviklingsplan 2006 - 2010*.
- Furrebø, S. T. (2006): *Desentralisering og regional konkurransevne*. I Stat og Styring nr. 4. s. 40 – 44.
- Gammelsæter, H. (2000) (red): *Innovasjonspolitik, kunnskapsflyt og regional utvikling*. Trondheim: Tapir forlag.
- Glosvik, Ø. (2005): *Høgskulen som regional utviklingsaktør - presentasjon av et omgrepsapparat*. Paper 17, konferansen HSS-05, Høgskolen i Vestfold, Tønsberg 01.06.05-03.06.05
- Glosvik, Ø. (2006): *Høgskulen som dynamisk kunnskapsaktør. Regional utvikling som leiingsutfordring*. Norsk pedagogisk tidsskrift 2006 nr 02, s 173-184.
- Grande, J. (2006): *Samhandling mellom høgskole og regionalt næringsliv – økt kompetanse gjennom praktisk problemløsning bedrift*. Steinkjer: Høgskolen i Nord-Trøndelag, Arbeidsnotat nr 213
- Grønmo, S. (2007): *Samfunnsvitenskapelige metoder*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Gulbrandsen, M. og Smeby, J-C. (2002): *The external orientation of university researchers: implications for academic performance and management*. Notat lagt fram på The 4.th Triple Helix Conference København/Lund 2002.
- Gustavsen B. og Gaustad A.H. (red.) (2005): *Høgskole og Samfunn i Samhandling – HSS 2005. Samhandling er avgjørende for nyskaping. Konferanserapport*. Høgskolen i Vestfold
- Halvorsen K. (2004): *Regionalforskning som regionalpolitikk – En anmeldelse av fire formidlingsbøker om forskningsprogrammet REGUT*. Plan 2004 nr. 4, s. 56 – 67.
- Hægeland, T. og Møen, J (2000): *Betydningen av høyere utdanning og akademisk forskning for økonomisk vekst. Ev oversikt over teori og empiri*. Statistisk sentralbyrå: Rapporter nr. 2000/10
- Høgskolen i Nord-Trøndelag (2008): *Strategisk plan for høgskolen i Nord-Trøndelag (2008 – 2010)*. https://kvalitet.hint.no/kvalitet/1_organisering_og_styring/7_1_strategisk_plan
- Høgskolen i Nord-Trøndelag (2008): *Strategisk plan for høgskolen i Nord-Trøndelag (2009 – 2011). Bakkekontakt og høge tanker*.
- Jacobsen, D.I. (2005): *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode*. Krisitansand S: Høgskoleforlaget.
- Jacobsen, J.C. (2004): *Akademisk kapitalisme – lærestalterne mellom marked og offentlighet*. I Norsk pedagogisk tidsskrift – nr. 02-03.
- Knappe, G.O. (2006): *Hele regionen som læringsarena – region og høgskole i godt samspill?* Kronikk i Namdalsavisa 7. oktober 2006
- Knappe, G.O. (2006): *Region og høgskole i samspill*. Kronikk i Trønder-Avisa 11. oktober 2006.
- Knappe, G.O. (red.) (2007): *Norske og svenske blåskjell til Europa. Sluttrapport. Interreg III-A*. Høgskolen i Nord-Trøndelag, Utredning nr. 87.
- Knudsen, J.P. (red,) (2005): *Sterke regioner – forskning og reform*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kunnskapsdepartementet (2008): *Orientering om statsbudsjettet 2009 for universiteter og høgskoler*.
- Kunnskapsdepartementet (2008): *Statsbudsjettet for 2008 kap. 275 – Tildelingsbrev for 2008 for Høgskolen i Nord-Trøndelag*.

- Larsen, I. M. og Kyvik, S. (2006): *Tolv år etter høgskolereformen – en statusrapport om FOU i statlige høyskoler*. NIFU/STEP. Rapport nr. 7/2006.
- Larsen, J-E. (2005): *Samhandling med omgivelsene - under hvilke vilkår? Eksemplet Høgskolen i Telemark*. Paper 17, konferansen HSS-05, Høgskolen i Vestfold, Tønsberg 01.06.05-03.06.05
- Leknes, E. (2002): *Keiserens nye klær eller "entrepreneurial governance."* Plan 2002 nr. 06, s 12–17.
- Namsos kommune (2001): *Kommuneplan for Namsos kommune 2001 – 2015. Strategidelen*.
- Namsos kommune (2004): *Næringspolitisk plan 2004 - 2007 "Positiv til nytenking - uansett"*.
- Nielsen, J.C. Ry, og Repstad, P. (1993): *Fra nærhet til distanse og tilbake igjen. Om å analysere sin egen organisasjon*. I: Nielsen, J.C. Ry red. *Annerledes tanker om livet i organisasjoner*. København: Nytt fra samfunnsvitenskapene, s. 19-37.
- NIFU, 2004: *Høgskole - Universitet - Bedrift: Mobilitet og innovasjon (HUBro). Innspill til Forskningsrådets utvikling av en næringsrettet satsting overfor universitetene og høyskolene*. NIFU skriftserie 13/2004.
- Nord-Trøndelag fylkeskommune (2007): *Regionalt utviklingsprogram 2007 i Nord-Trøndelag*.
- Nord-Trøndelag fylkeskommune (2008): *Regionalt utviklingsprogram 2008 i Nord-Trøndelag*.
- Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune (2008): *Felles fylkesplan for Trøndelag 2009 – 2012. Kreative Trøndelag – Her er alt mulig uansett."* Høringsversjon.
- Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune (2006): *Marin Strategiplan Trøndelag*
- Nord-Trøndelag fylkeskommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune (2007): *Felles fylkesplan for Trøndelagsfylkene - Samhandlingsprogram for Trøndelag 2007*.
- NOU 2008:3. *Sett under ett. Ny struktur i høyere utdanning*.
- Nærings- og handelsdepartementet (2003): *Fra idé til verdi. Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik*.
- OECD (2006): *OECD prosjektet om høyere utdanningsinstitusjoners bidrag til regional utvikling. – Egevaluering og ekstern evaluering*. <http://www.oecd.org/dataoecd/55/21/37707576.pdf>
- OECD project (2006): *Supporting the Contribution of Higher Education Institutions to Regional Development. Final Regional Report. Trøndelag (Mid-Norway Region)*. <http://www.oecd.org/dataoecd/16/15/36304405.pdf>
- Olsen, J. P. (2004): *Innovasjon, politikk og institusjonell dynamikk*. Arena Working Papers WP 04/04. UiO
- Onsager K. og Selstad T. (red.) (2004): *Regioner i utakt*. Trondheim: Tapir Akademisk Forlag.
- Spilling O. R. (red.) (2007): *Kunnskap, næringsutvikling og innovasjonspolitik*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Spilling, O. R. et al (2002): *Entreprenørskap som strategi for regional utvikling*. Lillehammer: Handelshøgskolen BI, Discussion Paper 7/2002.
- Spilling, O.R. (red.) (2002): *NyskappingsNorge*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Stellander, K. I. (2006): *Kunnskapsbyen Trondheim – byintegrert universitet og høyskole som katalysator for utvikling*. Plan nr. 2006.
- Stene, M (red.) (2007): *Kunnskap i bruk – nordtrøndersk forskning i utvalg*. Steinkjer: Høgskolen i Nord-Trøndelag

- Stortingsmelding nr. 1 (2005-2006), *Nasjonalbudsjettet*.
- Stortingsmelding nr. 20 (2004-2005), *Vilje til forskning*
- Stortingsmelding nr. 21 (2005-2006): *Hjarte for heile landet. Om distrikts- og regionalpolitikken*.
- Stortingsmelding nr. 27 (2000-2001): *Gjør din plikt - krev din rett. Kvalitetsreform av høgere utdanning*.
- Stortingsmelding nr. 40 (1990-1991): *Fra visjon til virke – Om høgere utdanning*.
- Stortingsmelding nr. 39 (1998-1999): *Forskning ved et veiskille*
- Sæther, B. et al. (2000): *Høgskolenes regionale betydning*. Prosjektrapport 2000:9. Oslo: NIBR
- Universitetsloven. (2005): *Lov om universiteter og høyskoler*. Lov av 1.april 2005 nr. 15. <www.lovdata.no>
- Utdannings- og forskningsdepartementet (2003): *Hvordan skapes vektløse verdier? En snarvei til Kompetanseberetningen 2003*. Oslo: UFD.
- Vareide, K. (2007): *Næringsanalyse Tord-Trøndelag*. Bø: Telemarksforskning Bø – arbeidsrapport 24/2007.
- Westlund, H. (2004): *Regionale effekter av høgere utdanning, høyskoler og universitet. En kunnskapsöversikt*. Østersund: Institut för tillväxtpolitiska studier. Rapport A2004:002.

Internettkilder:

<http://www.namdalsshagen.no/>

Vedlegg 1.

Tabell under rangeringer i næringslivsindeksen for kommuner, rangeringen er gjort for de 431 kommunene i landet, hvor 1 = beste kommune, og 431 = dårligste kommune:

Knr	Kommune	Rangering for 2006					Rangering for perioden 2002-2006				
		Nyeta- blering	Lønn- somhet	Vekst	Nær- ings- tetthet	Indeks	Nyeta- blering	Lønn- somhet	Vekst	Nær- ings- tetthet	Indeks
1702	Steinkjer	238	180	191	116	150	158	166	317	101	131
1703	Namsos	221	183	309	111	207	106	140	179	114	78
1711	Meråker	380	248	421	305	405	238	370	388	232	338
1714	Stjørdal	96	222	190	67	79	102	191	95	76	58
1717	Frosta	290	237	29	271	209	370	296	31	262	279
1718	Leksvik	275	252	98	170	193	285	222	321	165	230
1719	Levanger	188	213	243	216	222	131	221	74	219	140
1721	Verdal	186	76	244	90	88	105	27	8	105	8
1723	Mosvik	260	24	2	365	113	315	169	60	365	284
1724	Verran	374	335	410	299	412	240	415	181	340	381
1725	Namdalseid	339	323	116	274	311	377	376	114	299	348
1729	Inderøy	258	218	53	358	236	194	60	135	355	207
1736	Snåsa	357	349	316	222	384	372	287	365	195	355
1738	Lierne	235	402	366	205	367	399	259	162	168	302
1739	Røyrvik	303	426	223	324	391	407	423	359	310	429
1740	Namsskogan	297	401	373	215	393	371	413	395	236	404
1742	Grong	287	246	127	185	217	254	37	336	185	163
1743	Høylandet	199	158	383	294	305	253	396	221	284	349
1744	Overhalla	337	153	227	249	278	222	63	40	152	101
1748	Fosnes	421	160	9	391	286	417	382	232	375	423
1749	Flatanger	342	173	40	312	228	420	427	375	346	431
1750	Vikna	147	365	175	26	143	235	341	170	25	159
1751	Nærøy	344	166	205	251	279	316	408	303	245	367
1755	Leka	429	404	332	200	407	423	418	110	213	398

Vedlegg 2: Forprosjektanalyse av 28.11.2001.

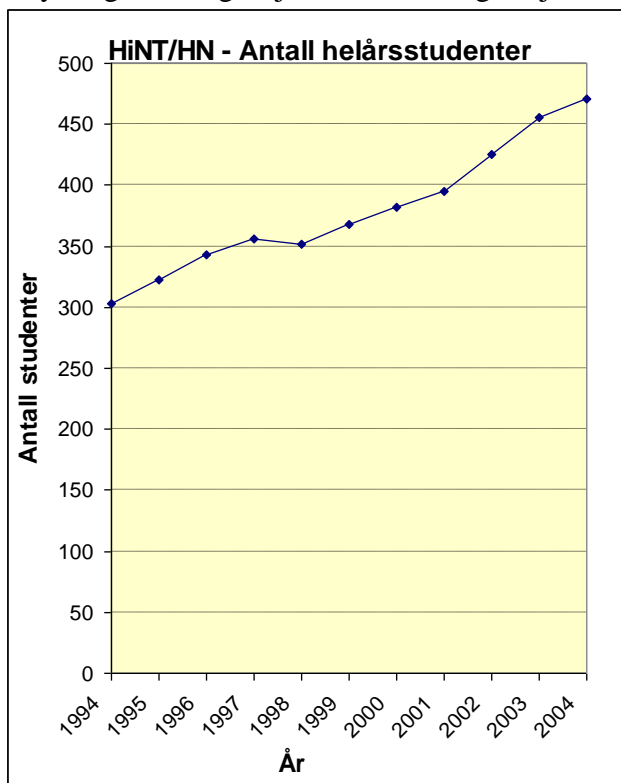
Forprosjekt

Kunnskapsbasert verdiskaping

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for helsefag, Namsos, (HiNT/HN) har hatt kraftig vekst de siste 10 årene. Avdelingen har en over 60 år gammel historie som utdanningsinstitusjon for sykepleiere. Med etablering av vernepleierutdanning, reseptarutdanning og 4 videreutdanninger innen helsefag, har avdelingen etablert seg som et betydelig helsefagmiljø både lokalt og nasjonalt.

Tabellen viser utviklingen i antallet helårsstudenter finansiert over statsbudsjettet med en framskrivning til 2004 (Full utbygd reseptarutdanning). I tillegg har avdelingen arbeidet målbevisst i forhold til å etablere studieavgifts- og oppdragsfinansierte studier og være aktiv kursarrangør til helse- og sosialsektoren.

HiNT/HN har en stor utfordring i å utvikle skolen til å fylle de kravene til høgskoleutdanning stilt både fra myndighetene og studentene og dermed sikre eksistensgrunnlaget for virksomheten. To områder peker seg ut som spesielt krevende. Skape et miljø som er attraktivt for arbeidskraft med høg kompetanse, (en utfordring som også er velkjent for sykehuset) og skape et aktivt FoU-miljø. I denne sammenhengen blir vårt høgskolemiljø lite og sårbart og om HiNT/HN skal lykkes er vi avhengig av å samarbeide tett med andre høgkompetansemiljøer primært lokalt, men også regionalt og nasjonalt. Namsos kommune, Namdal sykehus og HiNT/HN representerer hver for seg tunge kompetansemiljøer lokalt. Regionalt eller nasjonalt er vi svært små. Å arbeide i nettverk og skape vinn-vinn situasjoner vil bli nøkkelordet.

HiNT/HN vil i tillegg undersøke mulige synergieffekter at høgskolevirksomhet som en del av vårt samfunnsansvar. På bakgrunn av erfaringer fra HiNTs andre studiesteder i Nord-Trøndelag, Steinkjer og Levanger; og tilsvarende erfaringer fra andre vertskommuner for høgskolevirksomhet, er det naturlig å forsøke å arbeide med Namsosavdelingens potensiale som basis for kunnskapsbasert verdiskaping i Namdalen.

Arbeidsplasser basert på høykompetanse vil være svært viktig for utvikling av Namsos og Namdalen, ikke bare som nye arbeidsplasser, men også for å sikre eksistensgrunnlaget for eksisterende virksomhet gjennom oppbygging av fagmiljøer. Namdalen bør også ha en klar målsetting om å få større andel av FoU-midler og statlige prosjektmidler. Den forskning som foregår i Namdalen utføres til stor del av personer bosatt utenfor Namdalen.

Kunnskapsbasert verdiskapning tar utgangspunkt i det faktum at kunnskap/FOU gir grunnlag for ny aktivitet. Det finnes flere eksempler hvor tunge kompetansemiljø sammen med næringsliv/off. forvaltning kommer opp med kreative ideer som gjennom videreutvikling fører til verdiskapning i form av nye produkter/tjenester enten rettet mot det offentlige forvaltningsapparat eller som kommersielle ideer rettet mot et marked – nasjonalt eller internasjonalt.

Namsos kommune har et overordnet ønske om å søke allianser med ulike aktører som kan bidra til utvikling og vekst i kommunen. Kommunen har således ønsket å bidra til å utrede hvorvidt tunge kompetansemiljø kan være en arena for FOU og nyskaping. I dette forprosjektet har kommunen ønsket å se på slike muligheter med HiNT som utgangspunkt.

1.2 Etablering/organisering.

På bakgrunn av denne felles erkjennelse og interesse ble det fra HiNT/HN utarbeidet et forslag til forprosjekt, som ble oversendt kommunen for behandling. Namsos kommune behandlet denne saken og innvilget støtte til et forprosjekt med inntil kr 50.000 under forutsetning av at HiNT dekker tilsvarende beløp. Kommunen forutsatte i sitt vedtak at forprosjektet bl.a. skulle konkretisere realistiske muligheter og hva som må til for å utnytte disse. Forholdet til andre utviklingsprosjekter i kommunen skal også avklares.

Forprosjektet ble etablert med en styringsgruppe på 4 personer bestående av dekan Grethe B. Næss og avd.dir. Tor Brenne fra HiNT/HN og rådmann Erik Gjemdal og formannskapsmedlem Alfred Skogmo fra Namsos kommune. Dekan Grethe B. Næss ble valgt til styringsgruppens leder. Forprosjektet engasjerte fram til sommeren NTN AS med utførende konsulent Bjørn T. Grøttheim til å bistå i forprosjektet.

Styringsgruppen har hatt 4 formelle møter underveis i prosjektet, i tillegg til at representanter både fra kommunen og HiNT har vært aktivt med i en rekke uformelle møter og drøftinger omkring forprosjektets fremdrift og innhold. Prosjektet er presentert og drøftet med en del sentrale kompetansemiljø i kommunen. Det er også gjennomført et innledende møte med SIVA både for å presentere prosjektet samt å få en oversikt over hvilke virkemidler som kan tenkes å komme til anvendelse ved realisering av et hovedprosjekt i Namsos. I tillegg er det gjennomført møter med politisk og administrativ ledelse i fylkeskommunen.

1.3 Overordnet målsetting.

Prosjektets utgangspunkt har vært å kartlegge hvilke kompetansemiljø vi har i Namdalen og å synliggjøre mulige områder hvor det kan være interessante og positive synergieffekter. Målet er å skape en arena for et forsknings- og utviklingsmiljø som både bidrar til å styrke de enkelte kompetansemiljø samtidig som det ut fra dette kan skapes grunnlag for ny aktivitet.

Namsos kommune og HiNT valgte å dele prosjektet slik at en, gjennom et forprosjekt, skulle søke å identifisere mulighetene og fremme forslag til et hovedprosjekt.

1.4 Betingelser for måloppnåelse.

Forutsetningen for at slike prosjekter skal bli vellykket er at alle deltagende parter ser en plusseffekt for sin egen organisasjon, typiske vinn/vinn situasjoner. Slike positive effekter kan enten være direkte ved at det bidrar til økt eller sikrer eksisterende aktivitet eller indirekte ved at andres positive utvikling kan bidra til egen vekst og utvikling. Spesielt de kommersielle aktørene som er kontaktet i forprosjektarbeidet har lagt stor vekt på at de må se sin egen nytte av å delta i et slikt fellesskap.

2. Analyse

2.1 Aktuelle fagområder.

Allerede i arbeidet med prosjektplanen ble det lagt vekt på å avdekke hvilke fagområder som dekkes av de tunge kompetansemiljøene i distriktet, og hvilke andre/nye fagområder som kan være en naturlig forlengelse av dette. Det kan i tillegg være aktuelt å vurdere hvilke fagområder som det spesielt fokuseres på både fra myndigheter og befolkning.

Styringsgruppen har antatt at et av vilkårene for å nå frem med en etablering av et FoU-miljø i Namsos er at dette miljøet kan vise til en eller flere ”unike” fordeler med slik aktivitet i Namsos innenfor de bestemte områder. I forhold til trender mener vi at både helse/omsorg, farmasirelatert virksomhet og natur/miljø er viktige stikkord.

2.1.1 Helse/omsorg.

Regionen har 2 sentrale tunge aktører innen fagområde helse, som omfatter human medisin, helse og omsorg. HiNTs utgangspunkt er fagområde helse med utdanning av helsepersonell, syke- og vernepleiere til sykehus og kommunal omsorgsvirksomhet. I tillegg er det vedtatt å opprette et nytt 3-årig tilbud innen reseptarutdanning fra høsten 2001. Reseptarutdanning i Namsos vil være et av 2 steder i landet som tilbyr denne studieretning på høgskolenivå.

Namdalen Sykehus har i tillegg til sin ordinære virksomhet fått ansvar for å bygge opp spesialkompetanse innen alderspsykiatri samt at sykehuset har bidratt til å opprette en privat øyeklinikk samt et privat ortopedisk verksted. Det er et siktemål å bidra til at flere ideer som fremkommer i slike fagmiljø kan realiseres i regionen. Fremtidens utfordringer vil blant annet omfatte en sterkere konkurranse om studentene (for HiNTs vedkommende) samt en stadig skjerpet kamp om fagfolk. Et viktig element i denne ”kampen” vil være å skape sterke,

utviklende og attraktive fagmiljø. HiNT er utfordret til å kunne tilby kvalitativ forskning som en del av sitt totale fagmiljø.

Kommunens representant i styringsgruppen, Alfred Skogmo har i tillegg til det eksisterende miljø med tilhørende aktiviteter knyttet til human medisin og omsorg fremmet ideen om å vurdere hvilke muligheter som kan ligge for dette lokale kompetansemiljøet i forhold til informasjonsbasen som er opprettet etter den gjennomførte Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT). Det er fra Alfred Skogmo og Bjørn Terje Grøttheims side tatt et privat initiativ til å danne et kommersielt selskap (GENT AS) som for tiden undersøker om det er mulig å utvikle næringsvirksomhet på denne basis. Slik sett har forprosjektet allerede bidratt til kunnskapsbasert verdiskaping i en innledende fase.

2.1.2 Farmasirelatert virksomhet

Det er allerede et miljø i Namdalen innenfor fagområde farmasi. Alpharmas produksjon av fiskevaksiner og HiNTs utdanning av reseptarer er eksempler. Utviklingen av reseptarstudiet kan tenkes også å omfatte spesialisering rettet mot fisk og fiskemedisin, med basis i regionens sterke stilling innenfor oppdrett av laks og andre marine arter. Som en del av dette miljøet må vi også ta med Veso som har Nord-Europas største våt-lab – et forskningslaboratorium rettet mot oppdrettsbransjen og sykdomsproblematikken knyttet til dette. I tillegg til virksomheten knyttet til Namsos Apotek, arbeider firmaet Europharma som grossist innen fiskevaksine. Namsos Apotek har i en lengre periode arbeidet aktivt med å utvikle nye aktiviteter i forhold til både produksjon og distribusjon av medisiner. Dette miljøet representerer i sum en betydelig fagkompetanse som også vil kunne trekke veksler på et større miljø og en felles arena.

2.1.3 Naturgitte fortrinn knyttet til naturforvaltning, elv, fjord og hav.

Et annet fagområde som peker seg ut er aktivitet knyttet til natur – naturbruk og naturforvaltning. Det såkalte Rieber-Mohn utvalget, som ble oppnevnt i kongelig resolusjon i 1997, har i sin utredning omkring villaksbestandene fremmet forslag til nye forvaltningsstrategier og tiltak. Utvalgets innstilling fremgår av NOU 1999:9. Rapporten peker på at dagens forvaltning ikke er tilfredsstillende og anbefaler at det videre arbeidet i forhold til både overvåking, forskning, forvaltning og beskatning i større grad blir underlagt en helhetlig styring. På bakgrunn av denne innstillingen er det tatt et lokalt initiativ for å medvirke til at det kan etableres et regionalt senter i Namdalen som pådriver for FoU-relatert aktivitet i tilknytning til villaks. Namsenvassdraget er Namdalens komparative fortrinn i forhold til annen lokalisering og vil være et godt utgangspunkt for FoU-aktivitet i tråd med Rieber-Mohn utvalgets anbefalinger. Samtidig med at regionen har et godt utgangspunkt i forhold til villaks har regionen også et betydelig pre i forhold til oppdrettsnæringen både av laks og andre marine arter.

Den utstrakte oppdrettsaktiviteten i regionen har også bidratt til at det er bygget opp tunge kompetansemiljøer innen forskning på fiskesykdommer og veterinærmedisin knyttet til oppdrett. Regionen kan også fremvise et internasjonalt anerkjent produksjonsmiljø av dyremedisiner.

Statskogs hovedkontor i Namsos har som landets største grunneier en betydelig kompetanse og aktivitet innen begrepet naturforvaltning. Denne kompetansen bør utnyttes sammen med regionens mange aktører innen turistmarkedet.

Namdalen inneholder store naturrikdommer og representerer som sådan et geografisk område som er interessant både forvaltningsmessig og i forskningssammenheng. Regionen inneholder både nye og gamle verneområder og har en unik fauna, som blant annet omfatter ett av to kjerneområder for å bygge opp en reproduserende bjørnestamme. I tillegg til verneområdene og mulig aktivitet i denne sammenheng bør regionen være interessant i forhold til kommersiell aktivitet som bygger på renhet fra fjell til hav. Fremtidens miljøovervåking vil i tillegg til tradisjonell prøvetaking/registrering også omfatte biologiske studier og forskning av ulike organismer fra ulike tidsepoker som kan bidra til å øke kunnskapen om den ”riktige” fremtidige forvaltning og utnytting. Politiet i Namsos har over år bygget opp en betydelig kompetanse og erfaring i forhold til miljøovervåking i regionen. På bakgrunn av disse faktorene pågår det en vurdering av om Statens Naturoppsyn (SNO) burde etablere et avdelingskontor i Namsos for ytterligere å styrke denne aktiviteten i dette viktige område.

HiNT har ambisjoner om å satse på utvikling av utdanninger og forskning på havbruk. Denne virksomheten vil få sitt utgangspunkt i Levanger og Steinkjer dersom ikke vi i Namdalen klarer å forene krefter og fagmiljø.

2.2 Samarbeidspartnere/-modeller.

Prosjektet kunnskapsbasert verdiskaping tar utgangspunkt i de virksomheter som gjennom sine ansatte besitter høy kompetanse innenfor sine fagfelt. Forprosjektet har i henhold til dette vurdert mulige samarbeidspartnere innenfor de valgte satsingsområder. I stor grad er det offentlige instanser som representerer slik virksomhet. Forprosjektet peker på følgende aktører som etter vår mening kommer inn under våre kriterier:

- HiNT
- Namdal Sykehus
- Næringsmiddelkontrollen
- Veso Vikan Aquavet
- Statskog
- Videregående skoler
- Alpha

Utover disse kompetansemiljøene har vi både i kommunen og regionen små og mellomstore bedrifter som på ulike fagområder har aktivitet knyttet til ett eller flere av de fagområdene vi har valgt å konsentrere oss om. I tillegg vil vi fremheve de planene som foreligger om å opprette et Kunnskapssenter for Laks, som ønsker en samlokalisering med HiNT. Et slikt kompetansesenter kan være starten på en betydelig forskningsaktivitet knyttet både til villaksbestandene og oppdrettsaktiviteten. Namsos vil være et naturlig knutepunkt for slike aktiviteter. Forprosjektet er opptatt av at det må skapes en felles arena hvor disse aktørene kan treffes, enten i form av felles lokalisering eller ved at det utvikles egnede fora hvor de ulike virksomheter og deres ansatte kan utveksle ideer/erfaringer som grobunn for økt verdiskaping. Et fellestrekk for alle disse aktørene er at de alene ofte blir for ensrettet eller ikke representerer et stort og interessant nok miljø verken i forhold til rekruttering eller i forhold til det å skape kreative/innovative prosesser utover de daglige oppgaver.

Vi har tidligere i rapporten konsentrert oss om kunnskapsbasert aktivitet rettet mot human medisin/omsorg og naturbruk i videste forstand. Fellesnevneren for disse aktørene vil i sin utvidete FoU-aktivitet etterspørre tekniske og bygningsmessige fasiliteter i forhold til laboratorietjenester. En forskningsarena med utgangspunkt i en høyteknologisk lab vil være et trekkplaster og et naturlig utgangspunkt for samarbeid, både på permanent basis og

prosjektrelatert. I tillegg til en felles arena for FoU vil det være behov for et veiledningsapparat som kan bistå bedriftene og/eller enkeltpersonene i å realisere sine ideer.

2.3 Forhold til andre prosjekter.

Et samarbeidsprosjekt av typen ”kunnskapsbasert verdiskaping” vil ikke i noe tilfelle komme i konflikt med de enkelte aktørers egenvirksomhet. Det foreligger planer om etablering av en næringshage hvor noen av de forannevnte aktører har vist interesse. Ideen med næringshage er at de deltagende bedrifter skal ha felles nytte av en samlokalisering i forhold til leverandør/kundeforhold samt at virksomhetene kan trekke veksler på hverandres nettverk og markedskontakt. En felles FoU-arena med et veiledningsapparat for nye ideer vil kunne være en leverandør av nye virksomheter som kan ha nytte av å gå inn i næringshagen. Forprosjektet har som en del av arbeidet undersøkt mulighetene for å skape et SIVA inkubatorprosjekt i Namsos. De foreløpige konklusjonene er at vi er i en for tidlig fase og har for få kommersielle aktører med. Det kan være aktuelt å gå videre med en slik ide sammen med f.eks Kunnskapsenteret for Laks.

3. Forslag til hovedprosjekt.

Det overordnede mål for en videreføring av forprosjektets ideer vil være å arbeide videre med nettverksbygging hvor de ulike kompetansemiljøene kan finne samarbeidsformer som grunnlag for utvikling og nyskaping. Målet må være å forene kreftene og finne felles interesser (vinn/vinn). Det må etableres attraktive møteplasser som raskt kan konkretisere mulighetene. Det er i hovedsak 2 argumenter for FoU i enhver organisasjon – det ene vil være ønske om slik aktivitet for å styrke egen eksisterende virksomhet, det andre vil være ønske om å få frem nye ideer som kan realiseres i egen eller andres regi. De offentlige aktører vil i sin natur i utgangspunktet være mest opptatt av den interne virkningen av FoU, og hvor mulig realisering/kommersialisering av ideer vil komme i andre rekke. De private aktører vil legge vel så mye vekt på hvilke markeds- og inntjeningsmuligheter som kan følge av en aktiv FoU. Hvordan kan så disse kreftene samordnes både for å få en bredest mulig samling av kompetansemiljø og for å få størst mulig effekt av de enkelte FoU-aktivitetene.

Forprosjektet er satt i gang med formål spesielt å finne mulige samarbeidsrelasjoner og muligheter for verdiskaping i og rundt aktiviteten ved HiNT generelt og spesielt rettet mot reseptarutdanningen. Hovedprosjektet bør fokusere på nettopp dette som en første fase for deretter å initiere mulige satsingsområder som kan bidra til å sikre og utvikle ny aktivitet i de øvrige kompetansemiljøene i Namsos. Slik utvikling vil også indirekte være med å støtte opp under HiNTs aktivitet, bl.a. i forbindelse med å utvikle et enda større fagmiljø i Namsos totalt sett.

Forprosjektet konkluderer med å anbefale at det blir satt i gang et hovedprosjekt der HiNT sammen med kommunen tar ansvar for nettverksskaping. Namdal Sykehus, Næringsmiddelkontrollen og Kunnskapsenteret for Laks er naturlige samarbeidspartnere i innledningsfasen. Prosjektet bør tilføres økonomi slik at aktuelle nyskappingsprosjekter kan følges opp med etablering av møteplasser, innkjøp av konsulentbistand til utredninger, politisk oppfølging og lobbyvirksomhet.

3.1 Organisering:

Prosjektet bør styres av en prosjektleder med en styringsgruppe som består av representanter to representanter fra HiNT/HN og to representanter fra Namsos kommune. Det opprettes egne adhoc-utvalg som skal følge opp konkrete tiltak.

3.2 Hovedprosjektets målsetting

Hovedprosjektets målsetting skal være:

Arbeide aktivt for etablering av arbeidsplasser, permanente og prosjektbaserte, som kan bidra til å styrke høgkompetansemiljøene innen helse- og omsorg, farmasirelatert virksomhet og virksomhet basert på naturforvaltning, og trekke forskning og utviklingsoppgaver til Namdalen.

Målsettingen kan konkretiseres gjennom:

- Arbeide for at reseptbasert legemiddelregister legges til HiNT/HN.
- Bidra til at Kunnskapsenter for Laks blir etablert og når sine målsettinger.
- Bidra til at FoU-samarbeidavtalen mellom Namdal sykehus og HiNT/HN realiseres og utvikles.
- Bidra til å videreutvikling av HiNT/HN som sentral aktør i Midt-Norge kunnskapsleverandør på EVU-området.
- Bidra til å realisere fylkesplanens intensjoner om Namdalen som et bioteknologisk tyngdepunkt i Nord-Trøndelag.
- Bidra til etablering av et kommersielt laboratorium ved eller nært HiNT/HN som også skal være et faglig/teknologisk samlingspunkt for regionens fagmiljø innen både human- og veterinærmedisin.
- Støtte opp under etablering av et innovasjons-/inkubatorselskap som skal realisere/kommersialisere resultatene av et aktivt FoU-arbeid i de samarbeidende fagmiljø.

3.3 Tidsramme

Hovedprosjektet skal, i første omgang, ha en samlet tidshorison på 2 år med konkretiserte delmål som danner grunnlag for eventuelle kursendringer.

3.4 Kostnader:

Aktivitet	Kostnad
Prosjektleder/innleid konsulentbistand	250.000
Styringsgruppen,	20.000
Reiseutgifter	30.000
Husleie, tlf., IT og lignende	20.000
Totale kostnader	320.000

3.5 Finansiering

HiNT avd. Namsos(inkl 20.000 til infrastruktur og administrasjonskostnader)	kr 170.000
Namsos kommune	kr 150.000
Tilsammen	kr. 320.000

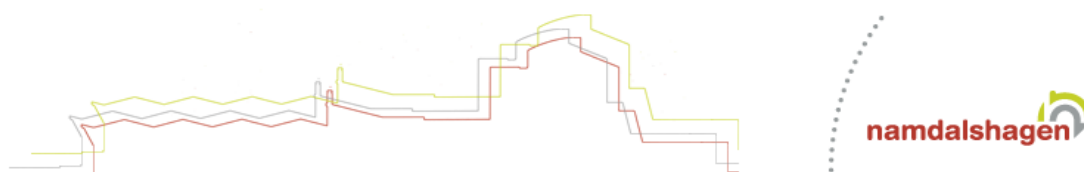
Prosjektet skal arbeide for økning av aktiviteten på bakgrunn av tilskudd fra andre interessenter.

Namsos 28.11.01

For forprosjektgruppa

Tor Brenne
Avdelingsdirektør HiNT/HN

Vedlegg 3.

Hva er en næringshage?

En næringshage er en samlokalisering av kunnskapsintensive virksomheter som sammen skal bygge opp et profesjonelt, faglig og sosialt næringslivsmiljø. En næringshage har en næringsutviklingsrolle som gjerne omfatter et definert geografisk område eller en region.

Det er etablert over 40 næringshager spredt over hele landet. Disse næringshagene er etablert og drives med basis i [SIVA](#)s modell og hvor SIVA er involvert direkte eller indirekte. I løpet av 2004 økte antall deltakende bedrifter knyttet til næringshagene fra 725 til 755, hvorav 606 er direkte samlokaliserte i næringshagene. Antall ansatte i bedriftene i næringshagene er ca. 1600. Næringshagene, bedriftene og deres ansatte utgjør en unikt og landsomfattende nettverk av små og mellomstore bedrifter.

Bedrifter lokalisert i Namdalshagen:

21.feb.08

BEDRIFT	ORGANISASJONS NR	ANTALL ANSATTE	AKTIVITET
AS REKO	915 354 513	2	Vaktmestertjenester
Adecco Norge AS	935 333 156	1	Utleie av arbeidskraft
Arkitektkontoret Blom AS	980 047 873	3	Byggeteknisk konsulentvirksomhet
At Work System AS	980 211 339	1	Utvikling programvare
Børgefjellsenteret AS	964 357 390		idretts- og campinganlegg
DC Bemanning AS	990 305 218	1	Utleie arbeidskraft
Edulis AS	980 948 269		Produksjon skalldyr
Emma Systems AS	957 116 841	1	Konsulent programvare
HaB Økonomitjenester AS	916 645 740	1	Økonomisk veiledning og tjenester
Hojem Trykkeri AS	966 471 514	12	Trykkeri
Høihjelle Knut	981 850 742	1	Selvstendig kunstner
Høknes Eiendom AS	891 281 862	1	Utleie fast eiendom
Inatur Nordic AS	988 913 928	1	Drift database jakt og fiske
Inatur Norge AS	984 252 757	2	Nettbasert omsetning av jakt, fiske og hytteutleie
ISS Kantiner	914 791 723	2	Kantinedrift
JA-Tjenester AS	990 623 066	3	Opplevelser og arrangement
Marin Consult AS	991 469 613		Bedriftsrådgiving skalldyrproduksjon
Markedskompetanse AS	876 011 522	2	Bedriftsrådgiving
Midvestor Management AS	991 384 499	2	Portefølleinvesteringer
Namdalsavisa	958 723 458	36	Avis
Namdalsshagen AS	986 380 906	3	Næringshage
Namdalsshagen Inkubator		7	Inkubator bedriftsetablering
Namsen Adventure AS	985 607 478		Opplevelser og arrangement
Namsos Industrieforening	891 481 802		Næringslivsforening
Neptun Settefisk AS	958 438 370	2	Settefiskproduksjon
Nr 1 Trykk Namsos AS	939 572 058	2	Adm for trykkeriene til A-pressen nordfjells
Rai Rai Entertainment AS	981 070 860	3	Impresariovirksomhet
Reber Schindler Heis AS	919 876 522	2	Heismonter
Salsa Produkter AS	988 252 883		Hav og kystfiske skalldyr
SB Skog AS	876 685 582	3	Skogsdrift
Sivilingeniør Robert Williamsen AS	981 427 726	3	Byggeteknisk konsulentvirksomhet
Statens Naturoppsyn		1	Offentlig oppsynsvirksomhet på sjø og land
Statskog SF	966 056 258	29	Norges største grunneier, utleie, forvaltning
Toner Norge AS	970 951 415	3	Engroshandel kontorutstyr
Trønderdistribusjon AS	986 385 576	2	Budtjenester
TV Nord-Trøndelag AS	964 106 649	1	Lokal TV
Utviklingskontoret i Midtre Namdal		3	Næringsutvikling, kommunalt grensesnitt
Via Scandinavia AS	967 332 917	1	Engroshandel
Våt Drøm Reklamebyrå AS	991 902 503	1	Annonse og reklamevirksomhet
SUM ANSATTE		138	